

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

11'inci Birleşim
30 Ekim 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya'nın, 30 Ekim Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın 58'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin yerel yönetimlerde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 30 Ekim Mondros Müterakesi'nin 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin yaptığı gündem dışı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, belediyelere kayyum atamak suretiyle Anayasa'nın ve Belediyeler Yasası'nın ihlal edilmesine ilişkin açıklaması
- 2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 3.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 4.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, eğitim camiasının itibarının korunması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 5.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 6.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 7.- Hatay Milletvekili Sabahat Özgürsoy Çelik'in, ABD Temsilciler Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak tanıyan karar tasarısını kabul ettiğine ve tarihî gerçeklerin parlamento eliyle değiştirilemeyeceğine ilişkin açıklaması
- 8.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 9.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı tebrik ettiğine ve Avrupa'nın sözde medeniyet merkezi sayılan başkentlerinde Türklere karşı yapılan saldırıların arttığına ilişkin açıklaması
- 10.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Kahramanmaraş ilinin Türkiye'nin 17'nci büyük şehri olmasına rağmen ulaşım sorununun devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 11.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Türk Kızılayının 151 yıldır insani yardım alanında yürüttüğü çalışmalarıyla küresel bir aktör hâline geldiğine ilişkin açıklaması
- 12.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Soma maden işçilerinin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 13.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 14.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Sağlık Bakanlığının yeterli kadro açmaması nedeniyle işsiz kalan sağlık alanında eğitim görmüş gençlerin sesinin duyulması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 15.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Amasya Çevre Yolu Projesi'nin 2019 yılı sonu itibarıyla tamamlanacağına ilişkin açıklaması
- 16.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümünü kutladığına ve Kızılay Haftası'na ilişkin açıklaması
- 17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye'nin terörle mücadelesini sekteye uğratmak ve uluslararası kamuoyundaki konumunu zayıflatmak amacıyla DEAŞ konusunun gündeme getirilmeye çalışıldığına ilişkin açıklaması
- 18.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Denizli Milletvekili Şahin Tin'in CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, ABD Temsilciler Meclisinin sözde Ermeni soykırımının tanınmasına ilişkin kararının kınandığına, reddedildiğine, yok hükmünde sayıldığına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından alınan kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasına dair tezkeresi (3/915)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 5-6 Kasım 2016 tarihlerinde Arnavutluk’un başkenti Tiran’da düzenlenecek olan RACVIAC-Güneydoğu Avrupa Parlamentoları Savunma ve Güvenlik Komiteleri Yıllık Toplantısı’na İçişleri Komisyonu Başkanı Kahramanmaraş Milletvekili Celalettin Güvenç ile Millî Savunma Komisyonu Başkan Vekili Bursa Milletvekili Refik Özen’in katılması hususuna ilişkin tezkeresi (3/916)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 milletvekili tarafından, Karadeniz’de yaşanan deniz kirliliği ve bu kirliliğin sebeplerinin araştırılması, deniz kirliliğinin önlenmesi için gereken tedbirlerin tespiti amacıyla verilmiş olan (10/1908) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir ve arkadaşları tarafından, IŞİD/DAEŞ terör örgütüne karşı yürütülen mücadelenin tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılması ve kamuoyunun aydınlatılması amacıyla 30/10/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 19 milletvekili tarafından, Acıpayam depremzedelerinin sorunlarının tespiti ve bu sorunların giderilmesi için gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/1997) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti’nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 88)

2.- Edirne Milletvekili Fatma Aksal ve Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel ile 40 Milletvekilinin Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2214) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 106)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun, Temsil ve Tanıtma Ödeneğine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in cevabı (7/18483)

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, önerge ve kanun teklifi iadelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in cevabı (7/18488)

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in cevabı (7/18896)

4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi İle Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporuna ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in cevabı (7/18897)

5.- İzmir Milletvekili Bedri Serter’in, TBMM’de gıda mühendisi istihdamına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in cevabı (7/19319)

6.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz’ın, soru önergelerinin cevaplandırılmasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in cevabı (7/19320)

7.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, ziyaretçi girişlerinde kartvizit yasağı uygulanıp uygulanmadığına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in cevabı (7/19765)

30 Ekim 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Birleşime 14.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.04

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması’nın 58’inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya’ya aittir.

Buyurun Sayın Sırakaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya'nın, 30 Ekim Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın 58'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 30 Ekim 1961 tarihinde Almanya'yla imzalanan İşgücü Anlaşması'nın 58'inci yıl dönümü nedeniyle şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve siz değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, göç aslında insanlığın kaderi; insanlığın kaderi olması dışında göç, biz insanların da hikâyesinin başlangıcıdır. Biz inananlar ana rahminden dünyaya, oradan toprağa ve en sonunda mahşerde var olacağımıza inanan bir göçmen topluluğuyuz aslında.

Sayın milletvekilleri, dünya ekonomik sistemindeki eşitsizliğin artması ve gelir makasının ülkeler arasında giderek açılması sonucunda, mukayeseli olarak daha iyi imkânlarla sahip bir hayatın özlemi insanları göç etmeye teşvik etmekte. Üstat Necip Fazıl Kısakürek bu adaletsizliği şu şekilde vurgulamış: "Allah'ın on pulunu bekleyedursun on kul/ Bir kişiye tam dokuz, dokuz kişiye bir pul/ Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa/ Yaşasın, kefenimin kefil karaborsa!"

Birleşmiş Milletler Mülteciler Örgütü'nün raporuna göre bugün dünyada 272 milyon insan göçmen konumundadır, bunların 65 milyonu ise çocuklardan oluşmaktadır. "Dünyanın vicdanı" olarak nitelendirilen, insani yardım noktasında dünyada lider olan Türkiye, en çok sığınmacıyı da misafir eder konumdadır. Medeniyetimiz kendisine ihtiyaç duyan insanlara el uzatmaktan hiçbir zaman geri durmamıştır. Türkiye, bugün de ölümden kaçan, yerinden edilmiş başta Suriyeliler olmak üzere tüm mazlum milletler konusunda önemli bir süreci başarıyla sürdürmektedir. İnaniyorum ki yürütülen terörle mücadele operasyonlarıyla bölge terör örgütlerinden temizlenecek ve ülkemizde misafir olarak bulunan Suriyeliler güvenli bir şekilde tekrar ülkelerine döneceklerdir.

Sayın milletvekilleri, 30 Ekim 1961 tarihinde Türkiye ile Federal Almanya arasında imzalanan anlaşmadan bugüne kadar geçen zamanda Almanya'da 3,5, bütün dünyada yaklaşık 6,5 milyonluk bir nüfusa ulaşan vatandaşlarımız hâlihazırda 4'üncü nesillerini yaşamaktadır. Tabii ki bu, kolay bir süreç olmadı. 2000'li yıllarda Türkiye iç siyasetindeki istikrar ve kalkınmayla birlikte gelen aktif dış politika vizyonu kapsamında Türk vatandaş diasporasına yönelik ilgi bütüncül bir hâl almış ve kurumsallaşma tarihindeki en zengin dönemini yaşamıştır. 2002 yılı itibarıyla vatandaşlarımızın hizmet aldıkları konsolosluklarımızdaki fiziki imkânları düzelmiş, başta Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı olmak üzere birçok yeni yapılanmaya gidilerek yurt dışı Türklerle sürekli irtibat hâlinde olunmuştur. Yine, Hükümetimizin çalışmaları neticesinde yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları, ilk kez 2014 yılında, bulundukları ülkelerde oy kullanabilme imkânını haiz olmuşlardır.

Sayın milletvekilleri, nüfusunun yarısına yakını 30 yaş altında olan diasporamızın bilhassa genç mensuplarına yönelik çalışmalarımızı, onların çift dilli bir eğitim sayesinde kültür ve kökenlerini bilmelerini çok önemsemekteyiz. Gün geçmiyor ki Avrupa'da bir camimize saldırılmasın, bir vatandaşımız göçmen veyahut da Müslüman kimliği sebebiyle hakarete uğramasın. Bu ırkçılık, bizzat Avrupa kaynaklı araştırmalarda ve raporlarda ortaya konulduğu üzere, kendini sokak saldırılarından iş alımlarında yapılan ayrımcılığa kadar farklı şekillerde göstermektedir. Biliyoruz ki yurt dışındaki Türk toplumumuzun ana vatanları Türkiye'ye duyduğu aidiyet ve güven hissi yıllardır her türlü siyasi görüş ve çıkarların üzerindedir. Bunun için yeni bir çalışmayı hayata geçirdiğimiz hepinizin malumudur: Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu bünyesinde yurt dışında yaşayan vatandaşların sorunlarını çözüme katkı sağlamak amacıyla "Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonu" kurulmuştur. Hayırlı uğurlu olsun.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın geçtiğimiz yıl Bosna Hersek ziyaretinde müjdesini verdiği Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonu yurt dışındaki vatandaşlarımızın tespit edilen ihtiyaçlarının ivedi şekilde giderilmesinde ve daha önce bahsi geçen sorunlarının Meclis gündemine taşınmasında mühim bir merhale teşkil edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sırakaya, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ZAFER SIRAKAYA (Devamla) - Komisyonu üyelerinin şu hususlardan hiç şüphe duymadıklarını biliyorum: Türk diasporası için çalışmak Türkiye için çalışmaktır ve özellikle diasporada yaşayan gençlerimizin eğitime, sağlığına, bilinç ve aidiyetine sunabileceğimiz katkılar tüm milletimizin geleceğinin korunması anlamına gelecektir. Bu vesileyle Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonunun çalışmalarının muvaffak olmasını Yüce Rabb'imden temenni eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, yerel yönetimlerde yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'ye aittir.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

2.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin yerel yönetimlerde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yerel yönetimlerde yaşanan sorunlarla ilgili olarak gündem dışı söz almış bulunuyorum. Hepinize saygıyla selamlıyorum.

En sonda söyleyeceğimi en başta söyleyeyim. Türkiye, kalıcı bir olağanüstü hâl rejimiyle yönetilmektedir. Evet, ülkemizin geçmişinde OHAL rejimleri de sıkıyönetim rejimleri de darbe rejimleri de yaşandı. Evet, bugünden geriye bakıldığında, bu ülkede yaşayan insanların büyük bir çoğunluğu darbe rejimlerini de sıkıyönetim rejimlerini de OHAL rejimlerini de iyi biçimde yâd etmiyor, hatta benim gibi pek çok insan kâbus gibi görüyor ve lanetliyor. Sizler de iktidara gelirken OHAL'i kaldırma vaadinde bulundunuz ama şimdi hiç kimsenin aklına gelmeyen bir şey yaptınız: Ülkemizi kalıcı bir OHAL rejimine soktunuz ve kesintisiz biçimde OHAL rejimi uyguluyorsunuz, üstelik açıkça Anayasa'yı yok sayarak. Örnek mi? Anayasa, madde 127: Bir belediye başkanı ancak görevi nedeniyle bir suç işlerse görevden alınabilir veya uzaklaştırılabilir. Anayasa hükmü tartışmayı gerektirmeyecek açıklıkta: Görevi nedeniyle bir suç işlerse...

Peki, görevi nedeniyle bir suç işlemediği hâlde bir belediye başkanını görevden uzaklaştırırsanız ne olur? Hem Anayasa'yı ihlal etmiş hem de çiğnemiş olursunuz. İşte siz, göreviyle ilgili haklarında hiçbir dava ve soruşturma olmadığı hâlde 13 belediye başkanımızı görevden uzaklaştırdınız. Üstelik bunlardan birini halkın egemenlik günü olan 29 Ekim günü yaptınız ve halk egemenliğini de 29 Ekimde yok saydınız. Bu da size yetmedi, belediye başkanlarının yerine vekâlet edecek kişiyi belediye meclislerinin belirlemesine de izin vermediniz, bazı belediyelerimizin meclislerini de lağvettiniz. Peki, yerine kimi getirdiniz? Kuruluş felsefenizi yok sayarak, seçilmişlerin yerine atanmış vali ve kaymakamları getirdiniz. Bütün bunları neye dayanarak yaptınız? İşte, bir OHAL kanun hükmünde kararnamesine dayanarak yaptınız. Reddettiğiniz her tür yönetim biçimini iktidara geldikten sonra fazlasıyla yerine getirdiniz.

Ben şimdi size çarpıcı bir iki örnek vereceğim. Bu gördüğünüz fotoğrafları anımsıyor musunuz, bu gördüğünüz fotoğrafları? Ankara'nın Sincan ilçesinde seçilmiş belediyeden rahatsız olanlar, "Kudüs Gecesi" etkinliğinden rahatsız olanlar ne yapıyor? Devletin zor aygıtını gösteriyor; tankları yürütüyor ve böylece "Sizi ezeriz." diyor. Ne diyordu 28 Şubat darbecileri? "Etkisi bin yıl sürecek." diyordu. Peki, ne oldu? Kaybettiler.

Şimdi size başka fotoğraflar göstereceğim. Bunları görüyor musunuz? Peki, bunları görüyor musunuz? Bunları? Bunların hepsi belediye binaları, şu anki belediye binaları. Bunları görüyor musunuz, Mardin Büyükşehir Belediyesinin girişi? Bunlar Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediyelerinin girişi. Değişen hiçbir şey yok, ruh aynı, bakış aynı, yine seçilmiş belediyelere tahammül edemeyen bir siyasi iktidar yine devletin zor aygıtını gösteriyor, TOMA'lar, Akrepler ve adı her neyseler.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Teröristlere yardım etmeyecek o belediyeler.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Devamla) – Ne diyor muktedirler? Ya itaat edersiniz ya da ezeriz. 28 Şubat mağdurdunuz, yeni bir 28 Şubat rejimi kurdunuz. O zamanki muktedirler ne diyordu, biliyor musunuz? “İrtica” diyordu, “Şeriat hortladı.” diyordu, “Cumhuriyet elden gidiyor.” diyordu. Siz ne diyorsunuz? “Terör” diyorsunuz, “beka” diyorsunuz, “Ülkemizin geleceği tehdit altında.” diyorsunuz. Özetle, değişen hiçbir şey yok tıpkı kaybetmeye mahkûm olduğunuz gibi. Reddettiğiniz her tür yönetim biçimini bu şekilde tekrar tekrar yerine getiriyorsunuz. Belki de ülkemizin temel sorunu bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tiryaki, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Siyasi partiler demokrasi değil, devletin gücünü ele geçirmek istiyor tıpkı bugün yaptığınız gibi ama bu, kaderimiz değil; bu, halklarımızın kaderi değil. Her düşüncenin özgürce ifade edildiği, her inancın özgürce yaşandığı, her kimliğin kendisini özgürce geliştirebildiği, Kürt sorununun barış ve kardeşlik içerisinde çözülebildiği, bir OHAL KHK'siyle insanların işinden, ekmeğinden edilmediği; herkes için eşit, ulaşılabilir nitelikli eğitim ve sağlık hizmetinin sunulduğu, adalete güvenin yeniden tesis edildiği bir ülke mümkün ve bizler bedeli ne olursa olsun bunun için mücadele etmeye devam edeceğiz diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sataşmadan dolayı söz istiyorum efendim. Hatip konuşmasında grubumuzu doğrudan hedef alarak defalarca sataşmıştır. Münferit olarak “sizin kurumuş siyasi görüşünüz” ifadesini kullanmıştır. Söz istiyorum efendim.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – “Kurumuş” mu? Ben öyle bir şey söylemedim.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin yaptığı gündem dışı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de bir Kürt sorunu yoktur; Kürtlerin, Arapların, Türkmenlerin barış içerisinde yaşamasına engel olan bir fitne ve terör sorunu vardır. Bu terör sorununu iyi anlamak istiyorsanız, parçalanmış imparatorluk döneminde Fas'tan Tunus, Cezayir, Libya, Yemen, Suriye, Şam, Bağdat, Filistin'e; Balkanlardan ta Varşova'ya kadar ihanet tohumlarını görsünüz.

Bakınız, bizim anayasal düzenimiz vardır; bu coğrafyada -bizim üzerimize- barış içerisinde yaşamak üzere Kürtleri, Arapları ve Türkmenleri, tabii ki Yezidileri, Keldanileri, Nasturileri bir arada yaşatacak hukukun üstünlüğüne dayanan bir dünya görüşümüzdür. Bunun için orada terörle mücadele ediyoruz.

Bakınız, eğer gerçekten orada Kürtleri, Arapları ve Türkmenleri düşünüyorsanız yapmanız gereken tek bir şey vardır: Petrol şirketlerinin, silah baronlarının ve faiz lobilerinin... Hani, atıyorlar ya “tweet”leri, ne diyorlar? “Deyrizor'daki petrol kuyularımızı güvence altına aldık.” Çıkıp acaba bir tek sözünüz var mı? Olamaz. Çünkü orada yapılmak istenen, orada Kürtlerin, Arapların ve Türkmenlerin hakkı olan yer altı ve yer üstü kaynaklarını...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Siz getirdiniz, IŞİD'le beraber taşıyan sizsiniz.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – ...insan kaynaklarını, ekonomik kaynaklarını oranın insanlarına, Kürtlere, Araplara, Türkmenlere değil, bugüne kadar dünyanın başına bela olan ve dünyayı sadece 5'ten ibaret gören uluslararası vesayete vermektir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Aranıza mesafe koyun, mesafe.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Biz, Kürtlerin bu ülkede kurucu bir unsur olduğuna inanıyoruz. Hani diyoruz ya “etle tırmak” değil, bizzat kurucu unsur.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hakkı olmasın ama kurucu unsur olsun!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Onun için burada Kürtlerin etnik kimlik ifadesinin ve her türlü dil ifadesinin özgürlüğünün temellerini attık.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Her tarafı yasakladınız be!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) - Her şeye rağmen bu özgürlük mücadelesini Kürtler, Araplar ve Türkmenler için devam ettireceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Yüzde 77'ye saygı gösterin. Yüzde 77 Cizre.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sataşmadım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kurtulan.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, takdir edersiniz ki grubumuza sataşarak, hatibimizin konuşmalarının tümüyle dışına çıkararak... Oysaki konumuz kayyumdu, kayyuma dair AKP ne söylemek ister biz onu beklerken hatip başka bir şeyden, başka bir yerden, yine “terör” kavramının arkasına sığınarak yine partimize ithamlarda bulunmuştur. Ben buradan, yerimden...

BAŞKAN – Buyurun.

Yerinizden ama süreniz iki dakika.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, belediyelere kayyum atamak suretiyle Anayasa'nın ve Belediyeler Yasası'nın ihlal edildiğine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Tamam.

Sayın Başkan, şunu söyledi hatibimiz: 29 Ekim günü Cizre Belediyemizde... Tıpkı 28 Şubatçıların zihniyeti gibi belediyelerimize... Daha önce 12 belediyemizde olduğu gibi, 29 Ekim günü Cizre Belediyemiz de ablukaya alınarak -tanklarla, toplarla- çok yoğun güvenlik tedbirleri alınarak işgal edilmiştir. Biz buna da “işgal” diyoruz. Alınıyorsunuz, kızılıyorsunuz ama başka bir karşılığı yok. Bir halkın iradesi... 29 Ekim günü de özellikle planlıyorsunuz, özellikle 29 Ekim'e gölge düşürmek, oranın artık tekçi zihniyete hizmet eden bir sistem hâline döndüğünün mesajını bizzat siz vermek istiyorsunuz.

Burada belediyelere kayyum atayarak Anayasa'yı da ihlal ettiğinizi, aynı zamanda Belediyeler Yasası'nı ihlal ettiğinizi,

biz her daim bunu söylüyoruz, tekrar burada da söylüyoruz.

Sizin söylediğiniz “terörle bağlantı” vesaire dediğinizi, defalarca söyledik, savcıların böyle bir iddiası yok, böyle bir iddianamesi yok. Savcılar bunu demezken AKP neye dayanarak burada, özellikle bu kürsüde söylüyor? Hiçbir dayanağı yok.

AKP, belediye başkanlarının görev süreleri boyunca, belediye başkanlarının başkanlığa geliş sürecinde hiçbir zaman görevleriyle ilgili bir soruşturma, kovuşturma yok iken keyfi, tümüyle AKP’nin siyasi ihtiyaçları doğrultusunda ihtiyaç duyup kayyum atamayı bir idare şekli, bir yönetim şekli olarak önüne koymuştur. 3 büyükşehirden başladı, peyderpey devam ediyor ve öyle görünüyor ki bu yazı, “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” sözü sadece bu duvarda kalmaya devam edecektir.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu’nun, 30 Ekim Mondros Mütarekesi’nin 101’inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Evet, gündem dışı üçüncü söz, Mondros Ateşkes Mütarekesi’yle ilgili söz isteyen Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mondros Mütarekesi’nin 101’inci yıl dönümünü münasebetiyle söz almış bulunmaktayım.

İttihat ve Terakki Cemiyeti, Birinci Dünya Savaşı’nın ayak sesleri gelmeye başladığında, İngiltere ve Fransa’dan, imparatorluğun bütünlüğünü korumak için garanti beklemiş, olmayınca da Almanya’dan gelen ittifak teklifini havada kapmıştır.

Günün sonunda Birinci Dünya Savaşı’nda mağlup olduk. Mütareke görüşmelerinin başlamasıyla Mondros Limanı’ndan Osmanlı’nın üzerine karabulutlar gelmeye başladı.

Mütarekeler savaş hâlini durdurup barış zeminini hazırlamak için yapılır ancak Mondros Mütarekesi’nin maddelerinin çokluğu ve ayrıntılı oluşu, “silahlar sussun ve sonra barış olsun” mantığıyla hazırlanmadığını gösterir.

Mondros Mütarekesi, 30 Ekim 1918 yılında imzalandı. Toplam 24 maddeden oluşur ve bazı maddeleri şunlardır:

“1. madde: Çanakkale ve Karadeniz Boğazları serbest olarak seyrüsefere açılacak, boğazlardaki istihkâm mevkilerini itilaf devletleri işgal edecek.

5. madde: Hudutlarda ve karakolda iç güvenliği temin edecek askerlerden fazlası terhis edilecek.

7. madde: İtilaf devletlerinin güvenliğini tehlikeye düşürecek bir durumda imparatorluğun herhangi bir kısmı işgal edilecek.

24. madde: Vilayat-ı Sitte’de (Erzurum, Erzincan, Sivas, Van ve Siirt) karışıklık çıkarsa itilaf devletleri işgal edecek.” denilmekte, nüfusun ancak yüzde 15’i Ermeni olan bu illerde bir Ermeni devleti kurulması planlanmaktadır. Kürtler ise Sivas, Ankara, Konya, Halep, Adana, Erzurum, Van, Bitlis, Harput, Diyarbakır ve Musul’da devlet kurmak istemektedirler.

Mütarekeyi imzalayanlar ve Osmanlı yöneticileri, mütarekenin çok kötü şartlar taşımadığı, itilaf devletlerini kızdırmamak gerektiği ve bu devamlılıkla daha olumlu bir barış antlaşması imzalanabileceği hususlarında vatandaşı ikna etmeye çalışmışlardır. Bunun yanında, pek çok kamuoyu lideri, Mondros’un ağır şartlar taşıdığını ve kabul edilebilir bir sözleşme olmadığını vatandaşa anlatmaya çalışıyorlardı.

Mütarekenin imzalanmasını takiben, 3 Kasım 1918 Musul, 5 Kasım 1918 İskenderun, 13 Kasım 1918 İstanbul ve başka istilalar, ilhaklar imparatorluğun dört bir tarafında yaşanmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu bu felaketlerle uğraşırken “Ben bu makama hiç hazırlanmamıştım, layıkıyla tahsil edemedim. Dünyada bir hevesim kalmadı. Şaşırmış bir hâldeyim. Bana dua ediniz.” sözleri, mütarekeden dört ay önce tahta çıkan Sultan Vahdettin’in şeyhülislama samimi itirafıdır.

Kâğıt üzerinde ordu mevcudu 1,5 milyon olarak gözükmeyle beraber, gerçek mevcut 70 binden ibaretti. Aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olsa da “Vatanın bağına düşman dayasın hançerini, bulunur elbet kurtaracak bahtı kara maderini.” diyen bir lideri Allah bu millete nasip etmiş; Yüce Atatürk’ün önderliğinde, Türk milleti canını dişine takmış, günümüzün modern Türkiye Cumhuriyeti’ni kurmuştur.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener “Türk milletinin kaderinde devlet kurmak vardır.” der. Bu devlet kurma kabiliyeti, tarihin her safhasında, çabasıyla ve kudretiyle yeniden meydana gelmeyi bilen Türk milletinin asaletidir ve bu asalet, yıkılan ve kurulan her Türk devleti için, kan verir, can verir ve gözyaşı döker.

Kalite literatüründe hata altın değerindedir. Hata, ileride, hataya gidecek yolları kapatacak dersler çıkartıldığında kıymetlidir.

29 Ekim 1923’ten dört yıl üç yüz altmış dört gün önceki tarih de bizim için çok önemli bir tarihtir. 29 Ekim 1923 bizim gururumuz, onurumuz, dirilişimiz ve ayağa kalkışımızdır. 30 Ekim 1918 ise hiç unutmamamız gereken ibretimizdir, dersimizdir; gafletin bir ölkeyi nerelere götüreceğinin ifadesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kabukcuoğlu, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Sayın milletvekilleri, ülkemizin gitmekte olduğu yer cehalettir. Türk milletinin başına bir şey gelecekse tarihimizde pek az görülen kurumsallaşmış cehaletten ve yobazlıktan gelecektir. Toplumu ileriye taşıyan tüm değerlerde olduğu gibi, bilgeliği sıradanlaştırdınız, cahilliği ise kurumsallaştırdınız. Çocuklarımız, gençlerimiz cahilliğin, ümitsizliğin pençesinde kıvranıyor; çağın ihtiyaç duyduğu eğitimi alamıyorlar. Bunun mucidi AK PARTİ iktidardır. Tarih yolsuzluklarla paralel ilerleyen yatırımlarınız için ne der bilinmez ancak kurumsallaşan cehaletle ülkenin geleceğini mahvediyorsunuz. Aç olalım, yoksul olalım ama gençlerimizi, çocuklarımızı cehaletten kurtarmak önceliğimiz olsun. Bir başka mütareke, bir başka kuruluş istemiyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden bir dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından da sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk olarak Sayın Taşkın, buyurun lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın’ın, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunun 96’ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 96’ncı yıl dönümü dün tüm yurttaki büyük bir coşkuyla kutlandı. Aziz milletimizin Cumhuriyet Bayramı’nı kutluyor, Kurtuluş Savaşı’mızın kazanılmasına ve cumhuriyetimizin kuruluşuna öncülük eden kahramanlarımızı saygıyla yâd

ediyorum. Bu vesileyle tüm şehitlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

Malazgirt'ten İstiklal Harbi'ne uzanan ve günümüze kadar gelen kadim tarih yürüyüşümüzde hiç değişmeyen bir gerçek, millet olarak ülkemizin bekası söz konusu olduğunda tüm farklarımızı aşarak, birlik, beraberlik, kardeşlik içinde hareket edebilme kabiliyetimizdir. En son Barış Pınarı Harekâtı da bir kez daha göstermiştir ki milletimiz o engin irfanıyla bağımsızlığına ve geleceğine yönelik her türlü tehdit karşısında tek yürek, tek yumruk olmayı sürdürmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

3.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

29 Ekim sıradan bir tarih değil. Tarihi şan ve şerefle dolu yüce milletimizin, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde, yedi düvele karşı göğsünü siper edip istiklal mücadelesini vererek bağımsızlık ateşiyle yazdığı bir destandır. Bin yıldır üzerinde en çok oyun ve senaryo planlanan bu coğrafyada yaşamak, varlığımızı ve geleceğimizi korumak amacıyla devamlı bir mücadele içinde olduk. Son dönemde de terör örgütlerinin saldırılarından 15 Temmuz hain darbe girişimine kadar yaşadığımız tüm hadiseler, üzerimizde oynanan oyunların bir parçasıdır. Aziz milletimizin bundan bir asır önce olduğu gibi günümüzde de oynanan bu oyunları bozacağına yürekten inanıyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, aziz milletimizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın 96'ncı yıl dönümünü yürekten kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere canlarını bu uğurda feda eden aziz şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi de minnetle yâd ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

4.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, eğitim camiasının itibarının korunması gerektiğine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta Diyarbakır'da bir ortaokulda görsel sanatlar öğretmeni Yasin Güneş, davranışlarından şikâyetçi olduğu öğrencinin durumunun velisine iletilmesinden sonra okula gelen veli ve 2 oğlu tarafından okul bahçesinde darbedilmiştir. Olay üzüntü vericidir.

Konuyla ilgili olarak tarihimizden bir örnek vermek istiyorum: Fatih Sultan Mehmet bağırıp çağıran, ders dinlemeyen bir çocuktü. "Ben Padişahın oğluyum." diye Akşemsettin'i tehdit ettiğini öğrenen II. Murat, Akşemsettin'le beraber kurdıkları mizansen gereğince ders sırasında kapıyı açıp bir anda içeri girer. Akşemsettin padişaha hiddetlenir ve sınıfa girmesi için izin istemesi gerektiğini bağıarak söyler ve derhâl sınıftan çıkmasını ister. Padişahın özür dileyerek mahcup bir şekilde dışarı çıkmasını şaşkınlıkla izleyen Fatih allak bullak olmuş, o günden sonra asla yaramazlık yapmamıştı çünkü güvendiği dağlara kar yağmıştı.

Sonuç olarak eğitim camiamızın itibarı korunmalıdır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

5.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Gururla kutladığımız cumhuriyetimizin 96'ncı kuruluş yıl dönümünde, şehitlerimizin kanlarıyla sulanan bu cennet vatan topraklarının bütünlüğünü ve cumhuriyeti korumanın azim ve kararlılığı içindeyiz. Cumhuriyetimizi ve onun sahip olduğu temel değerleri yüceltmek ve sürekli kılmak ancak huzur, güven ve barış içerisinde yaşayan, her alanda görev ve sorumluluklarını bilen, güçlü toplumların sahip olduğu güçlü devletle mümkündür. Milletçe el ele verip bu gücü oluşturmak için hepimize önemli görevler düşmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere istiklal mücadelemizin bütün kahramanlarını, eşsiz fedakârlıklarıyla milletimizin gönlünde ölümsüzleşen bütün şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi şükranla anıyor, aziz milletimizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

6.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dün cumhuriyetimizin 96'ncı kuruluş yıl dönümünü kutladık. Ünlü sosyolog İbni Haldun'a göre devletler ve medeniyetler asabiyyet, mücadele ve irfanla kurulur. Devletlerin de insanlar gibi ömürleri vardır. Devlet ve medeniyetin gelişimi birbiriyle atbaşı gider. Devletler gelişip toplumlar refaha kavuşunca tembelleşir, israfa ve masraflara dalarlar. Bu durum onları gayrimeşru ve etik olmayan yollara sevk eder ve bu da onlarda kişilik ve alışkanlık hâline gelir. Bu da devlet ve toplum hayatında çürümelere yol açıp onları yıkılışa sürükler, yerlerine yeni toplumlar, yönetimler ve medeniyetler gelir. Tarih bunun şahididir. Biz, bundan önce olduğu gibi yolumuza adalet ve hakkaniyetle devam edelim, devletimiz ve medeniyetimiz ebet müddet olsun.

BAŞKAN – Sayın Çelik...

7.- Hatay Milletvekili Sabahat Özgürsoy Çelik'in, ABD Temsilciler Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak tanıyan karar tasarısını kabul ettiğine ve tarihî gerçeklerin parlamento eliyle değiştirilemeyeceğine ilişkin açıklaması

SABAHAT ÖZGÜRSOY ÇELİK (Hatay) – Teşekkürler Sayın Başkan.

1915 Ermeni olaylarının sözde soykırım olarak tanınmasını öngören karar tasarısı, ülkemizin Suriye'nin kuzeyinde terör örgütlerine karşı yapmış olduğu Barış Pınarı Harekâtı nedeniyle Türkiye'ye yaptırımları öngören yasa tasarısı ABD Temsilciler Meclisinde kabul edilmiştir. Bizim açımızdan hiçbir bağlayıcılığı bulunmayan bu kararlar, kendi tarihleri kan, gözyaşı, zulüm ve soykırımla dolu olan ülkelerin tarih boyunca mazlumun umudu, zalimin korkusu olan devletimizi soykırımla itham etmeleri gerçekten trajikomiktir. Tarih yazmak parlamentoların işi değildir. Tarihî gerçekler parlamento eliyle de değiştirilemez. Gerçeklerden uzak, yalan ve yanlış sözde Ermeni soykırım yasası bizim için yok hükmündedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

8.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

29 Ekim Türk milletinin destan mücadelesidir, 29 Ekim Türk'ün karakteridir, 29 Ekim Sakarya'da yakasından tuttuğun düşmanı Dumlupınar'da yere sermektir, 29 Ekim Samsun'da ilk adımdır, 29 Ekim Çanakkale'de 11 devlete kafa tutmaktır; Amasya'da, Sivas ve Erzurum'da milletin bağımsızlığı ve bölünmez bütünlüğüdür; Ankara'da çelikten iradedir; Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay, Balıkesir, İzmir'de Kuvayimilliyeye ruhudur.

Başta Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehitlerimizi saygı, rahmet ve minnetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Ne mutlu Türk'üm diyene! (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

9.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı tebrik ettiğine ve Avrupa'nın sözde medeniyet merkezi sayılan başkentlerinde Türklere karşı yapılan saldırıların arttığına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'mızı tebrik ediyorum. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere silah arkadaşlarını rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Özellikle son dönemlerde Avrupa'nın sözde medeniyet merkezi sayılan başkentlerinde Türklere karşı yapılan saldırılar artmıştır. Geçtiğimiz günlerde Almanya'da Türk Hava Yollarının ofisine saldıran bölücüler, yine Norveç'in Oslo kentinde, ellerinde terör örgütü PKK'yı simgeleyen bez parçalarıyla, yoldan geçen ve içinde küçük bir çocuğumuzun bulunduğu otomobile saldırmışlardır. Bu aşağılık saldırılar karşısında polislerin hiçbir şey yapmadığı, hatta hadiseler göz yumduğu anlaşılmaktadır. Bu hainlerden bazıları da ne yazık ki Türk pasaportu taşımaktadır. Devletimiz muhakkak ki bu olaylara karışan hainlerle ilgili gerekli soruşturmayı yürütecektir. Avrupa ülkelerinin, orada yaşayan soydaşlarımızın haklarını korumak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

10.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Kahramanmaraş ilinin Türkiye'nin 17'nci büyük şehri olmasına rağmen ulaşım sorununun devam ettiğine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Kahramanmaraş Türkiye'nin 17'nci büyük şehri olmasına rağmen çok ciddi ulaşım sorunları yaşayan bir şehirdir. Yıllardır kara yollarının yapımı bitmemiştir. Göksun-Kahramanmaraş, Göksun-Elbistan, Kahramanmaraş-Çağlayancerit, Göksun-Andırın kara yolları bu sene de bitmemiştir. Kış mevsimine girerken bir türlü bitmeyen yollar, ulaşım sorunlarına ve trafik kazalarına neden olmaktadır. Kahramanmaraş sadece kara yollarında değil demir yollarında da sıkıntılar yaşamaktadır. Yolcu taşımacılığında demir yollarından hiç yararlanamamaktadır, bu konuda da bir gelişme olmamıştır. Uçak ulaşımında da sıkıntılar yaşanmaktadır. Kahramanmaraş-Ankara uçak seferi günün en olmayacak saatlerinde ve günde 1 kezdir fakat her gün yapılmamaktadır. Bu sıkıntıların bir an önce giderilmesini bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gültekin...

11.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Türk Kızılayının 151 yıldır insani yardım alanında yürüttüğü çalışmalarıyla küresel bir aktör hâline geldiğine ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ne zaman ihtiyaç olsa yardıma ilk koşan Kızılay, yüz elli bir yıldır sınırları aşarak dünyanın sayılı iyilik hareketlerinden biri olmuştur. Kızılay, ihtiyaç anında dayanışmanın, ızdırap anında eşitliğin, savaşın en kızgın anında insancılığın, tarafsızlığın ve barışın simgesidir. Türk Kızılayı, insani yardım alanında yürüttüğü yardım çalışmalarıyla küresel bir aktör hâline gelmiştir. Son on yılda din, dil, ırk ayrımı gözetmeden 138 farklı ülkede doğal ve insan kaynaklı afetlere müdahale etmiş, ihtiyaç sahiplerinin barınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarını karşılamış, kalıcı refaha yönelik pek çok başarılı çalışmaya imza atmıştır. Ülkemizde de doğal afetten sağlık hizmetlerine, kan temininden ilk yardıma, afetlerde acil beslenme ve barınmadan mültecilerin barınması gibi birçok konuda aktif rol oynamaktadır. Unutmayınız ki Kızılay, ihtiyaç sahibinin kim olduğuna bakmadan ona elini uzatan bir yardım kuruluşudur. İyi ki varsın Kızılay diyor, Gazi Meclisi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çepni...

12.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Soma maden işçilerinin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Somalı maden işçileri yirmi altı gündür direnişler. 2014 yılında 301 işçinin iş cinayetlerinde hayatını kaybetmesinden sonra, 3.500 civarında madenci de gerekçesiz, tazminatsız işten çıkarılmışlardı. Dört yıldır ödenmeyen tazminatları nedeniyle BAĞIMSIZ MADEN-İŞ Sendikası öncülüğünde işçiler Ankara'ya yürüyüş başlattılar fakat işçilerin önü Manisa Kırkağaç'ta kesildi, hâlen aynı yerde engelleniyorlar. Engelleme kanunsuzdur. Barikat, hakkını arayan işçiye değil, işçileri katledenlere kurulmalıdır. Tazminatlar derhâl ödenmelidir, engellemeye son verilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

13.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümünü kutlarken dış destekli teröre karşı verilen mücadelede de şehitlerimiz oluyor. Mehmet Akif Ersoy'un dediği gibi "Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?/ Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda." Evet, bu cennet vatan için Gölçük ilçemizde Teğmen Kamuran Ablak'ı, bir gün önce de Darıca ilçemizde Barış Pınarı Harekâtı'nda şehit olan Tahsin Sarıtosun'u Hakk'a uğurladık, mekânları cennet olsun.

"Ey dünyadaki teröristler ve teröristlere destek verenler, siz bunu hiçbir zaman unutmayın ki benim bu Tahsin'im ve binlerce Tahsinler var. Siz bir yere gidecek delik bulamayacaksınız, unutmayın bunu. Bu al bayrak, bu ay yıldızlı bayrağımız var oldukça, bu Türk milleti var oldukça kaçacak delik bile bulamayacaksınız hainler." diye seslenen şehidimizin babası Ramazan Sarıtosun'u kutluyor, şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum. Selam olsun sana ey şehidim, selam olsun sana ey Mehmet.

BAŞKAN – Sayın Kabukcuoğlu...

14.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Sağlık Bakanlığının yeterli kadro açmaması nedeniyle işsiz kalan sağlık alanında eğitim görmüş gençlerin sesinin duyulması gerektiğine ilişkin açıklaması

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ülkemizde, devletin "İhtiyacım var." demesine güvenerek eğitim görmüş, mezun olduktan sonra da Sağlık Bakanlığının kadro açmaması veya çok düşük sayıda kadro açması nedeniyle atama bekleyen yüz binlerce gencimiz işsizdir. Sağlık Bakanlığının, hemşire, fizyoterapist, acil tıp teknisyeni ve teknikeri, fizik tedavi teknikeri, tıbbi sekreter, ameliyathane teknikeri gibi on dokuz ayrı meslek alanında atama bekleyen bu gençlerimizin sesini artık duymasını, bu gençlerimizin hepsini istihdam edemese bile istihdam sayısını en azından kabul edilebilir bir düzeye çıkarmasını ve "Bakanlık sesimizi duydu, alımları ciddi rakamlara ulaştırdı, bu sefer yerleşmezsem bile bir dahaki alımda da mutlaka bana sıra gelecektir." ümidini vermesini istiyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

15.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Amasya Çevre Yolu Projesi'nin 2019 yılı sonu itibarıyla tamamlanacağına ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Amasya il merkezinde trafiği büyük ölçüde rahatlatacak olan çevre yolu projemiz çeşitli afet ve tabii heyelanlardan dolayı bir türlü bitirilememiştir. 11,6 kilometre uzunluğundaki Amasya çevre yolumuzda nihayet sona yaklaşmakta, son rötuşlar yapılmaktadır. Şu anki duruma göre Bağlarüstü kavşağımız ve tüm bağlantı yolları bitmiştir. Terminal kavşağındaki çalışmalar bitmiş fakat buradaki özel mülkiyetle olan mahkemenin sonucu beklenmektedir. Ferhat arası bağlantı yolları ve viyadükler bitmiş, sadece Tokat yönündeki ana yola bağlantımız yapılmaktadır. 11,6 kilometre uzunluğunda çevre yolumuzun tüm alt, üst, sanat yapıları ve asfalt kaplaması bitmiştir, 2019 yılı sonu itibarıyla halkımızın ve ülkemizin hizmetine açılacaktır. Rabb'im kazadan beladan uzak, hayırlı eylesin inşallah.

BAŞKAN – Sayın Ekinci...

16.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, 29 Ekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümünü kutladığına ve Kızılay Haftası'na ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cumhuriyetin temellerinin atıldığı, Millî Mücadele'ye yüz sekiz gün ev sahipliği yapmış, 4 Eylülde de Kongresinin 100'üncü yılını coşkuyla kutlamış sultan şehir Sivas ve Sivaslılar adına hepinizi saygıyla selamlıyorum ve cumhuriyetimizin 96'ncı yılını kutluyorum.

Sayın Başkanım, 29 Ekim-4 Kasım tarihleri arasında kutlanan Kızılay Haftası nedeniyle AK PARTİ kadroları olarak 31 Ekim Perşembe günü saat 11.00'den itibaren 81 ilde Kızılayımıza kan bağışında bulunacağız. Ben buradan tüm vatandaşlarımızı Kızılaya kan bağışı yapmaya davet ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum; grup başkan vekillerimizi, lütfen, kürsü arkasına bekliyorum.
Kapanma Saati: 15.14

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Değerli arkadaşlar, birleşime altmış dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.05

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Birleşime saat 17.15'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.00

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının ABD Temsilciler Meclisinin sözde Ermeni soykırımının tanınmasına ilişkin kararının kınandığına, reddedildiğine ve yok hükmünde sayıldığına dair bir tezkeresi vardır, okuyup oylarınıza sunacağım.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, ABD Temsilciler Meclisinin sözde Ermeni soykırımının tanınmasına ilişkin kararının kınandığına, reddedildiğine, yok hükmünde sayıldığına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından alınan kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına dair tezkeresi (3/915)

"30/10/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Konu: ABD Temsilciler Meclisi Kararının Kınanması ve Reddedilmesi ile Yok Hükmünde Sayılması

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

ABD Temsilciler Meclisinin, bir kısım çevrelerin sözde Ermeni soykırım iddiaları bağlamında gündeme getirdiği tezleri sahiplenmesini, akıl ve vicdan sahibi üyelerin itirazına rağmen bir karara dönüştürmesini Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak esefle kınıyor ve reddediyoruz. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Daha önceki yıllarda da benzeri girişimler olmuş, Temsilciler Meclisindeki oylamalara bu şekilde düşmanca yansımamıştı. Geçen süre içinde değişen, tarihin belgeleri değil, bugünün küçük çıkar hesaplarında boğulmuş utanç verici bir siyasi zihniyettir.

Alınan karar, açıkça tarihî gerçeklerin karartılması girişimidir. Türkiye, her zaman bu tür iddialar karşısında arşivlerin açılmasını savunmuş, görevin tarihçilerde olduğunu belirtmiş, siyaseti soysuzlaştıran girişimlerin anlamsızlığını, kin ve nefret doğurucu potansiyelini vurgulamıştır.

Ne yazık ki Temsilciler Meclisi, bu kararıyla, aynı zamanda kölelik karşıtı, insan hakları bildireleri çizgisinde değil, aksine, kölecî, sömürgeci, çıkarıcı, emperyal siyaset istikametindeki mirasa bir katkıda daha bulunmuştur. Türkiye'yi, her bir satırı ahlak, akıl ve tarihî bilgiler ışığında suç olan satırlarla yargılamaya cüret eden bu tavrın kaynağı, hiç şüphesiz sadece kirlî vicdan yüküdür. Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi, tarihî olaylarla ve iddialarla alakalı kararlar almanın parlamentoların işi olmadığına

ilkesel olarak inanmaktadır.

Öte yandan, Türkiye'ye yaptırım uygulanması tehdidiyle alınan Temsilciler Meclisi kararının nezdimizdeki anlamı, sadece, şantaj girişimidir. Türkiye hiçbir zaman şantaja boyun eğmemiştir, bu kararı da tek vücut olarak şiddetle reddettiğimizi ilgili siyasetin sahiplerine bildiririz.

ABD ile Türkiye arasındaki uzun yıllara dayalı stratejik müttefikliğin, dostluğun, teröre karşı iş birliğinin, kimi siyasetçiler eliyle sistematik bir şekilde tahrip ve yok edilme girişimlerine karşı, Türkiye olarak artık bıçağın kemiğe dayandığını kuvvetle ifade ediyor, iki ülke arasındaki dostluğa katkı sunmak bir yana, düşmanlığı körükleyecek bu türden kararları ucuz çıkar hesaplarıyla alan zihniyeti ve siyaseti şiddetle kınıyor, yok hükmünde sayıyoruz. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu düşüncelerle, ABD Temsilciler Meclisinin mezkûr kararlarının tümüyle kınanmasını, reddini, yok hükmünde sayılmasını ve yüce Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından alınan kararın Resmî Gazete'de yayımlanması hususunu Genel Kurulun tasviplerine arz ederim.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı”

Oylamaya geçmeden önce sırayla grup başkan vekillerimize üçer dakika söz vereceğim.

Sayın Dervişoğlu, yerinizden söz verecektim ama kürsüden mi yapmak istiyorsunuz konuşmayı?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Evet.

BAŞKAN – Tamam, kürsüden yapın.

Buyurun. (İYİ PARTİ ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim efendim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna gönderdiği tezkere üzerinde İYİ PARTİ'nin görüş ve düşüncelerini paylaşmak üzere huzurunuzdayım. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisinin dün cumhuriyetimizin 96'ncı yıl dönümüne rastlayacak şekilde kabul ettiği 2 karar tasarısı Türkiye-Amerika Birleşik Devletleri ilişkilerinin tarihinde görülmemiş bir ezici çoğunlukla kabul edilmiştir. 435 koltuklu Temsilciler Meclisinde hâlen 432 üye -234'ü Demokrat, 197'si Cumhuriyetçi, 1'i bağımsız- ve 3 boş koltuk bulunmaktadır. Bu dikkate alındığında hemen hemen herkesin oy kullandığı anlaşılmaktadır. Geçmişte Türkiye'yi gözetten oyların geleneksel olarak 90 veya 120 civarında seyrettiği düşünülürse hem Kongre içindeki hem de ABD toplumu nezdindeki lobi faaliyetlerinin iflas ettiğini de düşünmek için pek çok neden bulunmaktadır. Harcanan milyonlara rağmen ortada Türk lobisi diye bir şey kalmadığı, hain FETÖ lobisinin de jilet atmaya devam ettiği görülmektedir. Erdoğan'ın medet umduğu Arap-Müslüman lobilerinin de konuya lakayt kaldıkları anlaşılmaktadır.

Bu kararlarla Amerika Birleşik Devletleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan'ı saran cendereyi sıkıya ve şantajını artırmaya devam etmektedir. Bu tür kararlar öncesinde genelde Türkiye'nin yanında yer alan Pentagon ve bir tür sigorta görevi yapan lobilerin de kaybedilmekte olduğunun işaretleri görülmektedir. Alınan kararların Senato ve Trump'ın onaylarından geçmesi gerekecektir ama her gün başımızın üstünde sallanan kılıçlara da bir yenisi eklenmektedir. Senatonun üçte 2 çoğunlukla tasarıları benimsemesi hâlinde Trump'tan medet ummak da anlamsız hâle gelecektir. 24 Nisan 2020'ye gelindiğinde, Trump'ın 1915 olaylarını anma vesilesiyle yapacağı konuşmada “büyük felaket” yerine başka kavramları da kullanabilmesi ihtimali mevcuttur. Bu konuya özellikle dikkatinizi çekiyorum.

Böyle durumlarda millî birlik ve beraberliğin en güçlü hâliyle seslendirilmesi icap eder. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener Hanımefendi, siyasetüstü bir iradeyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – ...“Bu tehditler karşısında tek bir partimiz vardır, o da al bayrak partisidir.” demişlerdir. (İYİ PARTİ ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu kapsayıcı siyasi yaklaşım, devlet yöneticisinin sahip olması gereken vakarı gösterir. Türk milletinin çıkarları söz konusu olduğunda partiler arası rekabeti geri plana bırakır, al bayrak altında birleşiriz.

Millet olmak, nimet ve külfetlerde de beraber olmaktır. Türkiye, bugün, ordusuyla, milletiyle, dünya kamuoyundaki mesnetsiz tepkilerin karşısında her zamankinden daha büyük bir millî dayanışma içinde olmaya mecburdur. İYİ PARTİ olarak bu hassasiyeti göstereceğimizin bilinmesini isterim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Meclisimize sunduğu tezkereye “evet” oyu vereceğimizi ancak bunun yeterli olmayacağını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisinin aldığı kararın bizzat Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından Amerika Birleşik Devletleri Başkanına bir mektupla iletilmesinden yana tavrın geliştirilmesini buradan diliyor, “evet” oyu vereceğimizi tekrar ifade ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dervişoğlu.

Sayın Akçay, buyurun lütfen. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amerika Birleşik Devletleri Kongresinin Temsilciler Meclisinde bir kısım, Ermenilere yönelik sözde iddialar bağlamında alınan, müttefiklik anlayışına ihanet anlamına gelen kararı, Türk milletinin temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak reddediyoruz ve kınıyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye'nin Barış Pınarı Harekâtı'ndaki haklı, hukuki, meşru ve başarılı tutum ve operasyonlarını hazmedemeyenler, tehdit ve sözüm ona yaptırımlarla sahneye çıkma gayretine girmişlerdir. ABD Temsilciler Meclisi, sözde Ermeni soykırımını tanıyan ve Türkiye'ye yaptırımları içeren 2 teklifi kabul etti. Bu 2 teklif, birbirinden bağımsız, müstakil değerlendirilecek teklifler değildir. Her 2'si de bölgemizde ve Suriye'de oyunlarını bozan Türkiye'ye karşı atılmış köhne adımlardır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) ABD Meclisi, bu tekliflerle, Türkiye'den intikam alma ve tehdit etme amacı taşımaktadır. Bu tehditlerin nazarımızda bir sinek vızıltısı kadar değeri yoktur. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özellikle sözde Ermeni soykırımına ilişkin kabul edilen tasarı, âciz ABD siyasetinin bir girişiminden öte anlam ifade etmemektedir.

Türkiye'nin sözde Ermeni meselesine ilişkin görüş ve tutumları bütün dünyaca bilinmektedir. Mesele tarihî bir meseledir, biz tüm arşivlerimizi açarak tarihçileri göreve davet ettik. Türkiye'yi tarihî olaylarla karalamaya çalışanlar, tarihin önünde mahkûm ve mahcup olacaklardır. Ancak bu girişimlerin ABD'den gelmesi daha da trajiktir. 70 milyondan fazla Kızıldere'li yerli halkı katleden,

35 milyondan fazla Afrikalı insanın kanına giren; İkinci Dünya Savaşı'nda ABD'de yaşayan Japonları temerküz kamplarına hapsedip Hiroşima ve Nagazaki'de atom bombalarıyla yüz binlerce insanı kitleler hâlinde katleden; Nikaragua'dan İran'a, Latin Amerika'dan Asya'ya birçok ülkede kanlı darbeler tezgâhlayan kısa, kirli ve kanlı tarih sahibi bir ülkenin Temsilciler Meclisi, tarihî ve insani olaylarla alakalı konuşmaya hiç hakkı olmayan bir meclistir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bu gelişmelerin gösterdiği bir gerçek var ki, ABD devlet aklının düştüğü zavallı durumu gözler önüne sermektedir. Türkiye'yi -sözüm ona- tehdit etmek amacıyla, tarihî ve hukuki dayanağı bulunmayan, asılsız ve iftira niteliğindeki iddialar gündeme getirilmektedir. Her ne kadar bu saldırıların bir hükmü yoksa da dikkat etmemiz gereken, ülkemizin bütüncül ve karma saldırılarla karşı karşıya olduğudur. Bunlara karşı Türk kamuoyunun tek bir ses olarak cevap vermesi önem arz etmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bugün gösterdiğimiz ortak tavır, bugün bu kararlı sesin bu kürsüden yedi düvele ilanı, dünyaya net bir cevap olacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak, ülkemize yönelik bir küstahlığı reddediyor, Başkanlık tezkeresine büyük bir onurla "kabul" oyu vereceğimizi ilan ediyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akçay, teşekkür ediyorum.

Sayın Oluç, buyurun lütfen. (HDP sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, hazırlanmış olan tezkereye destek vermiyor olmamızın nedenlerini kısaca açıklamak istiyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Çok şaşırdık(!)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Dinleyin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sessiz lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – ABD Kongresinin Temsilciler Meclisi tarafından dün itibarıyla 296 sayılı "Ermeni katliamını soykırım olarak tanımlayan tasarı" başlıklı bir metin kabul edilmiştir. Konu bugüne kadar, ABD'yle birlikte, toplamda 30 ülke tarafından benzer içeriklerle yasa hâline getirilmiştir. Onlarca yıldır çeşitli dönemlerde ve çeşitli ülke parlamentolarında tartışılan ama ne yazık ki kendi ülkemizin kurumlarında ve Meclisinde bir tabu olarak tutulan ve tartışılmayan, coğrafyamızı çoraklaştıran tüm tarihsel olayları şöyle veya böyle tüm yönleriyle tartışıp açığa çıkaramadığımız her gün, ülkemize ağır toplumsal ve siyasal bedel ödetmektedir. Tarihsel ve siyasal sorunlarımızın Türkiye'de ve tarihimizle yüzleşme bağlamında ele alınmaması, sorunların uluslararası boyutlara taşınmasına, topraklarımızdaki sorunların küresel güçler ve devletler tarafından kendi amaçları yönünde kullanılmasına yol açmaktadır. Bu, bir kez daha açığa çıkmıştır.

HDP olarak, tarihte yaşananların iç siyasette iktidarların kendi pozisyonlarını sağlamlaştırma aracı hâline getirilmemesi ve defakto olarak ülke dışına havale edilmemesi gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz. Ortak ve eşit bir geleceği, toplumsal barışı kurmak için, halkların acısı hiçbir iktidarın çıkar aracı hâline getirilmemelidir. Bildiriler hazırlayıp yayınlamak tarihsel sorunların çözüm yolu olmamıştır ve bundan sonra da olmayacaktır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Yazıklar olsun be!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun lütfen. (CHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisi, dün, 1915 olaylarını soykırım olarak tanıyan ve Suriye'nin kuzeyindeki operasyonlardan dolayı Türkiye'ye yaptırım uygulanmasını öngören 2 ayrı tasarımı kabul etti. Türkiye'yi hedef alan bu tasarıları Cumhuriyet Halk Partisi olarak reddediyoruz ve kınıyoruz. (CHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Birincisi, Ermeni meselesi yüz yıl boyunca uluslararası siyasetin çıkar malzemesi hâline getirilmiştir. Türkiye-Ermenistan sınırını belirleyen Kars Antlaşması hakkında Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi verirken "Ermeni meselesi denilen ve Ermeni milletinin gerçek çıkarlarından ziyade dünya kapitalistlerinin ekonomik çıkarlarına göre halledilmek istenen mesele Kars Antlaşması'yla en doğru çözümü bulmuştur. Asırlardan beri dostane yaşayan iki çalışkan halkın dostluk bağları memnuniyetle kuruldu." diyerek bu konuda en net fikri beyan etmiştir. 1 Mart 1922'ye dayanan bu tespit bugün hâlâ geçerliliğini korumaktadır.

1915 yılında yaşanan olaylar her iki halkın hafızasında çok derin yaralar açmıştır. Bu acı olayların izlerini silmek, hafızalardaki yaraları onarmak üçüncü devletlerin yersiz girişimleri ve meclislerinde alınan kararlarla mümkün olmayacaktır. Tarih yazmak, tarihi yorumlamak Meclislerin görevi değildir. Tarihin tartışmalı dönemleri, uzmanların, tarihçilerin tarafsız, sansürsüz, ön yargısız yöntemlerle yürüteceği çalışmalarla açığa kavuşturulabilir. Türkiye, bu noktada tarih komisyonu kurulması yönünde 10 Nisan 2015'te tarihî bir adım atmıştır. Gerçeklerin ortaya çıkarılması için çok cesur bir adımdır ve ülkemizin söz konusu döneme ilişkin bütün arşivleri araştırmacılara açılmış durumdadır. Ermenistan'ın da benzeri bir adım atması, ortak yaralarımızın ortak bir yaklaşımla onarılması için de önem taşımaktadır.

Yapılması gereken, Türkiye ve Ermenistan halklarının ayrışmasını ortadan kaldıracak adımların atılması ve yeni nesillerin çatışmacı değil, barışçıl bir anlayışla geleceğe bakmalarını sağlamaktır. Türkiye ve Ermenistan bunu kendi iç dinamiğiyle pekâlâ başatabilecek güce, imkâna sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – ABD Temsilciler Meclisinin böyle bir konuda müdahale hakkı yoktur, haddi de yoktur. (CHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İkinci konu: Bu yaptırımlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin yöneticilerini, milletimizi hedef almaktadır. Suriye politikasına ve süreç yönetimine ilişkin eleştirilerimiz kendi iç işimizdir, iç siyasetimizdir. Hiçbir ülke Türkiye Cumhuriyeti'ni yaptırımlarla terbiye etmeye kalkamaz. (CHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu tasarımı kabul etmiyoruz ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortak önergesinin altına imza atarken, eğer bu ülkeler Türkiye için bir şey yapmak istiyorlarsa, Türkiye Büyük Millet Meclisinden onlara sesleniyoruz: Gölge etmesinler başka ihsan istemez. (CHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, teşekkür ediyorum.

Sayın Özkan, buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda Amerikan Temsilciler Meclisi tarafından kabul edilen sözde Ermeni soykırımı yasa tasarısını nefretle ve esefle kınıyoruz. Bunun altını net bir şekilde çiziyoruz.

Çok söze gerek yok. Fazla söz işin özünü kaybettiriyor.

Bakınız, şanlı tarihimize baktığımız zaman, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne, Baltık'tan Afrika ortalarına kadar medeniyetimizin

inşa ettiği bütün coğrafyada, tarih okuması yapıldığında, sadece adalet, barış, güvenlik, huzur ve refah vardır. (AK PARTİ, CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Ve tarihimize baktığımızda, yine, Ermenilerle ilgili tek bir şeyi görürüz: Ermeniler, fetihten Fatih'in yanında, Osmanlı'da "tebaayisadık" olarak, bütün coğrafyada, huzur ve barış içerisinde, en güzel iklimi yaşadılar. Onun için, bugün sözde Ermeni soykırımı iddiasını ortaya atan Ermeni diasporasının, Amerika Birleşik Devletleri'nin Temsilciler Meclisinin asla ve asla bir Ermeni meselesi, Ermeni derdi yoktur. Kürtlerle ilgili, bu coğrafyada huzurun ve barışın egemen olduğu, bütün dinlerin, etnik grupların bir arada yaşadığı o iklimle ilgili nasıl nefret tohumlarını bugün ekiyorlarsa geçmişte de ne Kürt meselesi oldu ne Ermeni meselesi oldu ABD için. Tek bir derd vardır; sadece ve sadece, petrol, doğal gaz, yer altı ve yer üstü zenginlikleri meselesi.

Onun için, Sayın Cumhurbaşkanımız 2005 yılında bütün dünya kamuoyuna ilan etmişti "Gelin, bütün arşivlerimizi açalım, hep beraber bu tarihsel gerçekliği ortaya çıkaralım." demişti. İşte biz, bütün dünyayı davet ediyoruz; eğer tezinizde iddialıysanız, eğer bir davanız varsa, samimiyseniz, gelin arşivlerinizi açın. Biz inanıyoruz ve tarihinde adalet ve barıştan, dünyada huzuru ve barışı egemen kılmaktan başka herhangi bir düşüncesi olmayan ve bütün dünyada adaleti egemen kılan şanlı ecdadımızın mirasına sahip çıkıyoruz. Biz güveniyoruz, tarihimize güveniyoruz; arşivler açıldığı zaman bütün dünya bütün gerçeği görecektir.

Son olarak, bugün ABD'nin tek bir derdi vardır; attığı "tweet"lerden de anlaşılacağı üzere, sadece, petrol, doğal gaz sorunu vardır. İşte biz diyoruz ki: "Tarihinizde Azteklere ve İnkalara, bütün o Latin Amerika'daki soykırımlara kadar gerçeği gizleseniz de eninde sonunda bütün insanlık bu işlemiş olduğunuz soykırım iddialarını açığa çıkaracaktır."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Son olarak, bugüne kadar bütün insanlığa vadettiğimiz adalet ve barışı yeniden ilan ediyoruz. Ermeniler bu coğrafyada, aziz milletimizle yan yana, omuz omuza, barış içerisinde yaşadılar ve bundan sonra da barış içerisinde yaşamaya devam edecekler.

Bütün insanlığa vadediyoruz ki Amerika Birleşik Devletleri'nin bütün dünyada insanlığa karşı işlemiş olduğu suçları inşallah tek tek ortaya çıkaracağız ve bütün insanlık adına hepsinin hesabını soracağız.

Bugün bu metne destek veren bütün siyasi parti gruplarına yürekten teşekkür ediyorum, milletvekillerimize yürekten teşekkür ediyoruz. Bu hukuki metin tarih nezdinde geleceğe intikal edecek gerçek bir vesika olarak bütün insanlığın adaletinin ve vicdani kanaatinin göstergesi olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özkan.

Değerli milletvekilleri, Başkanlık tezkeresini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Değerli milletvekilleri, Meclis Başkanımız Mustafa Şentop tarafından Genel Kurulun bilgisine ve onayına sunulan tezkereye verdikleri destekten dolayı bütün milletvekillerimize teşekkür ediyoruz.

Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisinde alınan bu kararların ne Türk milletinin vicdanında ne de evrensel hukuk nezdinde ne bir kıymeti ne de bir meşruiyeti vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından da en güzel cevap verilmiştir.

Hepinize kalbî şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi daha vardır, okutup oylarınıza sunacağım:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 5-6 Kasım 2016 tarihlerinde Arnavutluk'un başkenti Tiran'da düzenlenecek olan RACVIAC-Güneydoğu Avrupa Parlamentoları Savunma ve Güvenlik Komiteleri Yıllık Toplantısı'na İçişleri Komisyonu Başkanı Kahramanmaraş Milletvekili Celalettin Güvenç ile Millî Savunma Komisyonu Başkan Vekili Bursa Milletvekili Refik Özen'in katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/916)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

5-6 Kasım 2016 tarihlerinde Arnavutluk'un başkenti Tiran'da düzenlenecek olan RACVIAC-Güneydoğu Avrupa Parlamentoları Savunma ve Güvenlik Komiteleri Yıllık Toplantısı'na İçişleri Komisyonu Başkanı ve Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Celalettin Güvenç ile Millî Savunma Komisyonu Başkan Vekili ve Bursa Milletvekili Sayın Refik Özen'in katılımı hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 milletvekili tarafından, Karadeniz'de yaşanan deniz kirliliği ve bu kirliliğin sebeplerinin araştırılması, deniz kirliliğinin önlenmesi için gereken tedbirlerin tespiti amacıyla verilmiş olan (10/1908) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/10/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/10/2019 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu
İzmir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 milletvekili tarafından Karadeniz'de yaşanan deniz kirliliği ve bu kirliliğin sebeplerinin araştırılması, deniz kirliliğinin önlenmesi için gereken tedbirlerin tespiti amacıyla 9/10/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/10/2019 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Hüseyin Örs konuşacak.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Bugün bir tevafuluk oldu, Karadeniz’de deniz kirliliğinin azaltılması, ekosistemin korunması ve balıkçılık sektörünün sorunlarıyla ilgili vermiş olduğumuz araştırma önergesi ile biraz sonra konuşacağımız Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi aynı güne geldi. Ben bu araştırma önergesine vereceğiniz desteğin daha sonra görüşeceğimiz Su Ürünleri Kanunu’ndaki -olumlu yanları da var tabii ama- olumsuz yanların düzeltilmesine katkı olacağı düşüncesiyle sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda Karadeniz’de deniz kirliliği artmış, deniz ekosistemi bozulmuş ve bu durum Karadeniz Bölgesi ile ülkemiz balıkçılığını ciddi şekilde tehdit eder hâle gelmiştir. Ülkemiz denizlerinin en verimli olan, avcılık yoluyla yapılan balık üretimimizin yaklaşık yüzde 70’ini karşılayan ve denizel ilgi alanımızın en büyük olduğu -ki bu alan da 166 bin kilometrekaredir- Karadeniz’de geçmişte 26 ekonomik balık türü avlanırken bugün bu sayı maalesef 6 türe kadar düşmüştür. Bölgemiz üniversiteleri, Karadeniz’i ve balıkçılığı tehdit eden kirliliğe çözüm bulmak adına, deniz çöplerinin azaltılması ve deniz ekosisteminin korunmasına yönelik projeler ve araştırmalar yapmaktadırlar. Burada çalışan akademisyen arkadaşlarıma da huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

Karadeniz’de yapılmış olan ilk incelemelere göre kilometrekare başına yaklaşık 1 milyon mikroplastik yani 5 milimetreden daha küçük plastik parçacıkları tespit edilmiştir. Tespit edilen kirliliğe nehirler, balıkçılık aktiviteleri, kıyısız yerleşim, derin deniz deşarjları, özellikle kıyılardaki çöp boşaltma alanlarının neden olduğu belirlenmiştir. Balıklar ve omurgasız canlılar bu kirlilikten oldukça fazla etkilenmektedirler. Bunun sonucunda, Karadeniz’deki ve ülkemizdeki balıkçılık sektörü de son derece olumsuz etkilenmiştir. Bu durum, balıkçılığın gerilemesine ve yıllar sonra balık miktarı ve çeşitliliğinde önemli derecede azalmalara neden olacaktır. Sinop Karasu, Samsun Kızılırmak ve Yeşilirmak, Ordu Melet, Giresun Aksu, Trabzon Değirmendere ve Rize Fırtına Nehirlerinin Karadeniz’e döküldüğü nehir ağız ve kıyısız bölgelerden alınan deniz suyu ve sediman örnekleri incelenerek mikroplastiklerin kompozisyonu, dağılımı ve olası kaynakları araştırılmıştır.

Yürütülen deneysel çalışmalarla mikroplastiklerin Karadeniz’de besin zincirinin işlevine etkileri değerlendirilmiştir. Mikroplastik tespit edilen balıkların ve omurgasız canlıların tüketilmesi yoluyla insan sağlığı da tehlike altındadır. Karadeniz’de en sık rastlanan mikroplastikler, sentetik kıyafetlerin yıkanması sonucu kanalizasyon yoluyla denizlere ulaşan mikrofiberler ve büyük boyutlu plastiklerin parçalanması sonucu oluşan mikro parçacıklardır. İnsanların kullandıkları ambalajlar başta olmak üzere; cam, metal, plastik, strafor gibi katı atıklar, kullandıktan sonra geri dönüşüm sistemleri yerine maalesef, doğaya bırakılmaktadır. Özellikle son yıllarda Karadeniz’de doğa, yayla ve kıyı turizminin gelişmesi ve piknik gibi günübirlik aktiviteler sonucunda ortaya çıkan katı atıklar, bulundukları yerlere, havzalara, dere yataklarına bırakılmaktadır. Bu atıklar, doğrudan ya da rüzgâr ve akarsular yoluyla hem doğaya hem de denize ulaşarak kirliliğe neden olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Karadeniz’de küresel ısınmayla, kıyıların doldurulmasıyla oluşan deniz kirliliği ve sayıları azalan, boyları küçülen balıkların bilinçsiz ve aşırı avlanmasıyla kıyı balıkçılığı da yok olma tehdidiyle karşı karşıyadır. Karadeniz’de kıyılarda oltayla ve ağıla yılın on iki ayı avlanan yerli balıklardan mezigit, barbun ve kalkan sürülerinde azalma ve boy küçülmesi yaşandığı gözle görülen bir gerçektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Örs, tamamlayın sözlerinizi lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Balıkların yaşadığı alanlar dolgularla, yollarla ve parklarla yok edilmekte, belediyelerimiz “derin deniz deşarj sistemi” adı altında evsel atıkları denize atmakta, bu atıklar arındırılmadan sulara karışmaktadır. Bu durum balık popülasyonunun geleceğini tehdit etmektedir. Yapılan bir araştırma sonucuna göre, Karadeniz’de kalıcı organik kirleticiler, metaller, böcek ilaçları, biyositler, ilaçlar, alev geciktiriciler, endüstriyel kirleticiler ve kişisel bakım ürünleri dâhil olmak üzere, deniz ekosistemi ve insan sağlığı için tehlikeli 124 madde tespit edilmiştir.

Yukarıda izah edilen bilimsel gerçekler ışığında, Karadeniz’de deniz kirliliğinin azaltılması, deniz ekosisteminin korunması, Karadeniz Bölgesi’nde ve ülkemizde balıkçılık sektörünün sorunlarının incelenmesi yönünde vermiş olduğum bu araştırma önergesine desteğinizi bekler, hepinizi en derin saygılarımla selamlarım. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Toğrul, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İYİ PARTİ’nin vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine grubum adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve Genel Kurulun sevgili emekçilerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ekolojik krizin deniz ekosistemi üzerindeki yıkıcı etkisi telafi edilemez noktalara gelmiştir. Karadeniz Stratejik Eylem Planı Anlaşması doğrultusunda hazırlanan “Karadeniz Nasıl Kurtulur?” konulu çalışma raporunda Karadeniz’in ekolojik dengesinin çökme aşamasında olduğuna dikkat çekildi. Uzmanlar, 17 ülkenin ev, tarım ve sanayi atıklarını bıraktığı bir çöplük hâline gelen Karadeniz’in ciddi biçimde hasta olduğunu belirterek Karadeniz’in hacminin yüzde 87’sinde deniz yaşamının tamamen yok olduğunu açıklıyor. Özellikle petrol ve kimyevi atıkların her geçen yıl artması, bilinçsiz balıkçılık, kıyıların ve iç bölgelerin doğal dengesinin korunmamasının Karadeniz’i çöküşe doğru götürdüğü belirtilen raporda ülkelerin bunu durdurmak için gerçekçi politikalar uygulamadığı belirtilerek “Çoğu ülke sırf kısa vadeli masraflarını ve borçlarını karşılamak için çevre sermayelerini yani ormanları, doğal peyzajları, biyolojik çeşitlilik ve deniz ekosistemlerini yok pahasına sattılar.” denilmektedir.

Son otuz yılda Karadeniz balıkçılığının dramatik biçimde bozulduğu hususunda hiç şüphe bulunmamaktadır. Satılmak için yakalanan balıkların çeşitliliği bu dönemde yaklaşık 26 türden 6 türe kadar inmiştir. Karadeniz manzarası, bitki ve hayvanlar için çok önemli olan habitatlarla birlikte yavaş yavaş ortadan kayboluyor; manzara ve biyolojik çeşitlilik, güzellik ve ekoloji birbirleriyle yakından bağlantılı olarak yok oluyor.

Tüm Karadeniz ülkelerinin kıyı bölgelerini etkileyen ciddi bir sorun da erozyon ve toprağın bozulmasıdır. Plajlardaki kum ve çakıl nehirlerden doğal olarak gelir ancak birçok nehir üzerine kurulan barajlar kum ve çakılların plajlara ulaşmasını azaltmıştır. Öte yandan, ormanların yok edilmesi toprak erozyonuna neden olmuş ve bazı yerlerde toprağın suya akarak heba edilmesini artırmıştır. Kıyı bölgesi bir ülkenin hudutlarıyla sınırlı değildir ve yönetim planlarında sınır ötesi sorunlar da dikkate alınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, özellikle Karadeniz’de yakalanan balıkların hemen hepsinde mikroplastiğe rastlanmıştır. Bu mikroplastikler, balıkların tüketilmesi yoluyla besin zincirine girerek aynı şekilde insanlığı da tehdit etmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu tehditlerin yanı sıra, özellikle son dönemlerde AKP’nin savaş, kayyum, tecrit politikalarının da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen Sayın Toğrul.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) - ...bu ülkenin insanını psikolojik olarak aynı şekilde etkilediğine ve ülkede ilaç tüketiminin, özellikle psikolojik amaçlı kullanılan ilaçların tüketiminin arttığına da buradan dikkat çekmek isterim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Necati Tıǧlı.

Buyurun Sayın Tıǧlı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NECATİ TİǖLI (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karadeniz’de ve denizlerimizdeki kirliliğin azaltılması, ekosistemin korunması ve balık neslinde meydana gelen azalmanın araştırılması amacıyla ilgili, İYİ PARTİ Grubu tarafından verilen grup önerisi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Kirlenen denizler, yok olan balıklar, geri dönüşü olmayan çevre olayları, yarınlar umutla bakamayan nesiller, bunların hepsi ve belki daha fazlası uygulanmayan kanunlar ve yönetmeliklerin eseridir. Gelişen teknoloji, artan ihtiyaçlar, sömürülen sulak alanlar, plansız çalışmalar, hepsi ekosistemi derinden zedeleyen unsurlardır.

Üç tarafı denizlerle çevrili muhteşem bir ülkede yaşıyoruz. Karadeniz suları, eşsiz güzellikleri ve bereketiyle yıllarca ülke ekonomisine balıkçılık sektöründe katkı sağladı ama bugün hiç de öyle değil, Karadeniz’de balık yok, ekosistem yok. Kirlenen denizlerimizde oksijen hızla azalmakta ve yaşamsal döngü yok olmaktadır. Denizler, sahil kenarları, koylar, sit alanları yapılaşmaya açılıyor, etrafındaki ağaçlar katlediliyor, dereler ıslah edilmiyor ve iktidar partisi bunları kazanmak için hiçbir çaba göstermiyor. Eğer “Çaba gösteriyoruz.” diyorsanız, bugün burada bu konuyla ilgili Meclis araştırması açılmasına “Evet.” demeniz gerekiyor, aksi durumda sizlere inanmamız mümkün değildir.

Sayın milletvekilleri, mesele sadece Karadeniz’in meselesi değil, Marmara, Ege, Akdeniz sanki çok mu temiz? Van Gölü, Eber Gölü, Kızılırmak havzası, buralar da aynı, her bir sahil de her bir koy da her bir liman da. Su üzerinde karpuz kabuğu, naylon poşet, pet şişeler atık yağlar eşliğinde dans ediyor. Bunlar, kıyılarda görülen atık maddeler. Eğer birazcık daha açılırsak klozetten araba lastiğine, misinalardan piknik tüplerine kadar her şeyi bulabilirsiniz.

Ülkede kırk sekiz yıllık bir Su Ürünleri Kanunu var; bazı maddeler yenilendi, o da uluslararası kriterlerde değil. “Denizlerde balık bitti.” diyoruz ama bu ülkede kurulan balık çiftlikleri bile çevreci değil. Düşünsenize, balık ürettiğiniz çiftlikler bile sahilleri, koyları, denizleri kirliliyor. İç sularda patlayan balık çiftliklerinden kaçan balıklar bir anda baskın tür oluyor ve su havzalarındaki ekosistem tamamen değişiyor. İşte, o denizlerden, zamanında 600 bin tondan fazla balık yakalanıyordu ama şimdi yakalanan balık 300 bin tonun altında. Karadeniz’in incisi, vatandaşımızın gözdesi hamsi 400 bin tonlardan 100 bin tonlara düştü, bu yıl daha da azaldı. İstavrit, hamsi, mezgit yok denecek kadar az, hepsi limit altı yani 13 santimin altında. Karadeniz’de üreyen uskumru ise şimdilerde sadece usta şeflerin yemek kitaplarını süslüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECATİ TİǖLI (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen Sayın Tıǧlı.

NECATİ TİǖLI (Devamla) – Tüm bunlar olup biterken vatandaş müşteri gibi gören iktidar partisi iş adamı gibi, atanan bakan CEO gibi çalışıyor, olan da denizlerimize, su ürünlerimize ve vatandaşımıza oluyor. Hem denizlerimizdeki kirliliğin hem doğal hayatın hem balıkların hem de tüm su ürünlerinin korunması için İYİ PARTİ tarafından verilen grup önerisini kabul ediyoruz ve Meclis araştırması açılmasını talep ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Yusuf Ziya Yılmaz.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Çok Saygıdeğer Başkanım, çok saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım; yüce Meclisi ve değerli heyetinizi en içten duygularımla, sevgi ve saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

İYİ PARTİ’li meslektaşımın Karadeniz’deki kirlilikle ilgili Meclis araştırması açılmasına ilişkin verdiği önerge üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli arkadaşlarım, bendeniz Samsun’da on dokuz sene Büyükşehir Belediye Başkanlığı yapmış olan bir arkadaşınızm. Bu süre içerisinde, Karadeniz’deki kirliliğin sorumluluğunun, Karadeniz’deki kirliliğin önlenmesiyle ilgili birçok çabanın, birçok aktivitenin içerisinde âcizane oldum. Bu süreç içerisinde sadece, 900 kilometrelik Sarp’tan Kurucaşile’ye kadar olan Karadeniz’deki bizim sahillerimizi değil, karşı tarafı da Bulgaristan’ın, Romanya’nın, Gürcistan’ın, Ukrayna’nın ve Rusya’nın sahillerindeki şehirleri ve oradaki atık su arıtma tesislerini de âcizane tetkik etmeye, incelemeye çalıştım. Değerli arkadaşlarım, gördüm ki Karadeniz’in kirlenmesine büyük oranda sebep olan üç faktör var. Bir tanesi Dinyeper Nehri, bir tanesi Tuna; Burgaz ve Köstence Limanlarından deşarj olan atıklar, hatta sadece ve sadece nehirlerin getirdiğı teressübat ve kirlletici kimyasallar değil, aynı zamanda bu şehirlerin katı atık deponileri de sahillerinde yani büyük oranda katı atık deponilerindeki plastikler ve kimyasallar oradan çeşitli feyezanlarla birlikte, aralıklı olarak denize karşıyor. Bunu Orman ve Su İşleri Bakanlığımız ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza yıllarca ilettik. Yıllardır bu takibin, karşı sahillerdeki bu kötü uygulamanın nedenleriyle ilgili ülkemiz mücadele ediyor.

Hiç unutmuyorum, Orman ve Su İşleri Bakanımız Veysel Eroğlu Bey’in zamanında, uluslararası sözleşmelere attığımız imzaların gereğı, birçok uluslararası toplantıda hakikaten bunun mücadelesini çok ciddi bir şekilde verdiğimizize bizzat tanıklık ettim ve bunun gereğı olan, bizim tarafın yapması gereken müeyyideleri eksiksiz yerine getirdiğimizi, Samsun’da yaptığımız bir uygulamayla size sunmak istiyorum.

Hepinizin bildiğı gibi, Samsun 700 bin nüfuslu bir kent ve bu kentin arıtmaları yani denize olan deşarjlarıyla ilgili atık su arıtma tesislerinin uluslararası standartlarda yapılması gerekiyordu.

Arkadaşlar, 2 tane büyük arıtma tesisi yaptık Samsun’da, bunun 1 tanesi 105 bin metreküp/gün kapasiteli, 1 tanesi de 40 bin metreküp/gün kapasiteli. 2 tane arıtma tesisi yaptık. 105 bin metreküp/gün kapasiteli atık su arıtma tesisi 35 milyon euroya mal oldu bize.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Yılmaz.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Diğer 40 bin metreküp/gün kapasiteli atık su arıtma tesisi de 20 milyon euroya mal oldu.

Değerli arkadaşlarım, bu atık su arıtma tesislerinin yapım maliyeti değil, bunların işletme problemleri de var. Karşı taraftaki, biraz önce söylediğim Burgaz, Köstence ve Varna gibi diğer şehirlerin belediyeleriyle, yerel yönetimleriyle olan konuşmalarımızda bize verdikleri cevaplar şu doğrultuydu: “Atık su arıtma tesislerini yapmak için Avrupa Birliğinden yeteri kadar fon alıyoruz, kredi alıyoruz, alabiliriz ancak tesisi yapmak yetmiyor, tesislerin işletme masrafları çok yüksek.” Bu cevabı vermişlerdi, hiç unutmuyorum.

Hakikaten, bizler, Samsun’da yaptığımız bu 105 bin metreküp/gün kapasiteli atık su arıtma tesisine ayda 1,5 milyon TL civarında işletme masrafı yapıyoruz yani şunu söylemek istiyorum: Ülkemiz Karadeniz’i kirleten bir ülke değil, Karadeniz’i kirleten karşı sahildeki ülkeler ve ülkelerin şehirlerinin, özellikle Tuna, Dinyeper ve Dinyester Nehirlerinin atıklarından oluşmakta.

Bu konuda, tabii ki Karadeniz’imizdeki balıkçı da bundan etkileniyor ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – ...Karadeniz'imiz gibi bir iç deniz de etkileniyor ama 160 milyon nüfuslu bir Avrupa'nın atığının da Karadeniz'e gelmiş olması bir şanssızlık; önlenmesiyle ilgili uluslararası sözleşmelerdeki haklarımızı ve durumumuzu ülkemiz daha ciddi bir şekilde, daha kararlı bir şekilde yürütecektir diye düşünüyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir ve arkadaşları tarafından, IŞİD/DAEŞ terör örgütüne karşı yürütülen mücadelenin tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılması ve kamuoyunun aydınlatılması amacıyla 30/10/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/10/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/10/2019 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Fatma Kurtulan

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Ekim 2019 tarihinde Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir ve arkadaşları tarafından, IŞİD/DAİŞ terör örgütüne karşı yürütülen mücadelenin tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılması ve kamuoyunun aydınlatılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 4070 sıra numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/10/2019 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malum, Suriye'de, yakın mesafede günlerdir birçok şey konuşuluyor ve hele son dönemde Orta Doğu'daki komşularımızda bir canavara, vahşet örgütüne dönüşen IŞİD'le, DAİŞ'le ilgili her gün bir haber duyuyoruz. Bu yaşanan süreçte, IŞİD'in barbarlığı açıkça bütün dünya tarafından bilinirken ve her gün yeni bir tehdit, yeni bir katliam konuşulurken, bir anda Kobani'de IŞİD yayılırken kesildi ve kesilmesinin en büyük nedeni... "Düştü, düşecek" derken orada mücadele verenler bütün dünyaya bir ilham kaynağı oldu. Böyle barbar bir örgütle, böyle dehşet saçan ve insanlığı tümüyle vahşetle karşı karşıya bırakan örgütle insanlar savaşarak onları alt etmeyi becermeye çalıştılar.

IŞİD sadece yeni değildi. IŞİD'e baktığımızda, aslında Irak'ta Ezidilere yönelik yaptığı saldırı hâlâ akıllarda, hafızalarda. Neydi? O dönem Ezidilere saldırdılar ve "kâfir" dediler, sanki "müstahak" dediler; mallarına el koydular. Arkadaşlar, malları değil, kadınları ve çocukları ganimet olarak kullandılar. Dünya tarihinde... 21'inci yüzyılda böyle bir vahşete dünya tanıklık ediyordu. Sonra ne oldu? Yayılarak geldiler. Peki, neler oluyordu IŞİD'e baktığımızda?

Arkadaşlar, sanki bizden uzak görünüyor. Ben bir hazırlık yapayım diye çıktım: 2013, Reyhanlı. Hatırlıyor muyuz? 53 kişi yaşamını yitirdi. 2014, Niğde'de 1 astsubay, 1 polis, 1 kamyon şoförü yaşamını yitirdi. 2015'te Sultan Ahmet'te 1 polis... Tekrar 2015 Mayıs, HDP'nin Adana ve Mersin il örgütlerine bombalı saldırı yapıldı, seçimlere bir ay vardı. Ne oldu? 5 Haziran 2015, bomba patlatıldı, 2 tane, peş peşe, ben ve oğlum oradaydık. Ne oldu? 4 kişi yaşamını yitirdi, yüzlerce yaralı. Ne oldu? 20 Temmuz 2015. Arkadaşlar, bombalı saldırıları biz "katliam" diye tanımlıyoruz. Suroç'ta 33 genç katliama maruz kaldı IŞİD bombasıyla. Tekrar ne oldu? 10 Ekim 2015, 105 kişi tren garının orada yaşamını yitirdi. Ne oldu? 12 Ocak 2016, Sultan Ahmet'te tekrar bomba patladı, 10 kişi... 20 Mart 2016, İstiklal Caddesi'nde 4 kişi, Amerikan Konsolosluğunun bitişiğinde... 28 Haziran 2016, arkadaşlar, Atatürk Havalimanı kan revan içinde kaldı, 45 kişi yaşamını yitirdi. 3 Ocak 2017, Reina saldırısı... Şimdi, bunları uzatabiliriz. Bunun Türkiye'de dönem dönem periyodik nasıl arttığını görüyoruz. IŞİD'in bu kadar saldırısı varken Suriye'de de yeni bir güncelleme var; cezaevleri boşalıyor, kamplar boşaltılıyor. Peki, bunlar nereye gidecek, nasıl olacak, ne yapacağız biz? Bizim, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bunu araştırmamız lazım. Bugüne kadar sadece bu olayları konuşurken, değerlendirirken şimdi bunların nereye gittiğini, nasıl olduğunu, neler yaptığını araştırmamız lazım. Niçin araştırmamız lazım? Çünkü bunu araştırmazsak Irak'tan kalkan uçaklar Reyhanlı'nın karşısında bombayı atıp IŞİD'in liderini öldürebiliyor. Uyuyor muyuz ya arkadaşlar? IŞİD'in tekrar, tetikçi isimlerinden birisi, bütün medyanın söylediği İlhami Balı diye bir şahıs, Ankara'da Anadolu Otel'i'nde -lüks bir otelde- ağırlanıyor, gecelerce kalıyor. Peki, ne oluyor, bu ölenler kim, nedir, yaşamımız, geleceğimiz ne olacak? Biz bunları araştırmazsak, biz bunları öğrenmezsek her gün karanlık bir olayla karşı karşıya kalacağız ve gerçekten, barış yapabileceğimiz, bir arada Türkiye'yi daha demokratik bir düzeye götürebileceğimiz insanlar hep düşman gösterilir; asıl düşman ve terörist olanlar, bizi her gün mahkûm edenler, yanı başımızda bizleri ezecekler, yok edecekler ve Türkiye'yi kaosa sürükleyecekler. Madem kaos, bunu araştırmamız lazım.

Bugün uluslararası ajanslara düşen bir isim, bir haber var çünkü sabah da tekrar Kobani'yle ilgili konuşma olmuştuk. Sabah düşen haber şu: Taha Abdurrahim, diyor ki: "Biz tam Şam'a saldırıcaktık, Türkiye'den Bağdadi'yi yönlendirdiler, yönümüz Şam'dan Kobani'ye döndü." Doğru mu değil mi, yanlış mı değil mi, bunları araştıralım, öğrenelim. İnsanlığa karşı suç işleyen en barbar örgüt, yakın çağın bütün tehlikeli tarzıyla çocuk, kadın demeden insan kafası kesenlere yönelik bir araştırma yapmamız lazım. Çünkü biz bunu araştırmadığımızda bunlar, bu süreçte her gün yanı başımıza gelecekler. Sınır dediğiniz zaten tel ağıyla örülmüş bir şeydir. Reyhanlı dediğiniz yer, birisi oradan öksürse diğer taraftan neredeyse "Çok yaşa." diyebileceğimiz bir mesafededir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım.

Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Mademki Suriye'yle ilgili gece gündüz konuşuyoruz, bir yığın şey yapıyoruz, bizim bunu araştırmamız lazım çünkü bu sadece Suriye'yle sınırlı değil; yarın öbür gün yanı başımızda -nasıl dün yaşandıysa- birçok şeye gebe olacaktır. Tehlikelerden korunmak için, böyle komplocu, kaotik, karmakarışık süreçlerden korunmak için bunu araştırmamız lazım; her birisinin ne olduğunu, nasıl olduğunu, cezaevlerinden kaç kişinin boşaltıldığını, kamplardan nerelere gittiklerini. Hele

hele Rusya'yla, Amerika'yla yapılan görüşmelerde ve buna benzer uluslararası sözleşmelerde, anlaşmalarda bu IŞİD'le ilgili ne konuşuldu, DAİŞ'le ilgili ne konuşuldu; bu Meclise bilgi verilmesi lazım. Bunun için de araştırılmasını istiyoruz.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Yüksel Mansur Kılınç.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin 96'ncı yılını ülkemizin dört bir yanında ve Ata'mızın huzurunda hep birlikte büyük bir coşkuyla kutladık, kutlu olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin IŞİD, DAİŞ terör örgütüne karşı yürütülen mücadelenin tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılması amacıyla vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle terör olaylarında hayatını kaybeden şehitlerimizi ve yurttaşlarımızı rahmetle anıyorum.

IŞİD terör örgütü, son derece ciddi ve günümüzün en tehlikeli terör örgütlerinden biridir. Bu örgüt, dini istismar eden, insanları öldüren, kafaları kesen vahşi bir terör örgütüdür. Yaptığı terör eylemleriyle ülkemizi kana bulayan bu örgütün sığınmacı toplumlar içerisinde gizlendiği, Türkiye'de faaliyetlerini gizli olarak yürüttüğü, üçüncü ülkelere ülkemizden sızdığı bilinmektedir.

IŞİD terörü sonucu ülkemiz ağır bedeller ödemiştir; başta Reyhanlı, Ankara Garı, Suruç, İstiklal Caddesi, Sultan Ahmet, Diyarbakır, Reina katliamları olmak üzere IŞİD terörüyle yüzlerce vatandaşımız can vermiştir. IŞİD teröristleri bu dönem ülkemizde ellerini kollarını sallayarak eylemler yapmışlar ve sınırlarımızı istedikleri gibi geçebilmişlerdir.

Suriye'de ve Irak'ta toprak hâkimiyetini kaybeden bu örgüt, klasik terör örgütü yapılanmasına dönüşmüştür. Bu örgütün faaliyetleri, güvenlik kuvvetlerimizin aldığı tedbirler ve sınır bölgemizde alınan önlemlerle sınırlandırılmıştır. Ancak IŞİD ve benzeri yabancı terörist, savaştı unsurlarla mücadele çok yönlü olarak yürütülecek bir çabayı gerektirir. Bu terör örgütleriyle mücadele, özellikleri gereği uluslararası iş birlikleri yapılarak, kaynakları kurutularak ve doğru dış politikalar yürütülerek sağlanabilir. Egemen güçler Orta Doğu'da kan akmasını isterler, çatışma isterler ve terörü beslerler. Son noktada ABD Başkanı Trump, IŞİD teröristleriyle mücadele sorumluluğunu Türkiye'ye verdiğini açıklamış ve buna da ne yazık ki ciddi bir yanıt verilememiştir. IŞİD'in beslendiği Orta Doğu'da terörle kalıcı ve sonuç alıcı mücadele Suriye yönetimiyle doğrudan görüşmelerle sağlanabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılınç, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (Devamla) – Ülkemizde ve bölgemizde her türlü terörist faaliyetlere karşı ve tabii, IŞİD ve benzeri yabancı terörist, savaştı unsurlara karşı kalıcı ve sonuç alıcı mücadele, Cumhuriyet Halk Partisinin ısrarla önerdiği Türkiye, Irak, İran ve Suriye'nin bir araya gelmesiyle kurulacak olan Ortadoğu barış ve iş birliği teşkilatı "OBİT"le ve "OBİT" önderliğinde yapılacak iş birliğiyle gerçekleştirilebilir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Hacı Bayram Türkoğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HACI BAYRAM TÜRKÖĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP Grubunun, Suriye'de yaşanan yeni gelişmeler ve DAES'le mücadeleyle ilgili Meclis araştırması açılması önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Suriye'deki gelişmelerle ilgili birkaç söz etmek isterim. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlılığı ve risk yönetme kabiliyeti sayesinde, Türkiye'ye güvenlik sorunu ihraç edilen Suriye sahasında üç önemli harekât, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı Harekâtları başarıyla gerçekleştirilmiştir. Barış Pınarı Harekâtı'nda ve terörle mücadelede toprağa düşen tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum, gazilerimize Allah'tan acil şifalar diliyorum.

Bugün PYD-YPG'nin kontrolünde bulunan doğu Suriye'nin büyük bir kısmı geleneksel Arap ve Türkmen yerleşim bölgeleridir. ABD desteğiyle PYD-YPG'nin bu bölgeleri ele geçirmesinden sonra bu bölgelerdeki nüfus yapısının bozulduğu, Arap ve Türkmenlerin bu bölgeleri boşaltmak zorunda kaldıkları bilinmektedir. Bu durumun iyi bir örneği sınırdaki Tel Abyad bölgesidir. Suriye'deki bu bölgelerin tekrar eski sahiplerine bırakılması gerekmektedir. Ankara, Türkiye-Suriye sınırında Fırat Nehri'nden Irak sınırına kadar ve Suriye'de 30 kilometre kadar derinliği olacak bir güvenli bölge oluşturmaya çalışmaktadır. Bu güvenli bölgenin Ankara için ilk amacı, Türkiye sınırının güvenliğinin sağlanması ve doğu Suriye'den Türkiye'ye yönelik terörizm tehdidinin yok edilmesidir. Bunun için, bu bölgenin Türkiye tarafından denetlenmesi kadar PYD-YPG, DEAŞ unsurlarından temizlenmesi de Türkiye Cumhuriyeti devleti için büyük önem taşımaktadır. Başlıca amaç, Suriye'den başlayan ve ülkemizde güvenlik tehdidi oluşturan terör eylemlerine son vermek ve bölgedeki teröristleri etkisiz hâle getirmek; ikinci husus, Suriye'nin toprak bütünlüğü ve birliğini korumak; üçüncü hedef ise sivilleri, teröristlerin baskı ve zulmünden kurtarıp militaların eylemleri yüzünden ayrılmak zorunda kaldıkları evlerine güvenli bir şekilde dönmelerini sağlamaktır. PYD-YPG teröristleri tarafından Türkiye sınırını geçip burada saldırılar gerçekleştirmesi için DEAŞ militalarının serbest bırakıldığına dair güvenilir kanıtlar bulunmaktadır. En son YPG çekilirken orada serbest bıraktıkları DEAŞ'lı militaların 300'e yakını, tekrar, oradaki güvenlik güçlerimiz tarafından tutulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, tamamlayın lütfen...

HACI BAYRAM TÜRKÖĞLU (Devamla) - DEAŞ'la mücadeleye gelince: 30 ilde 64 noktada terör ve istihbarat birimlerinden uzmanları bünyesinde bulunduran risk analiz birimleri oluşturularak terör örgütü IŞİD, El Kaide ve yabancı teröristlere ağır darbe indirilmiştir.

Bu birimlerin bünyesinde görev yapan uzman terör ve istihbarat görevlilerince terör örgütlerine yönelik tüm gelişmeler, örgüt mensuplarının yurt içi ve dışındaki faaliyetleri düzenli olarak takip edilmektedir.

Başka ülkelerin istihbarat birimleriyle koordinasyon ve iletişim hâlinde faaliyetlerini sürdüren güvenlik birimlerinin çalışmaları kapsamında, çatışma bölgelerine geçecekleri belirlenen 75.480 yabancı uyruklu kişiye Türkiye'ye giriş yasağı konulmuştur. Polis, Jandarma, MİT ve hudut birliklerince bu kişilerin sınırlarda takibi yapılarak illegal olarak ülkeye girişlerinin engellenmesi için ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Güvenlik güçlerince yurt içinde terör örgütüne yönelik çalışmalar kapsamında 2016'da 783, 2017'de 1.391, 2019'da -15 Ekim itibarıyla- 1.035 olmak üzere 4.536 operasyon düzenlenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HACI BAYRAM TÜRKÖĞLU (Devamla) – Operasyonlarda gözaltına alınan 13.696 zanlıdan 4.517'si tutuklanmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

HACI BAYRAM TÜRKÖĞLU (Devamla) – Evet, durumu bilgilerinize arz eder, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...
BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye'nin terörle mücadelesini sekteye uğratmak ve uluslararası kamuoyundaki konumunu zayıflatmak amacıyla DEAŞ konusunun gündeme getirilmeye çalışıldığına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu DEAŞ terör örgütüyle ilgili bazı hususlarda Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak görüşlerimizi ifade etmekte fayda mütalaa ediyoruz.

Bu DEAŞ terör örgütü, özellikle Barış Pınarı Harekâtı'nın başlamasıyla birlikte çeşitli mahfillerce -ki başta ABD ve AB olmak üzere- gündeme getirilmektedir. Hatırlayacak olursak Barış Pınarı Harekâtı'na başlarken bu uluslararası çevreler, bölgedeki PKK/YPG'nin -sözüm ona- DEAŞ'la mücadele ettiğini öne sürerek Türkiye karşıtı bir kampanya yürütmüşlerdi. Aradan geçen günlere, sahadaki başarılarla, harekâtın meşruiyetinin ve haklılığının kabulüne rağmen bu iddialar çeşitli kamuoyunda ve uluslararası birtakım mahfillerde cılız seslerle de olsa gündeme getirilmeye çalışılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir dakika değil Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen sözlerinizi Sayın Akçay.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sistematiik bir şekilde, Türkiye'nin terörle mücadelesini sekteye uğratmak, ülkemizin uluslararası kamuoyundaki konumunu zayıflatmak amacıyla bu DEAŞ konusu gündeme getirilmeye çalışılıyor.

Geçtiğimiz haftalarda bu konuda çeşitli konuşmalarımız oldu. Türkiye'nin DEAŞ'la mücadeledeki haklı, güçlü ve etkin konumunu dile getirmeye devam ederiz. Öncelikle belirtiyim ki DEAŞ konusunda Türkiye'ye atılmak istenen çamur tutmaz, tutmadı ve tutmayacak. DEAŞ'ın ülkemizdeki saldırıları biliniyor. Yani biraz önce konuşma yapan bütün konuşmacılar da DEAŞ terör örgütünün Türkiye'de gerçekleştirdiği saldırıları tarihleriyle de dile getirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Buna ilaveten şunları da hatırlatmak isterim: DEAŞ'ın Musul Konsolosluğumuza yönelik saldırı ve baskını vardı ki konsolosluklar da Türkiye Cumhuriyeti toprağıdır. 1 Mayıs 2016'da Gaziantep İl Emniyet Müdürlüğü önünde 3 polisimizin şehit edildiği, 15'i polis 34 kişinin yaralandığı saldırı. 26 Ağustos 2016'da Gaziantep'te kına gecesinde 54 kişinin hayatını kaybettiği canlı bomba saldırısı. 16 Ekim 2016'da yine Gaziantep'te DEAŞ'a yapılan hücre evi baskınında yine bir canlı bombanın kendini patlatması sonucu 3 polisimiz şehit olmuştu. Saldırıları bir grup ya da topluluğa değil tüm Türkiye'ye yapılmıştır. Orada hedef alınan kişiler Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıdır ve Türkiye'dir.

Bir kısmı YPG tarafından serbest bırakılan, bu Barış Pınarı Harekâtı süresince Suriye'deki bu kamplarda "hapishane" denilen yerlerde tutulan DEAŞ'lılar söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Akçay lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye'nin Fırat Kalkanı Harekâtı'nda etkisiz hâle getirdiği yaklaşık 3.500 DEAŞ'lı var. Yine Türkiye'nin, tıpkı Zeytin Dalı ve Barış Pınarı'nda PKK ve YPG işgalinden kurtardığı gibi Fırat Kalkanı'nda da DEAŞ işgalinden kurtardığı Cerablus, Rai, Dabık, Kabasin ve El Bab gibi yerleşim yerleri var.

Türkiye, yurt içinde DEAŞ'la etkili bir mücadele stratejisi ve faaliyetleri yürütmektedir. Türkiye, bu örgütü Eylül 2013'te terör örgütü olarak tanımlamış ve mücadelesini de çok boyutlu olarak sürdürmüştür ve sürdürmektedir. 2013-2017 yılları arasındaki mücadeleden bazı rakamları verecek olursak DEAŞ'la ilişkisi olduğu belirlenen 12 dernek kapatılmış, 3.840'ı yabancı uyruklu olmak üzere 9.350 kişi gözaltına alınmış, 4.550 kişi sınır dışı edilmiş; çatışma bölgesine gitmek isteyen, 99 ülkeden 4.957 kişi sınır dışı edilmiş ve 146 ülkeden 53.781 kişiye yurda giriş yasağı konulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, son cümlelerinizi alayım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Görüşlerimizi bu şekilde ifade ediyorum. Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir ve arkadaşları tarafından, IŞİD/DAEŞ terör örgütüne karşı yürütülen mücadelenin tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılması ve kamuoyunun aydınlatılması amacıyla 30/10/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 19 milletvekili tarafından, Acıpayam depremedelerinin sorunlarının tespiti ve bu sorunların giderilmesi için gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/1997) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/10/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/10/2019 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve arkadaşları tarafından, Acıpayam depreminde toplanan paraların kime ne

kadar dağıtıldığı ve nereye harcandığının araştırılması amacıyla 23/10/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1297 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/10/2019 Çarşamba günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gülizar Bıçer Karaca konuşacak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizdeki deprem gerçeğiyle seçim bölgem Denizli bu yıl 2 kez yüzleşmek durumunda kalmıştır. İlki 20 Mart 2019 tarihinde Acıpayam ve Serinhisar ilçelerimizi etkileyen 5,5 şiddetindeki, diğeri 8 Ağustos 2019'da Bozkurt, Çardak ve Baklan ilçelerimizi etkileyen 6 şiddetindeki yıkıcı depremlerdir. İlk deprem sonrasında, 21 Martta İçişleri Bakanı, Acıpayam ziyaretinde Cumhurbaşkanının Acıpayam'da soğuk aylarda deprem nedeniyle vatandaşlarımızın mağduriyetinin mutlaka önlenmesi gerektiğini söylediğini ve bu nedenle de kesin talimat uyarınca depremzedelerimize nakdî yardımda bulunulacağını ifade etmişti. Ardından, hemen Sayın Bakan Zehra Hanım geldi ve dedi ki: "Acıpayam'da depremde zarar gören, psikolojik anlamda zor durumda kalan vatandaşlarımıza psikolojik destek vereceğiz." Ancak 31 Mart seçimlerine on gün kala verilen bu vaatler, 31 Mart seçimlerinden sonra maalesef yerine getirilmedi. Acıpayam'da bize verilen bilgilere göre, AFAD'dan edindiğimiz bilgilere göre depremzedelere destek için 3 milyon 800 bin lira para aktarıldığı bildirilmiştir. Ancak depremin üzerinden yedi ay geçmiş olmasına rağmen, hâlâ 270 ailemiz tavanı delik, tabanı delik konteynerlerde yaşamaya çalışmaktadır ve 1.246 ağır hasarlı binadan sadece 496'sı yıkılmış, diğerleri hâlâ aynı vaziyette durmaktadır. Kış gelmiş, Acıpayam'daki depremzedelerimiz hâlâ söz verilen nakdi yardımlara, geçici ya da kalıcı konutlara kavuşmamıştır. Yine, Acıpayam'daki depremzedelerimiz konteynerlere elektrik ve su aboneliği almak için abone bedeli ödemek durumunda kalmıştır. Konteynerlerde soba yakılamamaktadır, elektrikle ısınmak zorundadırlar. Onca mücadeleden sonra, daha bu aydan itibaren sadece 80'er lira elektrik faturası yardımı yapılabileceği ifade edilmiştir. Ne psikolojik destek verilmiş ne de başka herhangi bir şekilde depremzedelerimize bir destek sağlanmış ve verilen sözlerin üzerinden yedi ay gibi bir zaman geçmiştir.

Yine, Bozkurt ilçemizde 6 büyüklüğündeki depremin üzerinden iki buçuk ay gibi bir zaman geçmiş ve Belediye Başkanımız hemen Belediye Meclis toplantısını gerçekleştirerek depremzedelerin evlerini kendi yapması durumunda harç almayacağını, onların subasmanlarının belediye tarafından yaptırılacağını ve çimento yardımıyla bulunacağını ifade etmiştir ve yapmaktadır. Muhtarlara gönderdiği yazıda, 15 ailenin aşırı derecede yoksul olduğunu, evlerini kendilerinin yapamayacağını ve herhangi bir şekilde bir krediyi ödeme imkânlarının olmadığını tespit edilmesi durumunda da kendilerine anahtar teslim evlerini on beş gün içinde teslim edeceği belirtmiştir. Yine, Bozkurt Belediyemiz, depremzedelerimizin tamamına psikolojik destek sağlanmak adına bilim insanlarıyla özel bir çalışma yürütmüştür. Yine, depremzede gençlerimizden üniversiteyi kazananların tamamına burs kaynağı yaratmış ve depremzede çocuklarımızın tamamına kışlık bot, mont ve her türlü desteği sağlamıştır.

Değerli milletvekilleri, iki buçuk ayda Bozkurt ilçemize gönderilen 500 bin liradır sadece. Tüm depremzedelerin yaraları sarılmıştır, şu an konteynerde ya da çadırdaki kalan bir tek depremzede bulunmamaktadır ama Acıpayam ilçemizde 270 aile hâlâ konteynerlerde, soğukta soba kuramadan, elektrik sobası dahi olmadan yaşamak durumundadır.

Şimdi diyebilirsiniz "Acıpayam depremine ilişkin neden bir araştırma önergesi oyalayalım, neden komisyon kuralım?" diye. Şöyle: Afet yönetiminin nasıl başarılı olduğunu Bozkurt depreminden öğrenelim; Acıpayam'da afetin nasıl yönetilemediğini, nasıl olumsuzluklarla vatandaşlarımızın mağdur edildiğini gözler önüne serelim.

Yine, Anayasa'mızın 2'nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti devletinin sosyal bir hukuk devleti olduğunu ifade etmektedir. Sosyal devlet olarak vatandaşlarımızın sosyal ve ekonomik yönden dezavantajlı duruma düşmeleri durumunda vatandaşlarımızı her türlü desteğin verilmesi anayasal bir sorumluluktur. İşte, Acıpayam ilçemizde yedi aydan beri sosyal devlet olmanın gereği yerine getirilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Karaca.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – 3 milyon 800 bin liranın ne olduğunu sorduğumuzda Acıpayam Belediyesi "Hafriyata harcadım." demekte, Denizli Büyükşehir Belediyesi "Hafriyatı ben yaptım." demekte. Yani sizin anlayacağınız AK PARTİ'li 2 belediye kendi aralarında dahi anlaşarak 3 milyon 800 bin liranın hesabını verememektedir.

Bizler de diyoruz ki gelin, derman belediyecilikle vatandaşlarımızın derdine dayanışma ruhu içerisinde nasıl dermen olduğunu Bozkurt Belediyemizden görelim; saray belediyeciliğinin de vatandaşlarımızı seçimden sonra nasıl unuttuğunu ve 3 milyon 800 bin liranın hesabını nasıl veremediklerini deprem ülkesi olan Türkiye Cumhuriyeti'nde araştıralım ve vatandaşlarımızın deprem vergileri konusunda da buradan çıkacak rapor emsal olsun diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Yasin Öztürk.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce heyetinizi ve depremde aldığı yaralarla hayatını sürdürmeye çalışan değerli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisiyle Acıpayam'daki sorun Meclis gündemine geldi ama bu sorun Acıpayamlı vatandaşlarımızın gündeminden hiç düşmedi. Sadece Acıpayam değil, ağustos ayında beşik gibi defalarca sarsılan Çardak ve Bozkurt ilçelerimizin gündeminden de düşmedi. Neden mi dersiniz? Acıpayam'da yapılanlar ve söz verilip de yapılmayanlar ortada; hâl böyle olunca Çardak ne beklesin, Bozkurt ne istesin!

Bakınız, Acıpayam depremi 20 Martta meydana geldi, üzerinden yedi ay geçti, kış kapıda. 27 Haziranda Meclis Genel Kurulunda Acıpayam depremi hakkında gündem dışı söz aldım; depremin üzerinden üç ay geçmişti ve yapılanlar göz boyamadan öte değildi ama yine de belki sorunu Mecliste haykırışam yetkililer de dikkate alır diye çabalamıştım.

Önce verilen sözlerden başlayarak yapılanları sıralayalım: Depremin ardından AFAD, Acıpayam'ın afet bölgesi ilan edilmesine karar verdi. Denizli Valimiz de 5 Nisanda bir açıklama yaparak bölgenin İçişleri Bakanlığı tarafından "genel hayata etkililik" kapsamına alındığını duyurdu. Deprem bölgesinde mikrofonlardan vatandaşa seslenen siyasilerimiz toplu konut projelerinin üç ay içinde hazırlanacağını, mağdur olan vatandaşların ev sahibi olacağını büyük bir müjde gibi verdi. Ee, ne oldu? Verilen söz yalan oldu. 13 Eylül 2019 tarihinde Denizli Valiliği Acıpayam'da deprem çalışmalarını değerlendirmek üzere yaptığı çalışmaların sonucunu açıkladı; buna göre bir ay öncesine kadar hâlâ kesin hasar tespiti, itirazlar ve yeniden incelemelerle uğraşılmış. Bir de 9 Ekim tarihinde AFAD'dan bir açıklama var ki evlere şenlik: "Acıpayam depremi hak sahipliği başvuru listeleri Acıpayam Kaymakamlığı, 56 mahalle muhtarlığı ve Acıpayam Belediye Başkanlığına askıya çıkmıştır. Başvurular Acıpayam Kaymakamlığına yapılacaktır." Başvuru başlangıç tarihi 25 Eylül, başvuru bitiş tarihi 23 Kasım. Ya, hani devletin verdiği söz, hani üç ayda toplu konut projeleri hazırlanacaktı? Bırakın üç ayda toplu konut projelerinin hazırlanmasını, sekiz ayın bitiminde daha hak sahipleri için başvurular sonuçlanacak.

Değerli milletvekilleri, geçen haftalarda Acıpayam depreminden etkilenen vatandaşlarımız ziyaretimize geldi. Valilik raporunda diyor ki: "AFAD ve Sosyal Yardımlaşma Genel Müdürlüğüne Acıpayam'daki çeşitli kurumlara toplamda 3 milyon 800 bin yardım ödeneği gönderildi." Şimdi, ya vatandaş bize durumu doğru aktarmıyor ya da yapıldığı söylenen yardım rakamlarında

bir sıkıntı var. Kimseyi zan altına bırakmak gibi bir niyetimiz yok ama bildiğimiz bir şey var: Depremi ardından Acıpayam Kaymakamlığı Bakanlığa bir yazı yazarak gönderilen 1 milyon 800 binin temel ihtiyaçlara yetmeyeceğini bildirmiş, istediği 2,5 milyon ek kaynak talebiyle resmî yazıyla reddedilmiştir. Bu yazı, reddedilen talep ve gönderildiği söylenen rakamlar kayıt altında. O zaman, bu paralar kime dağıtıldı, ne yapıldı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Bu arada, yeri gelmişken hatırlatmak istiyorum, 1999 depreminden sonra ilk önce bir yıl için, daha sonra her yıl uzatılmasının ardından 2003 yılında kalıcı hâle gelen bir vergi var: Özel iletişim vergisi. 1999 yılında deprem yaralarının sarılması, iletişim altyapısının iyileştirilmesi için alınmaya başlandı. Buradan sormak istiyorum: Özel iletişim vergisinden elde edilen gelirlerden Acıpayam'a, Çardak'a, Bozkurt'a ne kadar kaynak aktarıldı? 1999'dan itibaren özel iletişim vergisinden toplam 64 milyar toplanmış, 2019 yılı için hedef 3,5 milyar. Bu verginin sadece Denizlili vatandaşlardan alınan kısmı bile kendilerine aktarılsaydı yaralar çoktan sarılırdı. Yapılanları görünce vatandaşımız diyor ki: "İşimiz Allah'a kaldı. Elimizden sadece dua etmek geliyor." Cenab-ı Allah bu ülkeyi her türlü afetten korusun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Erol Katircioğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin Acıpayam depremiyle ilgili verdiği grup önerisiyle ilgili olarak konuşacağım.

Sayın Karaca aslında Türkiye'nin önemli bir gerçeğini konu etti: Deprem. Deprem, hakikaten sadece Denizli Acıpayam'la ilgili konuşulacak bir konu değil; esasında, Türkiye'yi konuşmaya başladığımızda deprem gerçeğinin Türkiye'nin önemli bir gerçeği olduğunu düşünerek yaklaşmamız lazım gelir diye düşünüyorum.

Fakat Sayın Karaca, esasında, deprem gerçeğini ifade ederken bir başka gerçeğimize daha referans vermiş oldu, o da şu: Bir anlamda, Türkiye'nin devlet anlayışı, devlet yaklaşımı ile deprem gibi toplumsal felaketler arasındaki ilişkiye işaret eden bazı tespitlerde bulundu. Şimdi, ne olmuş orada? Deprem olmuş, yedi ay geçmiş, devlet görevlileri birtakım vaatlerde bulunmuşlar fakat Sayın Karaca'nın söylediği gibi bu vaatler gerçekleşmemiş ve oradan giderek Sayın Karaca diyor ki: "Bu nasıl bir sosyal devlet?"

Arkadaşlar, esasında, bir devletin sosyal bir devlet olmadan önce hukuk devleti olması lazımdır yani bir devlet hukuk devleti olmadan sosyal devlet olamaz. Dolayısıyla da bu tartışmada, üzerinde düşünmemiz gereken konulardan biri olarak bence en azından, "Türkiye Cumhuriyeti devleti gerçekten bir hukuk devleti midir?" sorusunu sormamız lazım. Aramızda hukukçular var, bunu benden daha iyi değerlendirebilirler ama ben, açığı şunu ifade edeyim size: Bir zamandan beri Türkiye Cumhuriyeti devleti -ki ben onu daha çok Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle bağlantılı olarak görüyorum- Türkiye devlet yapısı, bir hukuk devleti olmaktan uzaklaşıyor diye düşünüyorum. Bunun sebebini ya da en azından Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini oturup konuşmaya kalktığımızda, sanırım, görmemiz gereken nokta, tarafsız olması gereken devlet kurumlarının giderek Hükûmet kurumları hâline gelmiş olmasıdır. Bunun çok önemli sonuçları olduğu kanaatindeyim. Dolayısıyla da Türkiye'de depreme, özellikle İstanbul gibi bir kentin depremle ilişkisi üzerinden baktığımızda, hukuk devleti olmak, sosyal devlet olmak gibi konular çok daha önemli ve üzerinde düşünmemiz gereken konular diye düşünüyorum.

Sürem bitmek üzere ama Sayın Başkan bir dakika daha verecektir umarım.

Şöyle bir cümle de söylemek istiyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Katircioğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanlığı çok sıklıkla kullanıyor "beka sorunu" olarak, Suriye'yi işaret ediyor, Suriye'deki olayları işaret ediyor ama arkadaşlar, bu vesileyle söylemiş olayım ki "beka sorunu" denilen sorun esasında İstanbul depremiyle çok yakından ilgili bir konu diye düşünüyorum yani bir an için hayal edin 7,2'lik -7,3; her neyse- bir depremin İstanbul'da yaşanmasıyla birlikte Türkiye'nin çok zor koşullara gireceğini, hatta -şunu söyleyeyim- uzun yıllar kendini toparlayamayacağını bilmemiz lazım.

O sebeple de bu vesileyle bu araştırma önergesinin desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Şahin Tın.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞAHİN TİN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün cumhuriyetimizin 96'ncı yıl dönümünü büyük bir coşkuyla kutladık. Bu vesileyle bir kez daha cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını saygıyla yâd ediyorum.

Evet, CHP'nin önergesi var, bu konuyla ilgili arkadaşlar konuştular ama verilen bilgilerin ne yazık ki gerçekleri yansıtmadığını buradan belirtmek istiyorum. Gerçek veriler, devletimizin verileri buradadır. Bunu da buradan arz etmek istiyorum. Bu gelen paraların nereye gittiğini, nerelerde kullanıldığını tek tek ortaya koyacağız.

Bilindiği gibi, ilimizde 20 Martta Acıpayam ilçemizde 5,5 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. Depremi ardından yirmi beş dakika içerisinde şahsım ve buradaki Denizli Vekillerimiz Grup Başkan Vekilimiz Cahit Özkan, Ahmet Yıldız, Nilgün Ök; Valimiz, Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Zolan hemen zarar gören mahallelerimize ulaştık ve buralardaki incelemelerimize başladık. AFAD, Kızılay, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı müdürlükleri burada hemen çalışmaları başladılar. Aynı günde 1.640 adet çadır verildi; bakın, 3.032 adet battaniye, 1.358 adet yatak ve diğer malzemeler tedarik edildi. Ayrıca 3.500 kişiye de burada yemek çıkarıldı ve verildi. Fakat üzücü olay şudur: Yine, oradan gelen bilgiler ve depremin hemen ardından İçişleri Bakanımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız bölgeye geldi ve bizzat mahalle mahalle yıkılan evleri, depremzedeleri dolaştılar ama ne yazık ki Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, 8 Ekimdeki grup toplantısındaki konuşmasında dedi ki: "Efendim, bakanlar geldi, makam araçlarından inmeden gittiler." Böyle yanlış, saptırma bir konuşma ve de söylem olamaz.

İşte, bakın, İçişleri Bakanımız halkımızın içerisinde, vekillerimiz yine aynı şekilde ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımızın nasıl halkla beraber dolaştıklarını burada görebiliyorsunuz.

Burada birçok saptırmalar olmakta, görülmekte. Bir vekilimiz CHP'li bir belediye başkanını övmekte, AK PARTİ'li belediyelerimizin yaptıklarını hiç görmemekte.

Ben, bir deprem afeti üzerinden politika yapılmasının doğru olmadığını buradan ortaya koymak istiyorum. Bu, ne yazık ki Türkiye'de çok acı bir siyaset tablosunun ortaya konulduğunu da göstermektedir.

Şimdi, 3 milyon 800 bin TL ödenek aktarıldı. Bu para nereye gitti, onu da sizlere kısaca açıklamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tin, son bir dakika, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ŞAHİN TİN (Devamla) – Tamam, inşallah.

Gelen parayla 268 adet konteynerin altyapıları yapılmıştır. Konteyner sevkiyatı için 755 bin TL, konteynere elektrik bağlamak için 102 bin TL, su ve kanalizasyon için 372.400 TL, konteyner tamiratları için 301 bin TL, konteynerin elektrik faturaları ödemeleri için 18.160 TL harcanmıştır. Yine, depremzedeler için Sosyal Yardımlaşma Vakfınca 1 milyon 400 bin TL nakdî ödeme yapılmıştır. Ayrıca, 400 bin TL de AFAD tarafından herhangi bir acil kullanım alanı için tutulmaktadır. Toplamda 3 milyon 350 bin TL, artı 400 bin TL ödenek bu şekilde Acıpayam'daki depremzedelerimiz için harcanmıştır.

İçme suyunu Büyükşehir Belediyemiz ücret almadan orada karşılamakta, bu konteynerlerde kalan vatandaşlarımızın her ay 80 TL elektrik paraları da karşılanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAHİN TİN (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha rica edeceğim. Bu, depremle ilgili olduğu için önemli bir konu çünkü.

BAŞKAN – Kayıtlara geçsin, siz konuşun.

ŞAHİN TİN (Devamla) – Ama önemli Başkanım.

BAŞKAN – Tabii ki önemli, her şey önemli burada, önemsiz bir şey yok.

ŞAHİN TİN (Devamla) – Şimdi, Acıpayam'da TOKİ tarafından yapılmış 440 konut var. Çevre ve Şehircilik Bakanımız Murat Kurum geldiğinde “Evet, bu 440 konutu hemen depremzedelerin emrine veriyorum.” dedi ve 2020'nin ilk üç çeyreğinde de bu 440 konut, isteyen her depremzede kardeşimize, vatandaşımıza, Acıpayamlı hemşehrimize verilecektir.

Biliyorsunuz, bir de hak sahipliği konusu var, çok önemli. DASK sigortasından dolayı ne yazık ki bugün Acıpayam'da sadece 24 vatandaşımız yardımlardan faydalanabilmekte ama 960 tane ev hasar görmüş, ağır hasarlı. Bu evlerin de yardım alabilmesi için, hak sahibi olabilmesi için burada siz değerli vekillerimizin de katkısıyla Acıpayam, Bozkurt ve Çardak'la ilgili özel bir yasa çıkaracağız bu depremzede kardeşlerimiz için.

BAŞKAN – Sayın Tin, teşekkür ediyorum.

ŞAHİN TİN (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, değerli hatibin söylediklerinde gerçeği yansıtmayan olaylar olduğu için arkadaşımızın bir söz talebi vardır.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, herhangi bir sataşma yok, suçlayıcı bir ifade yok.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Genel Başkanımıza sataştı.

BAŞKAN – Efendim, sataşmadı; Sayın Genel Başkanın 8 Ekimdeki grup toplantısında yapmış olduğu konuşmada Sayın Bakanların arabadan inmediklerini ifade ettiğini ancak fotoğraflar göstererek Sayın Bakanların halkın arasında bulunduklarını ve arabadan indiklerini söyledi.

Sayın Özkoç, siz çok deneyimli bir Grup Başkan Vekilisiniz, bir sataşma yok ama yerinizden söz istiyorsanız bir dakika yerinizden söz vereyim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Yerinden söz verin.

BAŞKAN - Sayın Karaca, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

18.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Denizli Milletvekili Şahin Tin'in CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, sayın hatibin bahsettiği ve Sayın Genel Başkanımızın ifade ettiği mesele Bozkurt depremi sonrasında yaşanmıştır ve “Rüzgâr gibi geçti.” ifadeleri gerçeği yansıtmaktadır. Sayın hatip, hangi ilçe için olduğunu ifade etmekte sanıyorum zorlanmıştır. Şu an 270 aile konteynerde yaşamakta ve konteynerde yaşayan bu aileler bu kışı anlaşılan orada geçirecektir. Sayın Genel Başkanımız “Bakanlar geldi, kahvede vatandaşlarla sohbet ederek gitti.” ifadesini Acıpayam için kullanmış ve “Rüzgâr gibi geçti, arabadan dahi inmediler.” beyanını ise Bozkurt'ta yaşanan deprem sonrası için kullanmıştır. Ben, sayın hatibin beyanını bu şekilde ifade ederek düzeltmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.31

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Genel Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 88)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, Edirne Milletvekili Fatma Aksal ve Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel ile 40 Milletvekilinin Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Edirne Milletvekili Fatma Aksal ve Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel ile 40 Milletvekilinin Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2214) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 106) ^(X)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 106 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde, İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi kırk sekiz yıl sonra değiştirilmek üzere Meclisimizin Genel Kuruluna gelmiştir. Bu durum, üç tarafı denizlerle çevrili olan ve 8.333 kilometre kıyısı olan ülkemizde su ürünlerine dair yasama çalışmalarımızın eksikliğini gösteriyor.

Su ürünleri, günlük yaşantımızda tükettiğimiz gıda içinde genetiğiyle oynanmamış, doğal ve sağlıklı gıda ürünleri arasında ilk sırada yer alıyor ancak ülkemizde 2000 yılında kişi başına düşen yıllık balık tüketim miktarı 8 kilogram iken 2017'de 5,5 kilografa gerilemiştir. Balık popülasyonunun korunmasında ve kaçak avcılığın engellenmesinde ruhsata el koymanın ve para cezalarının yeterli olmadığı görülmektedir. Caydırıcılığı yeterli olmaması yasak ve kontrolsüz avlanmanın önünü açmış, denizlerdeki su ürünleri çeşitliliği azalmıştır. Orman Kanunu'nda uygulanan kamu alanında izinsiz ağaç kesimlerinde verilen hapis cezaları gibi caydırıcı cezalar bu kanun teklifinde de yer bulmalıydı çünkü denizlerimiz de en az ormanlarımız kadar kıymetli ve önemlidir.

Türkiye'yi çevreleyen denizlerde avlanan balık türü sayısı 100 civarında olup bu sayı her geçen gün azalmaktadır. Ülkemiz denizlerinden en verimli olan, avcılık yoluyla yapılan balık üretimimizin yaklaşık yüzde 70'ini karşılayan Karadeniz'de geçmişte 26 ekonomik balık türü avlanırken bugün bu sayı 6 türe kadar inmiştir. Denizlerimizde son otuz yılda gözlenen biyolojik çeşitlilik kayıpları, yabancı türlerin girişinden, aşırı ve yasa dışı avcılıktan, kirlilikten, habitat tahribinden, iklimsel salınımlardan, su rejimine yapılan müdahalelerden kaynaklanmaktadır. Aşırı ve yasa dışı avcılık denizlerimizde birçok türde görülmektedir. Bu durum, balık stoklarımızın yıpranmasına ve azalmasına vesile olmaktadır. Marmara Denizi'nde ve diğer denizlerimizin bazı bölgelerinde trol avcılığı yasak olmasına rağmen bu avcılık şekli de kaçak olarak devam etmektedir. Balıkçılarımızın çeşitli yasaklara karşı yaptığı ihlaller maalesef yetkili otoritelerce yeterince kontrol edilememektedir.

Türkiye'nin balıkçılık politikası sürdürülebilir değildir. Balıkçılık biliminde sürdürülebilirlik, bir sonraki dönemde de avlanabilecek balık olmasını sağlayabilmek için bugün avlanan balık miktarının belli bir düzeyde tutularak stokların doğru yönetilmesidir. Sürdürülebilir balıkçılık yalnız ekonomik değil, ekolojik ve sosyal içeriği olan da bir ifadedir.

Ülkemizde balık stoklarını tehdit eden bir diğer önemli etken ise denizlerimizin ve iç sularımızın kirlenmesidir. Kentsel ve endüstriyel atık suların denize deşarjı, kıyı yapılaşmaları, tarım arazilerinden ve kentlerden yüzey akışıyla taşınan kirlleticiler, katı atıklar ve denizlerde hidrokarbon arama faaliyetleri denizlerimizin kirlenmesine neden teşkil etmektedir. Kirlilik ve aşırı avcılık, Karadeniz'de mersin balığının neslinin tükenmesine, hamsi başta olmak üzere diğer ekonomik balık türlerinin stoklarının azalmasına neden olmuştur. Yine, denizlerimizde uskumru ve kılıç balığının neredeyse yok olmasında, mezgit ve levrek başta olmak üzere pek çok balık türünün azalmasında en önemli etken aşırı avcılık ve kirliliktir.

Kanun ve değişiklik getiren taslak, balıkçılık yönetimi için ülkemizin de kabul ettiği ekosistem temelli yaklaşım esasından uzaktır. Yararlandığımız türlerin içinde bulunduğu ortamın yönetimine, ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik bir düzenleme de getirmemektedir. 2002 yılından itibaren Avrupa Birliği ilişkilerinde sağlanan ilerlemeler genelinde tavsiye edilen, eğitimi verilen, taslakları hazırlanmış ve hâlen Bakanlık raflarında duran balıkçılık yönetim planlarının hazırlanması ve devreye sokulması konusunda hiçbir ifade yer almamaktadır. Her tür veya her deniz için farklı balıkçılık yönetim planlarına da ihtiyaç duyulmaktadır. Sadece ticari öneme sahip türlere odaklanarak balıkçılığın ilerlemesi sağlanamaz. Ekosistemde yer alan -avlansın avlanmasını, korunsun korunmasını- bütün türler birbirleriyle ilişki hâlinde dirler. Bu ilişkiyi korumak için, zemini taradıkları sırada zeminde yaşayan bitkisel ve hayvansal dip canlılarına zarar veren yöntemlerin de yasaklanması gerekmektedir.

Ekosistem dengesini öngören ve uzmanların denetim ve gözetiminde işlenmesi gereken bir anlayış yerine, kanun teklifinin 2'nci maddesinde gördüğümüz gibi, doğayı, çevreyi, kültürel yapıları tahrip edecek rant odaklı projelerin önünü açan kanun maddelerini kabul etmiyoruz.

2'nci maddede, deniz ve iç sularda veya bu yerlerden su alınarak karadaki su ürünleri yetiştiricilik bölgelerinin belirlenmesinde, tahsis edilecek ticari yapılarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ve Kültür ve Turizm Bakanlığının altmış gün içinde görüş bildirmemesi durumunda olumlu görüş alındığını varsaymak ve projeyi onaylamak art niyetli bir değişiklik talebidir. Bu teklif onaylanırsa ülkemizde kültür ve doğaya zarar verecek her proje, bakanlıklarda altmış gün süren altı edildiği takdirde onaylanmış sayılacaktır. Yetiştiricilik bölgelerinin belirlenmesinde bakanlıkların altmış gün içinde izin vermesi bir zorunluluk hâline getirilmelidir. Türkiye'de balıkçılık kaynaklarını inceleyen, stoklar ve popülasyonlarla ilgili önemli verilerin toplanmasını sağlayan, sürdürülebilir balıkçılık için önemli çözüm önerileri sunan, çok önemli çalışmaları yapan ve bu konularda mühendisler yetiştiren deniz bilimleri, su ürünleri ve su bilimleri fakülteleri mevcuttur. Bu fakültelerde yetiştirilen balıkçılık teknolojisi mühendisi, su ürünleri mühendisi ve su bilimleri mühendislerinin sayısı bugün 15 bine ulaşmış durumdadır ancak bu mühendislerin büyük bir çoğunluğu işsiz ya da kendi mesleği dışında çalışmak durumunda kalmış insanlardır.

Kanun teklifinin 8'inci maddesiyle, su ürünleri kontrol görevlilerine yardımcı olarak "fahri su ürünleri görevlisi" adıyla yeni bir görev yetkisi getirilmektedir. Maddede belirtilen "fahri su ürünleri görevlisi" ibaresi tartışmaya açık bir ibaredir. Balıkçılık, su ürünleri alanında eğitim almış olanların dışında bu ibareyle yapılacak görevlendirmelerin çok yararlı olmayacağı da aşikârdır. Bu sebeple, fahri su ürünleri görevlisi yerine, alanında uzman, akademik mesleki bilgi almış su ürünleri mühendisi, su bilimleri mühendisi, balıkçılık teknolojisi mühendisi gibi dört yıllık ve dengi, hâlihazırda çok sayıda mezunu olan ancak işsiz durumdaki üniversite mezunlarına istihdam sağlanması da çok önemlidir. Dolayısıyla kanunun ilgili maddelerinde balıkçılık teknolojisi mühendisliği, su ürünleri mühendisliği ile su bilimleri ve mühendisliğine yer verilmesini talep ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere Türkiye Cumhuriyeti, 24 Haziran 2018'den itibaren resmî olarak

^(X) 106 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiş yapmış ve bugüne kadar on beş aydan fazla bir süreyi de bu sistemle geçirmiştir. Sistemin yol açacağı çarpıklıklar ve işlevsizliği üzerine yoğun eleştiriler yapılmasına rağmen geri adım atılmamış ve maalesef ve maatteessüf bugün tek adam rejimi gibi algılanan bu garabet rejim yürürlüğe girmiştir.

Sağlam bir ekonomi için olmazsa olmazlardan "hukukun üstünlüğü" "yargının bağımsızlığı" "kuvvetler ayrılığı" "kurumların bağımsızlığı" gibi kavramların zedeleneyecek olması dahi ekonomi çevrelerinde endişeyle karşılanmıştır. Nitekim 24 Hazirandan sonra özellikle iç siyasette yaşanan yozlaşma, hukuksuzluk ve kurumlar üzerindeki iktidar baskısı ile dış siyasetteki gelişmeler bir araya gelince ekonomik verilerin neredeyse tamamında önemli ölçüde bir gerileme yaşandığı gözlenmektedir.

Yabancı yatırımlara oldukça ihtiyaç duyan ekonomimiz açısından demokrasiden uzaklaşmanın etkileri son derece yıkıcı olmuştur. Yabancı ve yerli yatırımcının güven ortamı olmadan yatırım yapmadığı aşıkârken bu güveni zedeleyecek hemen her etmenin meydana gelmesi, yeni sistemin henüz altı ay sonra ekonomik küçülmeyle karşılaşmasına sebep olmuştur.

Türkiye ekonomisi 2018'in son çeyreğinde yüzde 3 küçülmeyle karşı karşıya kalmıştır. Bunu 2019'un ilk çeyreğinde yüzde 2,6; ikinci çeyreğinde ise yüzde 1,5 oranında küçülme takip etmiş ve ekonomimiz resesyona girmiştir.

Geçtiğimiz günlerde Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak tarafından açıklanan yeni ekonomi programında 2019 için beklenen büyüme oranımız yüzde 0,5 olarak açıklanmıştır. Bunun anlamı şudur: Yeni sistemin ilk yılında Türkiye ekonomisi yerinde saymaktan öteye gidemeyecektir.

Dolar kuru 4,73 seviyelerindeyken 2018 yaz sonunda tırmanışa geçmiş, bugün itibarıyla 5,76 seviyelerindedir. Döviz kurundaki bir yıllık artış yüzde 22 civarındadır. İthal girdili üretimimizin yaygın olması sebebiyle, özellikle imalat ve sanayi sektöründe firmalarımız ciddi bir ödeme sorunuyla karşı karşıya kalmış, konkordato ve iflas süreçleri başlamıştır. "Yeni sistemle beraber istikrar sağlanacak, üretim kanadı güçlenecek." denilirken henüz ilk aylardan itibaren üreticimiz iflasla burun buruna gelmiştir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranımız 2008 küresel krizindeki seviyelere yeniden ulaşmıştır. O dönemde küresel çapta meydana gelen kriz neticesinde işsizlik oranımız aniden yükselişe geçmiş ve daha sonra yine küresel boyutta oluşan iyimser ortamla birlikte tekrar tek haneli rakamlara dönmüştü. Bugün ise on yıl öncesinde olduğu gibi küresel bir kriz olmamasına rağmen işsizlik seviyemiz aynı oranlara yükselmiştir.

Çözüm reçetesinin olmazsa olmazlarından "demokrasi" ve "hukukun üstünlüğü" kavramlarını göz ardı ederek atılacak tüm adımlar arzulanan etkiyi göstermekten uzak kalacaktır. Ekonomimiz öngörülür olmaktan çıkmış, uluslararası piyasalar nezdinde güven kaybetmiştir. Kısacası, uçuşa geçeceğimizi dile getirdiğiniz bu yeni sistemle birlikte ekonomimiz tam anlamıyla yere çakılma tehlikesiyle karşı karşıya bırakılmıştır.

Tüm yetkilerin tek kişide toplandığı, "güçler ayrılığı" ilkesinin ortadan kalktığı, "hukukun üstünlüğü" ve "yargının bağımsızlığı" kavramlarının yok edildiği, bağımsız kurumlarımızın iktidarın emrine girdiği, demokrasinin rafa kaldırıldığı bu sistemle ekonomik kalkınma ve istikrar mümkün değildir. Ekonomi, güven ve öngörü ister. Yarın ne olacağı bir kişinin iki dudağı arasında iken ne yatırımcı ne işveren ne de ücretli çalışan kendini güvende hisseder. Böyle bir ortamda ne sağlıklı tüketim ne sağlıklı üretim ne de sağlıklı yatırım gerçekleştirilebilir.

Maalesef, siyasi irade on yedi yıllık iktidarında "ekonomik kalkınma" olgusunun manasını unutmuş ve kendini sayısal olarak büyümeye motive etmiş, ancak onu da başaramamıştır. Bunun sonucu olarak, istenilen büyüme performansına ulaşamadığı gibi eğitimde, sağlıkta, sosyal ve kültürel alanlarda, çevre sorunlarında dünya standartlarının gerisinde kalmıştır.

İnsanoğlu var olduğundan beri çevreyle iç içe yaşamış ve ondan yararlanmıştır. Rant ve sermaye odaklı kontrolsüz üretim zamanla çevrenin tahrip olmasına neden olmuş, sonuçta doğa, insanların ihtiyaçlarına cevap veremez hâle gelmiştir. Günümüzde sağlıklı yaşanabilir çevre alanları azalmış, özellikle vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı kentlerde havamız, denizlerimiz ve toprağımız ciddi oranda niteliğini kaybetmiştir.

Reel sektörün ve sanayinin her zaman ekonomik gelişmenin temel itici gücü olduğuna inanan bir siyasi partiyiz ancak ekonomik kalkınmanın mutlak surette insani, ahlaki ve vicdani yönlerini de dikkate almak mecburiyetindeyiz. Salt tüketime dayalı, sınırsız, fütursuz ve yozlaşmış bir ekonomik büyüme modeli, telafisi mümkün olmayan çevre tahribatına da sebep olmaktadır. Dolayısıyla bir yandan ekonomik büyüme hedeflerimizi gerçekleştirirken diğer yandan Türkiye'nin kültürel ve kentsel mirasını koruyacak tedbirleri de geliştirmek mecburiyetindeyiz.

Bu kanun teklifinin bütünü hakkında hazır söz almışken ekonominin gerçeklerini de heyetinizle paylaşmak istedim. Su Ürünleri Kanunu'nda değişiklik istenen maddeler üzerinde milletvekili arkadaşlarımız İYİ PARTİ'nin görüş ve kanaatlerini paylaşmaya devam edecektir.

Heyetinizi saygılarımla selamlıyorum efendim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dervişoğlu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Hasan Kalyoncu, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Gazi Meclisimizin eseri, ilelebet payidar kalacak olan Türkiye Cumhuriyeti'nin 96'ncı yılını ve Cumhuriyet Bayramı'mızı kutluyorum.

Başta Ulu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kurtuluş ve kuruluş mücadelesinde kan ve ter akıtan kahramanların hepsini rahmet ve minnetle anıyorum.

Ülkemizin Suriye ve Irak sınırlarının gerisinde tutunmaya çalışan terör yapılarını yıkmak üzere gerçekleştirdiği Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı, Pençe 1 ve Pençe 2 operasyonları ile özellikle Barış Pınarı Harekâtı'nda birçok başarı kazanan ordumuza teşekkürlerimi sunuyor ve terörle mücadeleyi işgal olarak niteleyen tüm tarafları şiddetle kınıyorum. (MHP sıralarından alkışlar) Bölgenin huzur ve istikrar bulması için gerçekleştirilen bu kahramanca harekâtların Kürtlere karşı yapıldığı iftirasını teröriste sahip çıkma veya en hafifinden terör örgütlerine yaranma gayreti olarak görüyorum ve lanetliyorum.

Bu hayati dönemde görev alan kahraman askerlerimizin alınlarından öpüyorum. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum. Ayrıca terörist saldırılarla evinde, sokağında, okulunda günlük hayatını sürdürürken hayatını kaybeden vatandaşlarımıza rahmet ve yaralılarımızı sağlık niyaz ediyorum.

Bu kutlu çatinın altında Türkiye Cumhuriyeti'nin yüceltilmesine hizmet eden her çabamız eminim onların ruhunu şad edecektir. Bu şuurla görev yaptığından şüphe duymadığım milletvekillerini, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlarım.

Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisi 1915 tehcir olaylarını kendilerince soykırım sayan bir karar almıştır. Anlaşıldığı kadarıyla, ABD Kongresinde Ermeni lobisi ile Türkiye düşmanları iş birliği içinde, yangından mal kaçırır gibi, kendi yerleşik usullerinin dışında hızlandırılmış bir karar almışlardır. Kahramanlıklarını alkışladığımız ordumuzun eliyle Türkiye Cumhuriyeti'nin elde ettiği başarının sesi okyanus ötesinden gelmiştir. Suriye'de ABD beslemelerinin yaşadığı hezimet, bir dediği bir dediğini tutmayan Başkanlarında olduğu gibi Amerikan Kongresinde de kuyruk acısına yol açmış görünüyor. Acele etmelerinin sebebi, Türklerin en büyük bayramı olan 29 Ekim gününe denk getirilmesi de tesadüf değildir. Alınan karar bizim için yok

hükümdedir. Tekerleme hâline gelen “stratejik ortaklık” meşhur bir yalan hâline dönerken hâlâ himaye edilen Pensilvanya’da yerleşik teröristbaşı aklımızdan çıkmıyor. Üstelik ürettikleri yeni teröristleri Türkiye Cumhuriyeti’ne muhatap etmeye de uğraşıyorlar. ABD Temsilciler Meclisinin kararına konu edilen 1915 olayları, Birinci Dünya Savaşı sırasında düşmanla iş birliği yapan Hınçak, Taşnak terör örgütlerinin Türklere karşı uyguladıkları katliam ve ordumuzu arkadan vuran ihanetine karşı alınan bir tedbirler dizisidir. Bu terör örgütlerinin Anadolu’nun çeşitli bölgelerinde gerçekleştirdiği kıyımlar, Talat Paşa’dan başlayarak diplomatlarımıza karşı yaptıkları terörist saldırılar, Ermenistan’ın Dağlık Karabağ’ı işgali ve Hocalı’da uyguladıkları soykırım hakkında bir kelam eden de çıkmıyor.

Kıymetli milletvekilleri, uzun zamandır gündemde yer alan ve bundan sonra sürekli üzerinde konuşacağımız konuların başında küresel ısınma ve iklim değişikliği sorunu gelmektedir. Bu konuda Türkiye, uluslararası anlaşmalar ve diğer önleyici tedbirler konusunda üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirme gayretindedir. Dünya karbon salımında payı yüzde 1 düzeyinde olan Türkiye’nin iklim değişikliği konusunda tek başına önlem alması yetersizdir. Fakat karbon salımından dolayı oluşan küresel ısınma ve iklim değişikliklerinden ülkemizin etkilenmesi de kaçınılmazdır. Ancak bizim de ülke olarak iklim değişikliğinin oluşturacağı etkilere karşı tedbirler almamız ve bunu titizlikle uygulamamız gerekmektedir. Meydana gelecek sağanak yağışlara göre şehirlerin altyapı planlamalarının, tarım alanlarında drenaj sistemlerinin ve yağmur suyu depone alanları oluşturma çabalarının acilen devreye sokulması gerekmektedir.

Yeryüzüne düşen yağışlar tarım alanlarında oldukça büyük hasarlara sebebiyet vermektedir. Bu sebeple, seracılık ve altyapıda yağış rejimindeki değişimlere göre tarım alanlarının uygulanması ve planlanması gerekmektedir. Ayrıca, su taşıma sistemlerinde açık kanalların tamamen terk edilmesi ve kapalı kanal uygulamasına da geçilmesi gerekmektedir. Bu sayede buharlaşmadan kaynaklı kayıpların büyük bir çoğunlukla önüne geçilebilmesi mümkündür.

İklim değişikliğinden olumsuz etkilenecek alanların başında su ve su ürünleri gelmektedir. Üzerine konuşmakta olduğumuz Su Ürünleri Kanunu en son kırk sekiz yıl önce yapılan düzenlemelerle 1971’den beri yürürlüktedir. Geçen süre içerisinde su ürünleri avcılığı, yetiştiriciliği, sularda kirlilik düzeyleri ve kirleticilerde çok büyük değişimler yaşanmıştır.

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen biraz sessiz, lütfen.

Değerli milletvekilleri... Haydar Bey, lütfen...

HASAN KALYONCU (Devamla) – Bu kanun günümüz şartlarında oldukça yetersiz kalmıştır. Bugün Meclise gelen kanun teklifi birçok düzenlemeyi içine almaktadır. Ruhsatlandırmalardan kaçak avcılığa ve biyokaçakçılıktan iç sulara kadar ihtiyaç duyulan birçok konuyu düzenlemektedir. Komisyon çalışmaları süresince sektörle alakalı kişi ve kuruluşlarla da görüşmeler yapılmış, görüşleri alınmış ve teklif bu katkılarla memnuniyet verici bir noktaya taşınmıştır.

Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisinin önerisiyle kalkınma planında yer alan İstilacı Türler ve Patojenlerle İlgili Mücadele Eylem Planı’na uygun olarak bu kanun teklifinde iç sularda balıklandırma çalışmaları düzenlenmiştir. Akarsularda balık geçitlerinin yapımı ve şekli kanunla belirlenmiş ve akarsularımızda balık çeşitliliğinin korunmasına katkı sağlanmıştır. Ayrıca, kooperatiflerin daha etkin bir biçimde su ürünleri alanında rol alması sağlanmıştır. Güncel durumda da yunus avcılığı ise kanunla tamamen yasaklanmış durumdadır.

Teklifte yer alan kaçak avcılıkla ilgili hükümler, biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliği sorununun çözümüne sağladıkları katkı dolayısıyla oldukça önemlidir. Bu kanunun kapsamı dışında olmakla birlikte, kaçak avcılık ve biyokaçakçılıkla ilgili mücadele açısından gümrüklerde eğitimli personellerin bulundurulması ve kontrolün artırılması da gerekmektedir. Bu sebeple gümrüklerde yeterli kadar biyolog, hidrobiyolog ve su ürünleri mühendisleri istihdam edilmelidir. Bu şekilde, Türkiye Cumhuriyeti olarak sahip olduğumuz, hayvan ve bitki ayrımı yapmadan, canlı türleri ve genetik materyallerin yurdumuzda kalması sağlanacak ve bu millî varlıklarımız korunacaktır.

Su kaynaklarımızın korunması ve geliştirilmesi kaçınılmaz bir gereklilik ve idarenin sorumluluğundadır. Bu sorumluluk ihmal edilirse su kaynaklarımız ve bu kaynaklarda yapılması beklenen üretim çok yakın gelecekte birçok problemle karşı karşıya kalacaktır. Bu konuların Tarım ve Orman Bakanlığının gelecek planlamalarında yer alması ve tabii ki sadece planda kalmayıp uygulanması zorunludur. Bu bağlamda, örneğin, yer altı su havzaları konusunda Bakanlıktan en üst düzeyde yapılan beyanları duymak memnuniyet vericidir. Uygulama örneklerinin de bir an önce hayata geçirilmesi oldukça önemlidir. Keza su kaynaklarının doğru kullanılması bakımından, sulu tarım alanlarında hâlâ vahşi sulamanın devam etmesi hem su kullanımı hem de zirai üretimin verimliliği açısından göz ardı edilemeyecek bir problem alanıdır. Bu konuda çiftçilerin bilinçlendirilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir.

Son yıllarda karasal tarımın yanında sucul üretim veya sucul tarım diyebileceğimiz su ürünlerine dayalı besin ve beslenme oldukça yüksek seviyelere ulaşmıştır. Bunu sadece balık olarak değerlendirmemek gerekiyor, balığın yanında diğer su ürünleri de oldukça etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Bu su ürünlerinin kullanıldığı birçok alan olmasına rağmen burada size sadece ilaç ve kozmetik sanayisini örnek olarak gösterebilirim.

“Su ürünleri” denildiğinde akıllara direkt su ürünleri mühendisleri gelmektedir fakat “su ürünleri” dediğiniz zaman içerisinde böcek türlerinden mikroorganizmalara ve balıklara kadar çok fazla organizmanın var olduğu ve ülkemizde bu konu geçtiğinde hidrobiyologların, biyologların ve limnologların dışarıda tutulduğu görülmektedir. Hidrobiyoloji ülkemizde en eski bilim dallarından biri olarak şu anda da faaliyet göstermektedir.

Değerli arkadaşlar, sucul sistemlerdeki en önemli sorunların başında su kirliliği ve bu kirleticilerle mücadele gelmektedir. Özellikle iç sularda yapılacak iyileştirme ve planlamalar büyük önem taşımaktadır. Göllerimizin kuruması ve kirlenmesinin önüne geçebilelim ki sudan ve su ürünlerinden bahsedebilelim. Bu sebeple, atık su deşarjlarında deşarj kriterleri bir an önce uygulamaya sokulmalıdır. Aynı şekilde, belediyeler tarafından arıtma tesislerinin yapılması kadar bu tesislerin yüzey ve yer altı su kaynaklarının geleceğini tehdit etmeyecek yerlerde kurulması da önemlidir. Ayrıca, alınan tüm önlemlerin takibi ve kontrolü çok iyi şekilde planlanarak uygulanması gerekmektedir. Bu sebeple, bütün vatandaşlarımızda sosyal bilincin oluşturulması, mahallî ve merkezî idare birimlerinin titiz davranışları da önemlidir. Kanunların oluşturulmasının yanında toplumun bilinçlendirilmesi de biyoçeşitliliğin korunması ve temiz çevre açısından oldukça önemlidir.

Ayrıca, sivil toplum örgütlerine de bu konuda oldukça büyük görev düşmektedir. Çevreci kuruluşların daha dikkatli ve tedbirli davranışları gerekmektedir.

Orman yangınlarından sonra ağaç dikme sevdalısı olan belediyeler, kamuoyuna kendilerinin ne kadar çevreci olduklarını göstermeye çalışırken aynı belediyeler lağımlı plajlara ve denizlere deşarj etmektedir.

Doğa korumacı, çevreci sivil toplum kuruluşlarına düşen görevi huzurunuzda ifade etmek istiyorum: Terör örgütlerinin çevreyi ve çevre sorunlarını ülkeye zarar verecek faaliyetlerinin malzemesi hâline getirmeleri engellenmelidir. Faaliyetlerinin odağına “yeşili” “doğayı” veya “doğal hayatı koruma” kavramlarını yerleştiren çevreci hareketler terör örgütleri için kitlesel eylem alanı ve eylemci bulma fırsatı durumuna gelmektedir. FETÖ, DEAŞ veya benzeri örgütlerin terörist emel ve eylemlerini din maskesiyle cilalamaları gibi, çevrecilik örtüsünü pek severek kullanan yapılara karşı uyanık olmak samimi çevreci kuruluşların

görevidir. Günümüzde orman yakan PKK ve destekçileri çevreci örtüyü sıkça kullanır hâle gelmektedir.

Halkımızın çevre sorunlarına yönelik duyarlılığının, ülke yararına, biyoçeşitliliğin korunmasına ve geliştirilmesine yönlendirilmesi gerekmektedir. Çevre sorunlarını terör eylemi hâline gelmekten uzak tutmak gerekmektedir.

Bu anlamda, toplumsal açıdan farkındalık yaratan güzel örneklerden birini de Ülkü Ocakları sergilemektedir. Ülkü Ocakları "Çevrecilik milliyetçiliktir." sloganıyla çıkış yaparak ülke değerlerine sahip çıkmış ve sosyal sorumluluğu üzerine almıştır. Burdur Gölü kirliliği ve canlılarının ele alındığı, yılkı atlarının envanterinin çıkarıldığı başarılı çalışmaları mevcuttur. Aynı zaman da ülke genelinde çevreyle ilgili tüm sorunları il bazında tespit ederek bu sorunların giderilmesinde sorumluluk sahibi kurumlarla iş birliği projeleri ülkemiz için oldukça önemlidir. Vatandaşlarımızın vatan içinde var olan tüm değerlere sahip çıkılması olduğu gerçeğini ifade ederek çalışma planlarını bu doğrultuda geliştirmektedir. Meclisimiz ve milletimizin huzurunda emeği geçenleri kutluyorum.

Ülkemizdeki çevreci hareketlere bakıldığında, bir kısmının sürdürülebilir yönetimden uzak, problemleri derinleştiren bir tutum izledikleri görülmektedir ve sansasyonel eylemler peşinde koşmaktadırlar. Fakat ülke açısından önemli faaliyet alanlarında ve ülke ekonomisine katkı sağlayan girişimlerde bu çevreci örgütlerin bir kısmı çok aktif olurken diğer kirlenici unsurlarla mücadeleleri görmezden gelme gibi özellikleri de gözden kaçmamaktadır. Örnek olarak, İzmir Büyükşehir Belediyesinin çevreye büyük zarar veren Harmandalı Çöplüğü ve denize atılan atık sular çevreci kuruluşların dikkatini çekmezken maden arama çalışmalarını çevre katliamı olarak nitelendirebilmektedirler. Oysa çöplüklerin sızıntı sularından tutun da tamamı doğru yönetilemediğinde, atık sular kontrol altına alınmadığında çevreye vereceği zarar, maden ocakları ve maden arama faaliyetlerinden daha fazla yıkıcıdır. Ayrıca, hem verdikleri zarar hem de çöpe atılan değerler dolayısıyla çöp yönetiminin yetersizliğinin genel ekonomiye maliyeti oldukça yüksektir. Bunun yanında, çevreci protestolar içerisinde birçok istihbarat örgütü ve terör örgütü yönlendirmelerde bulunmakta; ülkemizde bunu birçok olayda görmekteyiz, daha eskiden var olan olaylar içerisinde de yer almaktadır. Ülkemizde bir çevre terörü ve ekolojik terör oluşumu gündeme gelmektedir.

Sayın milletvekilleri, çevreci kuruluşlara bu uyarıyı yapmamın açık bir gerekçesi var: Ülkemizde çevreyi siyaseten kullananlar bir yandan çevreci söylemleriyle gündeme gelmeye çalışırken diğer taraftan ormanları yaktığını ilan eden terör örgütünü kınayamamıştır. Bu çelişki, hem ülkemizin doğal güzelliklerine hem insanımıza hem de eli kanlı terörle yürütülen mücadeleye zarar verecek noktadadır.

Çevreci kuruluşların temel amacı yaşanabilir ve sürdürülebilir bir ekosistemi gelecek nesillere aktarma konusunda toplumsal duyarlılık geliştirmek ve bilinçlenmeye katkı sağlamaktır. Ülkemizde var olan değerlerin, biyoçeşitliliğin varlığını devam ettirmesi ve canlıların yaşanabilir bir çevrede var olmasını sağlamasıdır. Çevreci hassasiyetler ile ülke çıkarlarının ve ekonomisinin barış içerisinde ve sürdürülebilir olması gerekmektedir.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak kirliliğe karşıyız. Siyasetin kirlenmesine, toplumumuzun yozlaşmasına, fikirlerdeki kan lekesi taşıyan kirliliğe ve de çevre kirliliğine karşıyız.

Bu vesileyle, tüm değerlerimizin korunması dileğiyle, çevrecilik milliyetçiliktir diyorum, Genel Kurula ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları karşısında bizi izleyen değerli halkımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Evet, şimdi 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine değerlendirmelerimizi ifade edeceğim.

Kırk sekiz yıllık bir kanundan bahsediyoruz. Kırk sekiz yıldan beri üç tarafı denizlerle çevrili olan memlekette yerine getirilen, alternatif olarak sunulan herhangi bir değişiklik yok, kırk sekiz seneden beri deyim yerindeyse Asar-ı Atika Müzesi'ne gitmeyi hak eden bir kanunla su ürünleri süreçlerini değerlendirmeye ve yapılandırmaya çalışıyoruz. O sebeple, kırk sekiz yıllık bir kanunu değiştirecekseniz zannediyorum ki bunu layıkıyla yerine getirmek gerekir çünkü kırk sekiz yılda ekolojik yapı, sosyolojik yapımız, nüfusumuz, baştan sona her şey değişmiş durumda fakat tabii, kanunun bütününe baktığımızda bu hassasiyeti yeterince göremiyoruz. Daha bilimsel temeller üzerine bina olmuş, daha fazla araştırmayı, sorgulamayı, sorgulamayı gerektiren ve daha fazla bilirliliğinin duhul etmesini gerektiren bir kanun teknik düzenlemeler düzeyinde ele alınmamalı.

Evet, kanun oldukça teknik düzenlemeleri içermiş ve bu sayede de kırk sekiz yıldan beri memleketin ihtiyacı olan değişiklikleri ne yazık ki içermiyor. Örneğin, gemilerin ruhsatlandırılması meselesi var. Yine, su ürünleri istihsal hakkının kiralınması gibi teknik düzenlemeler var. Tarım ve Orman Bakanlığına kira yetkisinin tanınması gibi, fahri su ürünleri görevlileri gibi birtakım kavramlar var, birtakım teknik düzenlemeler var. Fakat değerli arkadaşlar, üç gün değil, beş gün değil, on gün değil, kırk sekiz yıllık bir zaman dilimiyse söz konusu olan şey, herhâlde, her şeyden çok, denizlerimizdeki, deniz ekosistemindeki ve iç sulardaki mevcut değişikliğin ne olduğunu bilimsel bir perspektifle ele almak, değerlendirmek ve bunun üzerine bir kanunu bina etmek gerekir. Bu böyle olmadığında yapacağımız şeyler ister istemez teknik düzenlemenin ötesine geçmeyecektir, bürokratik birtakım tedbirler almanın ötesine geçmeyecektir.

Peki, bu kırk sekiz yıl içerisinde ne oldu? Örneğin, bu kırk sekiz yıl içinde çok temelli 2 faktör kökten değişti. Bir tanesi, kuşkusuz o yıllarda bağıra bağıra gelen ama gelişmiş ülkeler başta olmak üzere bütün emperyalist, kapitalist bloğun kulaklarını tıkadığı ekolojik kriz adım adım kapımıza gelmiş durumda. Dolayısıyla kırk sekiz yıl öncenin esası ile şu anda deniz ekosisteminin ihtiyaçları arasında inanılmaz büyük farklar var. Meseleye bu zaviyeden bakıldığında denizlerdeki durumun ne olduğunu, nasıl ele aldığınızı mutlaka başka bir eksenden değerlendirmek gerekir.

Yine, kırk sekiz yıl önce denizden hayatını sürdüren insanların, balıkçıların maddi durumu -geçimlik- hayatlarını idame ettirme durumu değerlendirildiğinde, herhâlde şu anda endüstriyel balıkçılığın revaçta olduğu, kapitalistlerin bütün dünya denizlerini kendi babalarının malı gibi gördüğü ve buna bağlı olarak son derece ciddi bir tüketim ve yok etme kültürüyle denizlere saldırdığı koşullar aynı koşullar değil. O nedenle bu ikisini birbirinden ayırmak gerekir.

Türkiye denizlerinde öncelikle ekolojik kriz ciddi bir tahribat yaratmış durumda. Örneğin, bazı türler ısınmayla beraber, küresel ısınmayla beraber daha önce bizim denizlerde yokken son on yıl, on beş yıl içerisinde denizlerde yavaş yavaş boy göstermeye başladılar. Örneğin aslan balıkları gibi Kızıldeniz'e has canlılar, yine balon balığı gibi bizim denizlerde olmayan ve gıda zincirinin en tepesinde olan ve diğer ticari değeri var olan balıkları yiyerek hayatlarını sürdüren bu canlılar, ekolojik krizin ve küresel ısınmanın Türkiye denizlerindeki önemli göstergelerinden bir tanesi olarak gündemde.

Bu kadar mı? Tabii ki değil. Aynı zamanda buna ek olarak endüstriyel balıkçılığın ortaya koyduğu devasa bir balık kaynaklarını tüketme hırsı var. Yani geçimlik balığını yakalayan, ondan hayatını idame ettiren insanların tersine devasa gırgır ve trol tekneleriyle yapılan olağanüstü avlarla, bu avların sonucunda da balık rezervlerinin giderek azalmasıyla karşı karşıyayız.

Ben Mersin Vekiliyim, birkaç hafta önce denizde milyonlarca küçük balık ölüsüyle karşı karşıya kaldık. Sonradan öğrendik ki orada bir trol teknesi... Biliyorsunuz, trol tekneleri denizin tabanını tarayarak giderler, dolayısıyla balık yumurtalarını, yavru balıkları, artık karşılarına ne çıkarsa yok ederler. Milyonlarca balık denizin yüzeyine serilmiş, ölü vaziyette. Yani balıkçılığın bu biçimiyle yapılıyor olması, bir endüstri kolu hâline dönüştürülmüş olması ne yazık ki var olan ekolojik krize bir ek olarak, özellikle

gırgır ve trol teknelerinin deniz rezervlerini yok etmesi sonucunu doğurdu. Bu kadar mı? Ne yazık ki değil. Aynı zamanda denizlerimizde endüstriyel kirlilik... Ben Türkiye'nin pek çok yerinde dalış yaptım, hâlâ yapıyorum; her sene, bir sene öncesine göre deniz ekosisteminin, deniz dibi erişmelerin giderek daha fazla azaldığını, balık yumurtlama alanlarının tahrip olduğunu bizzat şu iki gözümle görüyorum. Yani öylesine bir noktaya gelmiş durumda ki özellikle kimi zaman yerel yönetimlerin gereğini yapmaması sebebiyle, kimi zaman büyük endüstriyel firmaların gerekli arıtma tesislerini kurmamış olması sebebiyle endüstriyel kirlilik yüzünden denizlere zehir akıtıyoruz değerli arkadaşlar.

Karadeniz'deki balık çeşitliliği olağanüstü fazladır, bu son derece önemlidir aslına bakılırsa fakat gelinen noktada Karadeniz'de avlanabilecek balık sayısı 5-6 tür civarına gelmiş durumda. Karadeniz'in özelliği şudur: 100 metrenin altında canlı hayatı yoktur, hidrojen sülfür gazı vardır. Bu sebeple de 100 metrelik su sütununun içerisinde dünyanın en orijinal balıklarının bir arada bulunduğu -lezzet itibarıyla da- ve dünyanın başka pek çok yerinde karşılaşılmayan özellikleri içerisinde barındıran bir denizdir. Bu nedenle Marmara çok önemlidir çünkü bütün organik besinler Marmara'ya Karadeniz'den gelir, oksijen de Ege'den ve Akdeniz'den sağlanır, dolayısıyla bu alanlar bizim büyük bir kıskançlıkla korumamız gereken alanlardır. Ama gelinen noktada, özellikle, biliyorsunuz, bir Kanal İstanbul Projesi konuşuldu. Kanal İstanbul Projesi gibi projeler, derin deşarj sistemleri gibi sistemler denizleri mahvetti. Hele 10 sanayileşmiş ülkenin bütün atıklarının Karadeniz'e döküldüğü düşünülürse -bunun içerisinde, tabii, Kızılırmak'ın taşıdığı atıklar- aynı zamanda günde aşağı yukarı 2,5 milyon metreküp arıtılmamış atığın İstanbul'da denize deşarj edildiği düşünülürse arkadaşlar -söylemek istemem ama- birkaç seneye kadar bu çok sevdiğimiz balıkların büyük bir kısmını bulamayacağız.

"Karekin Deveciyan" diye -daha önce Komisyon'da da anlatmıştım- Osmanlı Ermenisi bir vatandaş var; son anda katliamdan kurtulmuş, bu İstanbul Balık Hali'nin de müdürü. Önemi şu: Reşad Ekrem Koçu, ondan İstanbul Ansiklopedisi'nde "heykeli dikilmesi gereken adam" diye bahseder. Sebebi, Türkiye denizlerindeki balık çeşitliliğinin belgelenmesini yapmış, resimlerini çizmiş, nasıl avlanılacağı konusunda da son derece önemli, tarihe geçecek bir kitap kaleme almış. O zaman İstanbul denizlerinde 100'e yakın tür varken 1960'ta avlanabilir 60 türden bahsediliyordu. Şimdi bir an düşünün: Marmara'ya özgü mavi orkinos yok oldu. 80'ler döneminde Japonlar ANAP'la yaptıkları anlaşma sonucunda geldiler, bütün balıkları topladılar; kırk yıldır uskumru görünmüyor, kılıç balığını gören yok, mersin balığı bitti. Buna benzer çok şeyden bahsedebiliriz yani Karekin Deveciyan'ın su ürünleri hal müdürüyken kalem altına aldığı, kitabını yazdığı ve bastığı yer nazariitibara alındığında son derece kötü bir noktada olduğumuzu hep beraber galiba görmek durumundayız, hep beraber bilmek zorundayız.

Peki, çözüm ne? Arkadaşlar, eğer iki temel meseleden bahsediyorsak bunlardan bir tanesi ekolojik kriz. Kuşkusuz, Türkiye tek başına bu meseleleri çözemez ama örneğin, Enez Çayı'nın hâli biliniyor, Gediz'in hâli biliniyor, Kızılırmak'ın hâli biliniyor, neredeyse bütün iç sularımız kirlenmiş durumda. Kirliliğe bağlı olarak yirmi yıl içerisinde Van Gölü büyüklüğünde bir su kütlesini yitirmiş durumdayız. Devletin bu konuda "Sermaye ne eylerle iyi eyler." politikasını bırakarak gerçekten ekolojik yapıyı korumak ve savunmak adına kimsenin gözünün yaşına bakmadan önlemler almasını, tedbirler almasını beklemek gerekir. Bunun yapılmadığı koşullarda sonuç almak mümkün değil.

İkinci temel meseleyse, ikinci çok önemli meseleyse şu değerli arkadaşlar: Tarım mevzusuna nasıl bakıyorsak balıkçılığa da öyle bakmak gerekir. Bunlar birbirinden radikal biçimde ayrılabilir, kopartılabilir meseleler değildir. Türkiye'de tarımın kurtuluşu küçük aile tarımcılığındadır. Bakın, çok farklı bir şey söylüyorum, endüstriyel tarımcılık Türkiye tarımını uluslararası tekelere yem etmiş durumdadır, küçük aile tarımcılığı bitmek üzeredir. Girdi maliyetlerini bunun üzerine koyduğunuzda gerçekten küçük aile tarımının ayakta kalma şansı ve ihtimali kalmamıştır. Oysaki küçük aile tarımı monokültürel değildir, polikültürel; farklı türleri, farklı bitkileri yetiştirmeye dayalıdır, istihdam yaratandır, tarımsal zehirleri az kullanandır, az girdi kullanandır. Oysa endüstriyel tarım bunların hepsini yapar. Türkiye'nin tarımının kurtuluşu nasıl ki küçük aile tarımının gönencindeyse, güçlendirilmesindeyse -ki dünyada her şeye rağmen dünya tarımsal üretiminin yüzde 80'i küçük aile tarımcıları tarafından yapılıyor değerli arkadaşlar- Türkiye'de mutlaka yapılması gereken şey budur. Fakat suda karşılığı ne bunun? Suda karşılığı da şu: Balık kooperatiflerinin, su ürünleri kooperatiflerinin, bunların desteklenmesi lazım. Oysa teklifte bunları desteklemek değil, ne yazık ki bunların volî alanlarında, meralarda öncelikli olma hâlini, öncelikli balık yakalama hâlini talebştiren tedbirler var. Buradan hareketle, bu meselenin ne yazık ki bizim su ürünleri konusundaki sorunlarımızı çözmeyeceğini açık yüreklilikle ifade etmek gerekir.

Söylenecek çok şey var. Şimdi gelelim ikinci faslımıza.

Diyarbakır, Kulp, Mardin, Van, Hakkâri, Yüksekova, Kayapınar, Bismil, Kocaköy, Karayazı, Nusaybin, Erciş ve son olarak da Cizre. Halkların Demokratik Partisinin 13 belediyesine kayyum atanmış durumda. İstanbul'a da bir kayyum operasyonunun başladığını bu sabah haberlerde izledik. Boğaz mevzuatını değiştirmek suretiyle, onu Büyükşehir Belediyesinin uhdesinden çıkarmak suretiyle aslında -belki adına "kayyum" denilirse de- orada bir irade gasbının adım adım şekillendiği ortaya çıkıyor.

Değerli arkadaşlar, demokrasi adına çok laf söyleniyor ama yaşadığımız şey bizatihi bir olağanüstü hâlin kalıcılığıdır durumudur. Bu belediye başkanlarımızın görevleriyle ilgili bir kabahati var mı, bir suç işlemişler mi? Yok. Yasalara, Anayasa'ya aykırı, kökten aykırı, bunu kimse savunamayacak. AKP'liler için söylüyorum özellikle, gelecek yıllarda bunu kimse savunamayacak. Hadi görevden aldın, yerine meclisten birinin seçilmesine niye engel oluyorsun? Onu da engelliyorsun. Niye, biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Çünkü bu bir irade gasbı operasyonu. Yani burada atılan adımların her biri demokrasinin hiçe sayıldığı bir siyasi ortamı koşulluyor.

Kardeşim, şimdi, bu Meclisin vazifesi bu iradeye sahip çıkmak değil mi? Türkiye Büyük Millet Meclisi bu iradeye sahip çıkmazsa kendi meşruiyetini tehlike altına, risk altına atmış olmaz mı, tartışma gündemine sokmuş olmaz mı? Yani bu konularda haksız yere kayyum atanmış olan bu 13 belediyeye ilişkin duvardan ses çıkıyor, taştan, kayadan ses çıkıyor ama Meclisimiz bu konuda ne yazık ki üç maymunu oynuyor değerli arkadaşlar.

Bu meseleyi içeren esas mesele Kürt meselesi. Bunu açık konuşmakta fayda var. Sabahtan beri pek çok konuşmacı "Kürt meselesi yok." diye bir laf serdetti. Vallahi, yani karısını döven koca için kadın meselesi diye bir şey yok, feminizm gereksiz bir şey; işçisini sömüren, ciğerini söken patron açısından sınıf meselesi yok. Zaten ezen böyle bakar "Öyle bir mesele yok." der. Oysa, değerli arkadaşlar, meseleler, ezenin gözünden değil, ezilenlerin gözünden, hak gasbına uğramışların, mağdurların gözünden bakıldığında anlam kazanır. E, şimdi, Kürt meselesi var desen ne, yok desen ne, orada han duvarı gibi bir mesele var. Bugün kuzey Suriye'de bir problem yaşıyor muyuz? Söylemiyorum ne problemi olduğunu. Dünyada diplomatik olarak tek başına kalmayı başarmış bir iktidar var mı? Hangi meseleden olduğunu söylemiyorum, söylemeyince mesele ortadan kalkmıyor. Bu mesele Kürt meselesidir. Kürt halkının bu ülkede kurucu bir özne olarak eşit haklara sahip bir biçimde yaşayıp yaşamama meselesidir. Hiç kimse kalkıp şunu söylemesin "Ya böyle bir mesele var mı kardeşim, nerede, hangi konuda eşitsizlik var?" Al işte! Al işte, halk, 13 tane belediyesine oyunu vermiş, yüzde 70'lerle, yüzde 60'larla, yüzde 65'lerle insanları belediyeye taşımış "Belediye başkanımıdır." demiş; bunun karşısına iktidar çıkmış, İçişleri Bakanı çıkmış, demiş ki: "Vallahi ben bunu görevden alıyorum." Aha, işte, Kürt meselesinin bundan daha somut bir ifadesi olabilir mi? Mesele kriminal bir mesele değil. Bakın, yuskardan

beri böyle konuşuyoruz. Ben otuz küsur yıldır sol siyaset içerisinde ilk var olduğum zamandan beri "Kürt meselesi eşittir terör meselesi." Hayır, Kürt meselesi, bir halkın demokratik hak ve özgürlükleri meselesidir, eşit vatandaşlık talebi meselesidir. E, her şeye terör gözünden bakarsan yapacağın şey nedir? Bütün bu meseleleri, çok derin tarihsel ve siyasal backgroundu olan bu meselelerin hepsini güvenlikçilere, polise, askere havale etmektir.

Değerli arkadaşlar, buradan çıkış yok. Bakın, memnun muyuz hâlimizden ya, şu dünyadaki hâlimizden memnun muyuz? Bu siyasetin bizi getirip tıkadığı yer burasıdır.

Buradan çıkışın tek bir yöntemi var değerli arkadaşlar. Bakın, kavgaya, dövüşe gerek yok, ses yükseltmeye gerek. Buradan çıkışın tek yöntemi, barış politikasına sarılmaktır.

Kürt vatandaşı benim kardeşimse, onun, hattın altındaki benim neyim oluyor? O şimdi kendi demografisine ilişkin bu saldırgan tutumu görmüyor mu zannediyorsunuz? Bunun halklar arasında uzun erimli husumeti provoke etmeyeceğini mi zannediyorsunuz? Siyaset üç günlük mesele değildir. Siyaset yüz yıllık meseledir, yüz yıl ileriye görme meselesidir.

Meseleye bu zaviyeden bakınca değerli arkadaşlar, mutlaka ve mutlaka, bizim rasyonel bir akılla bütün farklı bakışları bir araya toplayacak, yan yana, bütün çoğulculuğumuzla beraber var olabileceğimiz yeni bir siyaset kültürünü üretmek gibi bir sorumluluğumuz var, bir zorunluluğumuz var. Bunu yaptığımız koşullarda... Yine, o ülke, bu ülke, falanca ülke bizim iç işlerimizle oynamak, birtakım şeyleri provoke etmek isteyecektir, her ülke her ülke için bunu ister ama evimizin içerisinde huzur olursa emin olun ki dışarıdan kimin ne dediğinin önemi yoktur. Ve bizim evimizin içerisinde huzurun olmamasının en büyük sebebi de Kürt sorununun barışçıl ve demokratik bir biçimde çözülüyor olması, çözümsüzlükteki ısrardır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, hatip konuşmasında, millî irade gasbı olduğu iddiasıyla AK PARTİ Grubunu işaret etmiştir. Kayıtlara geçmesi için...

BAŞKAN – Yerinizden, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kayıtlara geçmesi için ifade etmek istiyorum.

Tabii, demokrasi ve hukukun üstünlüğü birbirinden ayrılmaz parçalarıdır. Hukuku yok sayarak demokrasiyi hayata geçiremeyiz, demokrasiyi de hukuki gerekçelerle ortadan kaldıramayız. Onun için, bugün Türkiye Cumhuriyeti devletinde bütün idarenin iş ve işlemleri elbette yargının denetimine tabidir, ancak diğer taraftan da Anayasa'nın 127'nci maddesi ile, Yerel Yönetimler, Mahallî İdareler ile İl İdaresi Kanunu'yla ilgili düzenlemeler çerçevesinde, bütün HDP'li belediyelerle ilgili değil, suça ulaştığı iddiasıyla yine hukuk çerçevesinde alınan kararlardır. 69 tane HDP'li belediye varken bunlardan sadece 12 tanesiyle ilgili bir karar alınmıştır, bunlar da zaten yargının denetimindedir. Onun için millî irade gasbını kabul etmiyoruz. Anayasal hukuk düzenimizin gereği yerine getirilmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özkan.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Anayasal suç işliyorsunuz. Anayasa 127'ye açıkça aykırı bir husustur.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz lütfen.

Sayın Kurtulan, buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, ben de kayıtlara geçsin diye ifade etmek isterim. Her zaman bunu söylemeye devam edeceğiz. "Millî irade" deyip daha çok destek çeperinizi genişletmeyi hedefleyerek yaptıklarınızı kamufle edemezsiniz. Bir hak gasbidir, millî irade vesaire değildir. AKP'nin, Cumhuriyet Halk Partisi'nin siyasi ihtiyaçları doğrultusunda Anayasa'nın ayaklar altına alındığı, Belediye Yasası'nın ayaklar altına alınıp çiğnendiği bir durumla karşı karşıyayız. Tümüyle, özellikle Kürtlerin "Kendi iradem." dediği seçimlerle, özellikle bir seçim öncesi kayyum atamanız durumunda, hâlâ aynı kayyumları da aday göstermeniz durumunda, seçimler sonucunda Kürtlerin bu adayları reddederek tekrar kendi adaylarını seçme durumunu hazmedememe durumuna karşı bir tutumunuzdur kayyum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bitireyim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Zaten hemen seçimin gecesinde, gece yarısında, özellikle 3 büyük kentteki ilgili valilerinin "Bunu kabul etmiyoruz." deyip kayyumu hemen, anında istemeleri de bunu neye istinaden yaptığının göstergesidir. Demagojiyi bırakın; kayyumu niye atadınız, Anayasa'yı niye çiğniyorsunuz, bunu halka biraz izah edin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kurtulan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Orhan Sarıbal.

CHP GRUBU ADINA ORHAN SARI BAL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmelerine başladığımız Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi adına görüşlerimi ifade etmek isterim.

Kabul tarihi 22 Mart 1971 ve yayımlanma tarihi 4 Nisan 1971 olan kırk sekiz, kırk dokuz yıl önce yapılmış bir kanun. O kanun çıktığından bugüne kadar dünyada çok şey değişti, elbette Türkiye'de de, bu coğrafyada da birçok şey değişti. 1380 sayılı Kanun'un, bu kanunun çeşitli maddelerini değiştirmek ve bu kanunla ilgili yeni bir yaklaşımı ortaya koymak adına iktidar bir teklif getirdi. Bu teklifi Komisyonunda inceledik, gördük ki teklife imza atan milletvekillerinin tekliften haberi yok. Yani her konuda, her maddede bir eleştirmeye, elbette daha doğruya doğru bir eğilimimize, yönelmemize rağmen ne yazık ki iktidar -nereden geldiyse- kelimesine bile dokunmadan Komisyondan hızlıca geçirme çabası içerisinde oldu. Oysa 2018 yılında Giresun Milletvekilimiz Sayın Necati Tıgılı bir yasa teklifi sunmuş, yine 2019 yılında Sinop Milletvekilimiz Barış Karadeniz bir teklifte bulunmuş. Normalde Komisyonun yapması gereken neydi? Bu teklifleri, bu önermeleri birleştirip oradan daha doğru, daha bilime yakın, daha Türkiye'nin gerçeklerine yakın bir yasa teklifini daha geliştirip, büyütüp daha doğru işler yapmaktı ama bunların hiçbirini önemsenmedi. Özellikle alt komisyonda ısrarla incelenmesi talebimiz ne yazık ki kabul edilmedi. Sonra gördük ki şöyle bir şey çıkıyor ortaya: Aslında amaç, evet, ufak tefek düzenlemeler yapmak ama onun altında -diğer alanlarda olduğu gibi- emperyalizmin ve kapitalizmin bir dayatması olan, denizlerin ticarileşmesi, denizlerde yapılacak olan yeni yatırımların adrese gitmesi. Hukukun tamamen bir kenara bırakılıp keyfî bir idare sonucu denizlerin talanının daha da önünün açılmasına dair bir tutumu ne yazık ki görüşmeler bittiği andan itibaren gördük ve anladık.

Değerli milletvekilleri, Türkiye 8.333 kilometrelik kıyı şeridine sahip ve 177.714 kilometre uzunluğunda akarsulara sahip muhteşem bir ülke. Su alanları üzerinden değerlendirdiğimizde, bu ülke 26 milyon hektar alana sahip; hemen hemen ekilebilir biçilebilir toplam tarım alanımız kadar, 26 milyon hektar. Bu, kocaman, devasa bir alan. Bu, dünyanın en önemli su havzaları, su kıyıları üzerinden çok önemli bir alan. Bunun karşılığında Türkiye'de 100 binden fazla aile doğrudan, 500 binden fazla kişi de

dolaylı olarak bu balıkçılık sektörüyle bizzat ilgilenmekte. 2002 yılında hemen hemen 8 bin civarında olan tekne sayısı bugün 22 bine ulaşmış durumda.

Bu koşullarda, özellikle bu su meselesine şöyle bir bakmamız gerekiyor: Değerli milletvekilleri, bugün soluduğumuz havanın oksijeninin yüzde 80'ine yakını su alanlarından elde edilmektedir. Hani hep orman deriz ya, "Orman oksijen." "Orman bizim hayatımız." deriz, elbette öyle, elbette kıymetli ama dünyadaki oksijen rezervinin yüzde 80'inin denizlerden, su havzalarından elde edildiğini görmek zorundayız. Yani ne demek istiyoruz? Ormanları korumaya çalışıyoruz, elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz, "Ormanlara dokunulmasın." diyoruz ama iş suya gelince ne yazık ki suları koruyamıyoruz. Şu anda sularımızın aşağı yukarı hepsi kirlidir. Hem Karadeniz meselesi üzerinden hem de sularımızın kirlenmiş olması meselesi üzerinden diğer arkadaşlarımızın zaman zaman söyledikleri, elbette balık popülasyonumuzun da hem çeşitlilik anlamında, deniz biyoçeşitliliği anlamında, bitkisel çeşitlilik, elbette hayvansal çeşitlilik ama aynı zamanda da balık türleri açısından geriye doğru gittiğini, ilerlemediğini, gerilediğini çok açık bir şekilde ortaya koyuyor. İşte en basitinden, Karadeniz'de 26 olan balık çeşitliliğimizin bugün 6'ya kadar düştüğünü bizzat Karadenizli milletvekillerimizin söylediğini biliyoruz. Aynı şekilde Türkiye coğrafyası açısından ve iç sular ve denizler açısından bakıldığında da 100 çeşidin çok alt düzeylere düştüğünü, hemen hemen 20-25 çeşide kadar düştüğünü birlikte görüyoruz ve anlıyoruz.

Değerli milletvekillerimiz, yine, 2002 yılında özellikle Türkiye'de üretilen toplam balığın avcılıkla üretilen kısmı yüzde 90, yüzde 90 avcılıkla. Bugün geldiğimiz noktada kültür balıkçılığı, yetiştirme balıkçılığı ve doğal avcılıkla geline oran yüzde 50-yüzde 50. Yani aynen tarımın diğer alanlarında olduğu gibi, şirket tarımı, endüstriyel tarım, monokültür, belirli ürünlerin üzerinden tarımı sürdürme ve ondan büyük tekellerin hegemonya oluşturmaya ve gıda üzerinde de dünyayı teslim alması meselesi aslında deniz ve balık ürünlerinde de karşımıza çıkmakta. Çünkü kültür balıkçılığında, balık yetiştiriciliğinde türler belli, çeşitler belli ve onları üretenlere bakıyorsanız, hepsi birer şirket; ihracat yapıyor ama ülkemizin insanı balık tüketiminde ne yazık ki gerilere düşmüş durumda.

Peki, balık kirliliğini gideren en önemli araç nedir? "Deniz patlıcanı" denen bir canlı. 15-20 santim boyutunda, bütün dünyada ülkelerin koruduğu, bir yılda 150 ton civarında temizlik yapan bu canlı ne yazık ki bizim ülkemizde tutulup satılıyor para ettiği için. Oysa bütün dünya ciddi anlamda buna bir yasak getirmiş ama bizde çok hızlı bir şekilde tutulan ve satılan bir canlı olarak denizlerimizde asıl görevi olan deniz temizliğini yapamaz durumda yaşamını sürdürmektedir.

Diğer bir konu: Yine, 2002 yılında denizlerimizde 523 bin ton balık avlanırken günümüzde bu miktar yüzde 46'lık düşüşle 284 bin tona inmiştir, 284 bin ton. 2002'de 64-65 milyon insanın olduğu bu topraklarda bugün 82 milyon ülke insanımız, sığınmacı olarak -sayısını bilmiyoruz ama- 4-4,5 milyon ve 25 milyon turist de geldiğini varsayarak... Bakan kırmızı et pahalı diye -seyrediyor ya bizim Bakan, ne söylediğini aslında tam da bilmiyor ama söylüyor- şunu demişti: "Kırmızı et yiyemiyorsanız balık yiye.".

Balık karnesine bir bakalım ne kadar balık yiyeceğiz diye: 2002 yılında toplam 567 bin ton olan avcılığımızın yüzde 45 düşüşle 314 bin ton olduğunu görmek zorundayız. Balık üretimimiz yaklaşık olarak 250 bin ton civarında azalmış, Bakan ne diyor: "Kırmızı et pahalı, yemeyin. Siz balık yemeye devam edin." Kendisinin yediği kesin ama halkımızın ne yediği belli değil.

Sadece yetiştiriciliğin yani kültürel balıkçılığın artmış olmasının toplam su ürünleri, balık üretimimizin arttığı anlamına gelmeyeceğini çok net bir şekilde söylemekte yarar olduğunu bir kez daha sizlerle paylaşmak isteriz.

Bu koşullar şunu gösteriyor: Denizlerimiz ölüyor, denizlerimiz kirleniyor. Yine söylendi bugün, asıl önemli olan, tabii, kâr ve rant. Dolayısıyla küresel ısınma ve iklim değişikliğini önceleyerek ısı değişikliğini yarattığı iklim krizi, iklim krizinin enerjile ilgili getirmiş olduğu sorunlar, ülkemizin ısrarla dayattığı HES'ler, HES'lerin getirmiş olduğu kirlilik -bunun devamında- nehirlerde, iklim değişikliğinin etkisiyle çok fazla yağış ve buna bağlı çamurlar, bataklar; elbette özellikle söylemek lazım, Karadeniz Sahil Yolu; Karadeniz Sahil Yolu'ndan sonra Karadeniz'in artık bir çöplüğe dönüşmüş olması ve denizlerin, özellikle Karadeniz'in ısrarla kirlenmesi; yetmez, belediyelerin evsel atıkları; yetmez, endüstriyel atıklar; yetmez, hayatın her alanında insanın kullandığı kendi yaşam alanlarını ısrarla kirlletme anlayışı, denizlerimizi hızlıca kirlletmekte ve ne yazık ki bir süre sonra denizlerimizde canlıların yaşama olanağının yavaş yavaş tükenmesi meselesi.

Değerli arkadaşlar, öyle ki balık eti meselesi üzerinden 2018'le 2002'yi kıyasladığımızda, hatta 2000 yılından baz alırsak 2000 yılıyla bugün arasında kişi başına düşen balık miktarında 1,9 kilogram azalma var ama dünya verilerine bakıyorsanız, kişi başına yıllık 20 kilogramın üzerinde. Hemen yanı başımızdaki Yunanistan, hemen yanı başımızdaki Bulgaristan ve diğer ülkelerde kişi başına 20 kilogram/yıl balık düşerken bizde ne yazık ki 6,1 kilogram seviyesinde.

Yine, Karadeniz'den söz etmişken elbette hamsiyi mutlaka söylemek lazım. Hamsi, 2002 yılında 373 bin ton üretilirken bugün geldiğimiz noktada 96 bin ton civarlarına düşmüş durumda, nereden bakarsanız bakın, ciddi bir azalma, ciddi bir kayıp. İlgili Bakan hâlâ "Ya, kırmızı et pahalı, balık yemeye devam." anlamında bir tuhaf tutarlılığı göstermeye çalışıyor ve devam ediyor.

Balıkçılık alanında avcılıkla ilgili tutumda gerileme olurken ihracat gerekçesiyle hızlıca kültür balıkçılığının önünü açtık. Kültür balıkçılığının adı şu, arkadaşlar: Kültür balıkçılığı, bizim denizdeki floramızı bozarken aynı zamanda uygulanan yemlerle denizin tabanını da kirlletmektedir. Fütursuzca ve kuralı bir şekilde ülkenin her tarafında, tatlı su demeden, tuzlu su demeden kültür balıkçılığının önü açılmakta ve buralarda ciddi anlamda bir kirlenmeyi de kendisiyle getirmekte ama aynen biraz önce söylediğim gibi, tek tip, monokültür balık üretimini artırmakta. Oysa denizlerimizdeki biyoçeşitliliği bir şekilde azaltmakta ve yok etmektedir.

Değerli milletvekilleri, gelen teklif, birkaç değişik yönüyle de gerçekten çok ilginç. Aslında su kooperatifleri, balıkçılık kooperatifleri ısrarla -mutlaka bizi dinliyorlar- bu teklifin kanunlaşmasını talep ediyorlar. Bunları anlayabiliyoruz, kaçak balıkçılığın önlenmesi, balıkçılık sertifikasının sağlanması, tescilinin yapılması, bütün bunları anlayabiliyoruz. Bunlar yaklaşım olarak doğru sayılabilir ama birkaç şey var ki mutlaka bahsetmek lazım.

Su ürünleri birlikleri, balık kooperatifleri daha önce barınaklardan tutun da bütün bu sahil kenarındaki projelerde katkıları olan, payları olan ve kamu tarafından korunan, öncelikle onların hakkı olan bir yapı içerisindeydi. Şimdi bu tasarı diyor ki: "Bir proje getirin, getirdiğiniz proje bizler tarafından incelenecek. Özellikle bu proje, Çevre Şehircilik ve Turizm Bakanlığına sorulacak, görüşleri alınacak, altmış gün bekleyeceğiz, altmış gün içerisinde eğer bunlara ilgili kurumlar tarafından bir cevap gelmezse bilin ki bu, olumluluk anlamına gelir." Anayasa'nın 40'ıncı maddesi der ki: "Böyle bir hakkınız yok." Yani altmış gün sonra şunu söylerseniz anlarız: "Kamu kurumundan cevap gelmediği için buna bir işlem yapamayız, olumsuzdur." anlamını taşıyan bir ifade elbette makul. Ama hayır, "Altmış günde cevap gelmediyse projeniz makul, uygulanır." demek, hakikaten hiçbir açıdan bir hukuki anlam taşımadığı gibi, gerçekten bu kanunun içeriğini doldurmaya dair önemli bir veri olarak karşımızda durmaktadır.

İkincisi: Kamu İhale Kanunu'nu es geçerek bu sahil bölgelerinde balıkçı barınakları ve diğer yapılarla ilgili ihale açılacak ya da öneride bulunulacak. Eğer öncelediğimiz su kooperatifleri, su birlikleri, balıkçılık kooperatifleri almazlarsa bunlar üçüncü şahıslara yani tüzel kişiliklere verilecek. Bunun kriteri ne? Nasıl olacak? Su kooperatifi, balıkçılık kooperatifi gelecek, diyeceksiniz ki "A sahilinin ilgili barınağının size verilme fiyatı 1 milyon lira." Kooperatif de diyecek ki: "Benim bunu alma gücüm yok." Ne yapacaksınız? "O zaman sizin gücünüz yoksa kenara çekilin, biz bunu bir arkadaşımıza, dostumuza verelim." Bu, kesinlikle

olmaması gereken, kesinlikle geçmemesi gereken önemli maddelerden bir tanesi.

Bir önemli madde de bir önceki bahsettiğimiz altmış günlük mesele. Bunun gerçekten ne vicdana ne insanlığa ne hukuka sığar bir taraf vardır. Bu 2 maddenin, kesinlikle olumlu olarak geçmemesi, bu Meclis tarafından düzeltilmesi gerekir. Bu 2 madde, bütün bu teklifin altını dolduran ve denizlerimizin, kıyılarımızın ve kk balıkılığımızın öldürülme maddeleridir. Bu konuda özellikle dikkatinizi çekmek isterim.

Bununla mı sadece? Hayır. Avrupa Birliğinde, bütün dünyada sahilnden itibaren 50 metre derinliğe kadar avcılık yapılmaz. Bizim lkemizde, özellikle Karadeniz meselesi üzerinden 24 metreydi yani 24 metre derinlikten sonra avlamaya müsaade ediliyordu. Şimdi bu, 18 metreye düşürülüyor. 18 metreye düşürülmesi demek, Karadeniz'in daha da yıpratılması, daha da yok edilmesi, ne yazık ki balık popülasyonunun daha da bitirilmesi anlamına gelir. Buna da müsaade etmemeli bu Meclis. Bu derinliğin bizim açımızdan 50 metreye çekilmesi ama hiç olmazsa önceki gibi, şu anda mevcut uygulandığı biçimiyle 24 metre derinliğinde kalması gerekmektedir. Eğer biz bunu 18 metreye çekersek Karadeniz'i bitirme sürecini daha da hızlandırırız.

Diğer bir konu, değerli arkadaşlar, 1 Nisan ile 15 Eylül arasında avlanma yasağı uygulanıyor, Akdeniz'de başka, Karadeniz'de kısmen ve Marmara ve diğer denizlerde. Değerli arkadaşlar, bu yasakların çeşitli yöntemleri var. Bir kota mevzusu var, kota mevzusu şu: Bizde tekneye "Günlük şu kadar avlayacaksınız." deniyor, bizdeki model bu. Oysa dünya şunu yapıyor: Bir, balık rezervine göre yani o denizde ya da glde ne kadar balık var, ona göre bir planlama yapıyor. İki, hangi çeşit avlanacaksa onun mevcut durumuna göre bir kota getiriyor ve düzenleme yapıyor. , günün belirli saatlerinin dışında avlanmaya izin vermiyor. Oysa bizde sadece teknelere "Günlük şu kadar tutacaksınız." diyorlar. Onu da denetleyen kim, nasıl, onu bilmiyoruz.

nemli bir konu daha, değerli arkadaşlar, 1971, şu anda 2019, kırk dokuz yıl. Kırk dokuz yıl önce su ürünleri fakültesi var mıydı arkadaşlar? Kırk dokuz yıl önce su bilimleri ve mühendisleri, teknoloji, fakülteleri var mıydı arkadaşlar? Yoktu, hiçbiri yoktu. Kırk dokuz yıl önce balıkçılık teknoloji, mühendisleri, fakültesi var mıydı arkadaşlar? Yoktu, şimdi var, hepsi var, 15 bin de meslektaş arkadaşımız var, 15 bin ama "fahri denetçi" diye bir kavram geliyor, "fahri denetçi". Bütünüyle söylemek isterim, biz "fahri denetçi" kavramının bütününe global olarak, bütünsel olarak karşıyız grup olarak, net. Belli ki çoğunluk esasına göre buradan bu çıkacak. O zaman şunu yapmalıyız: Yani ne iş yaptığını bilmediğimiz, ne olduğunu bilmediğimiz, hangi sıfatın olduğunu bilmediğimiz kişilere gönüllülük üzerinden bir fahri denetçilik vereceğiz ama bu meslektaşlarımıza hiçbir sorumluluk vermeyeceğiz.

Yine, balık hallerinde ya da sağlık ocaklarında çalışan veteriner hekimlere, doktorlara bir balığın pazara sunulup sunulmayacağına, bir balığın çöpe atılıp atılmayacağına karar verme yetkisini veterinerlere vereceğiz, doktora vereceğiz ama ne yazık ki bu 3 grup mühendis arkadaşımıza vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SARIBAL (Devamlı) – Başkanım, bitiriyorum.

BAşKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

Bir dakika süre verdim, bir dakikada toparlayın.

ORHAN SARIBAL (Devamlı) – ok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bu arkadaşlarımız şu anda mağdur. Bir mesleği yok sayma, bir mesleği görmeme, bir mesleği itibarsızlaştırma, bunları kabul etme olanağımız yoktur. Bize söylenen şudur: "O arkadaşlarımız yeterli ders almamaktalar." diyerek bir de o arkadaşlarımızın aldıkları meslek eğitimine haksızlık ediyoruz. O 15 dersi sayacağım, arkadaşlar: Balık anatomisi ve fizyolojisi, balık sistematiği, histoloji ve embriyoloji, akuakültürde su kalitesi yönetimi, genel parazitoloji, patoloji, balık hastalıkları, akvaryum balık hastalıkları, balık sağlığında biogvenlik, balık sağlığına giriş, su ürünlerinde farmakoloji, balık hastalıkları teşhis ve tedavi, balık immünoloji ve aşılama, balık sağlığı yönetimi, su omurgasızları hastalıkları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SARIBAL (Devamlı) – Değerli arkadaşlar, bu alanlarda eğitim alan 3 grup meslek arkadaşlarımızın bu kanunda bir tek yerde yeri yok.

BAşKAN – Sayın Sarıbal, teşekkür ediyorum.

ORHAN SARIBAL (Devamlı) – Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Szm bitireyim.

BAşKAN – Süreniz bitti.

ORHAN SARIBAL (Devamlı) – Değerli arkadaşlar, bu ülkede niversite kuruluyor, fakülte kuruluyor, bilim insanları emek veriyorlar, dört yıl, beş yıl aileler, bütün devlet buraya hizmet ediyor ve bugün biz bu insanlara "Siz yoksunuz." diyoruz. (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BAşKAN – Teşekkür ediyorum.

şahs adına ilk söz, Sayın Okan Gaytancıoğlu'da, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Devamlı) – Kısaca, bu kanun bütün olarak yeniden ele alınmalı, doğru bir denizcilik politikasıyla denizlerimizin, sularımızın yönetimini ortaya koyacak yeni bir kanunla ancak sorunlar giderilebilir. Palyatif, geçici, durumu idare eden, adrese teslim politikalara sahillerimizi bırakma hakkını kimseye vermiyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, hatip krsdeyken başkasını ağıramazsınız.

BAşKAN – Sayın Tanal, lütfen, rica ediyorum, lütfen.

Buyurun Sayın Gaytancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, 1923 tutanakları elimde, o tarihlerde Meclis Başkanı daha insafılı davranıyor.

BAşKAN – Lütfen yerinize oturur musunuz Sayın Tanal, rica ediyorum, lütfen. Beyefendi, lütfen, Sayın Gaytancıoğlu kürsüde.

Buyurun Sayın Gaytancıoğlu.

OKAN GAYTANCIOğLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim Genel Başkan Yardımcımızı konuşturmadınız, ben oradan devam edeyim bari. (CHP sıralarından alkışlar)

Yani bu kadar çok niversite kuruluyor, bu kadar çok fakülte kuruluyor, hocalar yetiştiriliyor "Sen bu işi yapamazsın, senin yerine birilerine biz kurs veriz, o kursu verdikten sonra ona 'fahri' unvanı veriz, sonra onlara da görev veriz." diyorsunuz. Arkadaşlar, maaş vermediğiniz, kadro vermediğiniz insan görevini yapar mı? "İhbarcı" deyin, geçin. Yani böyle elli yıl sonra bir yasayı getiriyoruz... Yasalar kolay çıkıyor, komisyon aşaması var, onun öncesi var. Herkesle görüşüldü m? Sorunun tüm muhataplarıyla görüşüldü m Sayın Vekilim? Bunları konuştuk ama orada da gördük ki çok eksik var.

Yasa olumlu mu? Evet. ıkması gerek mi? Evet ama eksikleri çok fazla. Neden? Dediğim gibi, yasalar kolay hazırlanmıyor. Sorunu kim çözer? Sorunun sahibi çözer. Sorunun sahiplerine danışılmış mı? Yok. Ya, kooperatiflerle dünya kalkınıyor. Avrupa'sı, Amerika'sı, dünyanın gelişmiş ülkeleri, az gelişmiş ülkeleri dahi kooperatiflerin önemini biliyor, yasalarına

koyuyor, teşvikler veriyor, destekler veriyor, biz kooperatifleri kaldıralım, yerine “E, bizim yandaşlarımız var, onlara nasıl rant sağlayacağız? Onlara birtakım kolaylıklar sağlayalım.” diyerek bunları yok sayıyoruz. Ne zaman? Elli yıl önce bunu düşünmüşler, yasaya koymuşlar, biz elli yıl sonra kaldırıyoruz. Hâlbuki dünya, kooperatiflerin önemini daha çok anlıyor ve buna göre yasaları yeniliyor.

Peki, Türkiye böyle bir yasayı çıkarmalı mı? Evet. Neden? Lafa gelince diyoruz: “Üç tarafımız denizlerle çevrili.” Ama balık yemiyoruz. Neden? Nasıl yiyelim? Balıkların hepsi azalmaya başlamış. Bilinçsiz avlanma, nitelsiz bir şekilde yapılan denetimler... Kişi başına balık eti tüketimimiz 7-7,5 kilogramlara gerilemiş; hâlbuki girmeye çalıştığımız Avrupa Birliği ülkelerinde bu, 25 kilogram yani hiç denizi olmayan ülkelerde bile 20-25 kilogram balık eti tüketiliyor -ki çok sağlıklı bir et- biz ise 7 kilogramlara düşmüşüz. Hem çok pahalı hem de bunun nedeni, vahşice avlanmalar.

Yasa çok güzel, cezaları artırıyor, destek veriyoruz, vahşice avlanmanın önüne geçiyor, teknoloji çağındayız, teknolojiyi yoğun kullanan bir sistemle denetimler yapılacak, ağır cezai müeyyideler var, yeri geldiğinde tekneler alıkonulacak. Bunları destekliyoruz, güzel ama dediğim gibi eksiklikleri çok fazla.

Balık neslinin tükenmesiyle ilgili bir çalışma yok. Biz öğrenciyken, bundan otuz sene önce uskumru yiyorduk, uskumru yok. Hamsiyi bile, biraz avlanma yasağı yapıyoruz, boyu büyüyor da ondan sonra yiyebiliyoruz. Demek ki bir yerlerde bir sorun var. Biz sorunu çözmeden yeni sorunlar yaratmaya çalışıyoruz çünkü sizde “sürdürülebilirlik” kavramı yok. Dünyada her şeyin sürdürülebilirlik kavramı var. “Sürdürülebilir kalkınma” var “sürdürülebilir denizcilik” var “sürdürülebilir tarım” var; demek ki burada da bizim gelecek nesillere bir “sürdürülebilir denizcilik” kavramı bırakmamız lazım yani balık nesillerini görmeleri lazım, avlanma kültürünü bilmeleri lazım. Mesela, bunun eğitimi yok. Yasanın içerisinde eğitim faaliyetlerine bir yer verilmemiş. Eğitimi yapan -daha önceki arkadaşım da bahsetti- su ürünleri fakülteleri mezunları işsiz, birçok fakülte kapanıyor ama biz onlara görev vermiyoruz, onun yerine, sektörün dışından kişilere görev veriyoruz. Sizin için maalesef bunlar çok önemli kavramlar değil, sizin için rant önemli.

Bakın, kendi bölgemizden de bir örnek vermek istiyorum: Cuma günü Saros Körfezi’ne bilirkişi gelecek ve FSRU limanı yani sıvılaştırılmış doğal gazı getirip normal doğal gazı çeviren bir liman projesi yapılmak isteniyor. Yapılmalı mı? Evet. Neden? Enerji lazım ama oraya mı yapılması lazım? Hayır. Neden? 2-3 kilometre ilerisinde fay hatları var, burası olmaz ve orada kendi kendini temizleyebilen bir körfez. Dünyada kaç tane kendi kendini temizleyebilen körfez var biliyor musunuz? 1 veya 2 tane, 1 tanesi bizde var.

Siz ne yapıyorsunuz? Oradaki balık popülasyonunu, oradaki deniz altında yaşayan canlılar popülasyonunu bir anda yok sayabilecek büyük tonajlı gemilerin girmesine izin veriyorsunuz. İşte, ondan sonra “sürdürülebilirlik” kavramından söz edemiyoruz yani sürdürülemiyoruz. Neyi sürdürülemiyoruz? Orada yaşayan canlılar belki beş sene, on sene sonra ölecekler. Belki biz görmeyeceğiz ama çocuklarımız da görmeyecek. Yani o yüzden, bu, olmalı mı? Evet, olmalı. Yeri doğru mu? Yeri yanlış, yerini başka bir yer yapma lazım, bilim adamlarına sormak lazım.

Yine, buna göre, bu yasayı da aynen bu şekilde, ciddi bir şekilde hazırlayıp... Daha farklı bir şekilde fakültelerden, bilim adamlarından, konuyla ilgili uzmanlardan görüş alarak çıkartabilseydik çok daha iyi olacaktı.

Şimdi, biraz sonra -bugün olmaz belki ama yarın- bütün eller kalkacak -sizinkiler- kabul edilecek. Eksiklerini sonradan göreceğiz hep beraber ama iş işten geçecek.

Bakın, bizim de destek verdiğimiz bir yasayı hep beraber güle oynaya çıkarmak varken, eksiklerini birlikte çözmek varken siz, yine “Biz yaparız, bu iş oldu.” diyorsunuz. Tek tebrik ettiğim konu, bereket, torba yasa hâline getirmediniz, tek bir yasa olarak Meclise getirdiniz, bu konuda, evet, tebrik ediyorum. Ama, dediğim gibi, fakülteleri kuruyoruz, yatırımlar yapıyoruz, 81 ile üniversite kurdunuz, biz de destek verdik, fakülteler kurdunuz ama talep azaldı, bazı meslekler neredeyse kayboluyor. Sözler veriyorsunuz, niye söz veriyorsunuz? 10.500 ziraat mühendisi, veteriner, su ürünleri mühendisi, gıda mühendisi hani çalışacaktı, hani atanacaktı? Nerede kadro? Yok. Nerede bu arkadaşlar? Bu arkadaşlar gıda mühendisi ise gıda denetimine gitmesi gerekmez mi? Su ürünleri mühendisiyse Türkiye’deki balık popülasyonunun artmasına destek vermesi uygun değil mi, denetimleri bunların yapması uygun değil mi? Türkiye saman ithal ediyor, ziraat mühendisleri devlette işe giremiyor. Türkiye tarımı gün geçtikçe çöküyor, çiftçi borçlanıyor, Türkiye üretmiyor ama ziraat mühendisleri çalışmıyor.

Yine aynı şekilde, veterinerler, veteriner hekimler, Türkiye’de yılda 500 bin tane buzağı ölüyor... 500 binden bahsediyoruz. Bunların yarısı dişi doğursa Türkiye’de hayvan varlığı ne kadar artar hepiniz düşünebilirsiniz ama biz ne yapıyoruz? Veteriner hekimleri atamıyoruz, görev vermiyoruz, çalıştırmıyoruz; bunun yerine en kolayını yapıyorsunuz, sıkıştığınız zaman gümrük vergilerini sıfırlıyorsunuz, hayvan ithalatı yapıyorsunuz, kırmızı et ithalatı yapıyorsunuz. Sonra diyoruz ki size: Ya, siz Türkiye tarımının durumunu görmüyor musunuz, çiftçinin durumunu görmüyor musunuz, hayvancılığın durumunu görmüyor musunuz? Bugün yetişemedim, bir dakikalık soru soracaktım, yine aynı soruyu soracaktım: Neden bu çiftçinin 2018 yılı buzağı desteklerini ödemediniz, neden ödemediniz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Para yok, para.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Niye para yok? Başkasına gelince para buluyorsunuz, çiftçiye gelince para mı bitiyor, nereye gitti? Diyorsunuz ki: “Sertifikalı tohumluk kullan.” Çiftçiye biz de söylüyoruz “Sertifikalı tohumluk kullan.” diye. Çiftçi gidiyor sertifikalı tohumluk kullanıyor, “Destek vereceğim.” diyorsunuz; ya, 2018’in desteğini ödemediniz arkadaşlar, iki ay sonra 2020’ye giriyoruz yani iki ay var. Siz hâlâ 2018’in desteklerini ödemediniz. Bu ne biçim iş?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Para yok!

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – 2019 bitiyor, 2020’ye giriyoruz, para yok. Para var; para istediğinize var, çiftçiye gelince yok, alın teri dökene yok, emek sarf edene yok; yandaşlara var, vatandaşlara yok.

Evet, bu su ürünleri teklifine destek veriyoruz ama eksiklerinin de olduğunu her fırsatta söylüyoruz, söylemeye devam edeceğiz.

Saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür edtim.

Evet, şahısları adına ikinci konuşmacı Sayın Fatma Aksal, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA AKSAL (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Balıkçılık, çok eski zamanlardan beri insanlar için gıda ve istihdam sağlayan ve balıkçılıkla uğraşanlar için ekonomik fayda temin eden temel kaynaktır. Bugünkü anlamıyla balıkçılık aktivitesi, döviz geliri demektir, yatırım demektir ve en önemlisi de artan nüfus için değerli bir gıda kaynağı demektir.

1971 yılında yürürlüğe giren 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nun, gelişen teknolojik imkânlar, çevresel, ekonomik ve sosyal hususlar ile sektörün ihtiyaçları da göz önüne alındığında, günümüzün koşullarına uygun hâle getirilme ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Hazırlanan kanun teklifiyle, balıkçılık kaynaklarımızın korunması ve su ürünlerinin sürdürülebilir yönetimine ilişkin

hususlarda düzenlemeler yapılmaktadır.

Ticari amaçlı su ürünleri avcılık faaliyetlerinde bulunacak gerçek ve tüzel kişiler ile ticari amaçlı su ürünleri avcılık ya da yetiştiricilik faaliyetlerinde bulunacak gemiler ve diğer su vasıtaları için Tarım ve Orman Bakanlığından ruhsat tezkeresi veya izin alınması zorunlu hâle getirilmiştir.

Balıkçılık kaynakları, yenilenebilir kaynaklar olmasına rağmen sonsuz değildir. Endüstrileşmiş filolar, 1950'lerden 1970'lere kadar yeni avlanma alanları keşfetmişler, yeni teknolojileri kullanarak daha fazla balık avlamışlardır. FAO verilerine göre, 1950'lerde 20 milyon tonun altında olan av miktarı, 1970'lerde 60 milyon ton sınırına dayanmıştır. Son yıllarda aşırı avlanma nedeniyle okyanuslardan ve denizlerden karaya çıkarılan balık miktarında bariz bir azalma gözlemlenmektedir. Avlanan balık miktarı azalırken deniz ürünleri tüketimine olan talep sürekli artış göstermiştir ve buna paralel olarak su ürünleri yetiştiriciliği yaygınlaşarak artmıştır. Su ürünleri yetiştiriciliği, hızla artan su ürünleri talebinin karşılanması, artan nüfusla birlikte kıymetli, protein değeri yüksek besin ihtiyacının karşılanması, sanayi sektöründe ham madde temini, doğal balık stoklarına olan av baskısının azaltılması, istihdam yaratması, yüksek ihracat ve döviz girdisi sağlaması ve kırsal kalkınmaya katkısıyla öne çıkmaktadır.

Ülkemizde su ürünleri yetiştiriciliği, 2001 yılından itibaren sürekli bir artış göstermiştir. 2001 yılından bugüne Türkiye'deki yetiştiricilik, 67.250 tondan 350 bin tonlara ulaşmıştır. Üretilen su ürünlerinin önemli bir kısmı, ihraç edilerek ülkemiz ekonomisine ciddi döviz girdisi sağlamaktadır. Balık çiftlikleri konusunda önemli mesafe katetmiş olmamıza rağmen hâlâ arzu ettiğimiz noktada değiliz. Şu an itibarıyla 100 ülkeye 1 milyar dolar olan balık ihracatımızın 2023 yılına kadar 2 milyar dolara çıkmasını hedeflemekteyiz.

Bu kanun teklifiyle su ürünleri yetiştiriciliğinde su alanı ve suyun kiralanmasında yetkili kurumların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Su Ürünleri Kanunu'nun 4'üncü maddesinde yapılan değişikliğe uyum sağlaması amacıyla Hazinesin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki su ürünleri üretim hakkının kiraya verilmesine ilişkin işlemlerin, Tarım ve Orman Bakanlığınca yerine getirileceği düzenlenmektedir. Düzenleme sonrası iller arasındaki farklı kiralama uygulamaları ortadan kaldırılmış olup ekonomimize ciddi katkı sağlayan, su ürünleri ihracatına ciddi katkı veren, deniz ve iç sulardaki istihsal hakkının kiralanmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen ve kanun değişikliğiyle tekraren uzatılmak zorunda kalınan bu geçici madde, genel kural hâline getirilmektedir.

Balıkçılık faaliyetlerinin gerçekleşmesinde en önemli unsurlardan biri, balıkçı barınaklarıdır. Balıkçı gemilerinin barınma, av araç ve gereçlerini depolama, avlanan veya yetiştirilen ürünleri karaya çıkarma ve depolama gibi avcılık ve yetiştiricilikle ilgili hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla yapılan balıkçı barınaklarından yararlanma hakkı, öncelikli olarak ticari balıkçılar ve su ürünleri yetiştiricilerinin olacaktır. Balıkçı barınaklarının kiralanmasına yönelik çalışmaların Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yapılması, kiralama sürecinin kısılmasını sağlayacaktır.

Besin zincirinin en tepesindeki yunuslar, ekosistemin sağlığı konusunda gösterge türleridir. Yunusların azalması sürdürülebilir balıkçılığa ve tüm ekosisteme zarar vermektedir. Yunus avcılığına müsaade edilebileceği anlamı taşıyan maddenin ikinci fıkra hükmü yürürlükten kaldırılarak yunus türlerini koruma altına alan ve ülkemizde de taraf olunan Bern Sözleşmesi hükümlerine uyum sağlanmaktadır.

Akarsularda üreme ve beslenme göçü yapan su ürünlerinin neslinin devamının sağlanması bakımından, akarsuların üzerine kurulmuş veya kurulacak olan baraj ve regülatör gibi su yapılarında su ürünlerinin geçmesine imkân veren balık geçidi yapılması ve işler durumda bulundurulması zorunlu hâle getirilmektedir. Ancak yüksekliği 20 metreden fazla olan su yapılarında balık geçişlerinin işlevsiz olacağı bilimsel araştırmalar sonucunda anlaşıldığı için, balık geçidi dışında farklı göç yapıları, asansörle taşıma gibi tedbirler alınacaktır.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nda, adli yargı organları, istihsal vasıtalarının ve su ürünlerinin mülkiyetinin kamuya geçirilmesi taleplerinde yetkisizlik nedeniyle işlem yapamamaktadır. Bu durum, kabahat işleyen kişinin kabahatinin yaptırımsız kalmasına neden olmaktadır. 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'yla 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun uyumlaştırılması ve güncellenen idari yaptırımlarla, başta balık olmak üzere, yasa dışı su ürünleri avcılığı ve kural dışı su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerinde caydırıcılığın sağlanması amaçlanmaktadır.

Su ürünleri avcılığı çok geniş alanlarda ve günün her saatinde yapılan bir faaliyet olduğu için, avcılık faaliyetlerinde getirilen düzenlemelere aykırı faaliyetlerin denetlenmesi amacıyla "fahri su ürünleri görevlisi" uygulaması getirilmektedir.

İç sular, Karadeniz, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında, gemilerdeki faaliyetlerin yürütülmesinde gerekli olan aydınlatma hariç, avlanma amaçlı ışık kullanan gemiler için sahip ve donatanlarına 50 bin lira idari para cezası verilecektir. İstihsal edilen su ürünlerine ve gemi hariç, av gemisine bağlı olup olmadığına bakılmaksızın avcılık amacıyla ışık sağlayan her türlü su vasıtasına el konularak mülkiyeti kamuya geçirilir. Kabahatin işlenmesinde kullanılan gemiler ile gerçek ve tüzel kişilerin ruhsat tezkereleri, kabahatin ilk defa işlenmesi hâlinde bir ay, ikinci defa işlenmesi hâlinde üç ay geri alınır, tekrarlanmasında hâlinde iptal edilir ve gemi hariç, istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyeti kamuya geçirilir.

Son yıllarda özellikle beyaz kum midyesi ve deniz patlıcanı kaçak yollardan yurt dışına çıkarılmaktadır. Denizlerin âdeta filtresi olan bu ürünlerin kaçak yollardan yurt dışına çıkarılması, aynı zamanda ihracatımızı olumsuz yönde etkilemekte ve döviz kaybına neden olmaktadır. Yapılan değişiklikle, doğal kaynaklarımızın korunması amacıyla, su ürünlerini izinsiz olarak yurt dışına çıkaranlara ve yurt içine canlı olarak sokanlara 5 bin liradan 100 bin liraya kadar para cezası verilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA AKSAL (Devamla) – Başkan, bir dakika...

BAŞKAN – Sayın Aksal, lütfen toparlayın sözlerinizi.

FATMA AKSAL (Devamla) – Ayrıca, söz konusu su ürünlerine, istihsal ve nakil vasıtalarına el konularak mülkiyeti kamuya geçirilir. Bu gibi faaliyette bulunanlara fiilin iki yıl içinde tekrarlanması hâlinde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir ve istihsal olunan su ürünlerine, istihsal ve nakil vasıtalarına el konulur.

Görüşülmekte olan Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aksal, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, teklifin tümü üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, var...

BAŞKAN - Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir söz talebi vardır, önce onu karşılayacağım.

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, 1923 yılındaki Meclis tutanaklarını size gösterdim. Tabii ki o şekilde hitap ettiğiniz için öncelikle sizlere ben teşekkür ediyorum tüm değerli milletvekili arkadaşlarımızın huzurunda.

Benim sorum şu: Bu kanunun 18'inci maddesinde "1/1/2020 tarihinde yürürlüğe girer." diyor. Neden bu yürürlük tarihi ertelenmiş? Sebebi nedir?

İkincisi: Yine kanunun 10'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasında diyor ki: "Muhafazası mümkün su ürünleri ile istihsal vasıtaları hakkında mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleştikten sonra aşağıdaki işlemler uygulanır." Peki, muhafazası mümkün olmayan su ürünleriyle ilgili bu kanunda bir açıklık yok, bununla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Bir başka sorumuz: Burada geçen ibarede "deniz ve içsulara balıklandırma" denilmiş. Bunun içerisine, evet, "iç sular" denilince göl ve nehirler giriyor ancak göletler girmiyor. Buna da bir açıklık getirir misiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Tanal, buyurunuz lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben anlayışınıza teşekkür ederim, ayrıca bana söz verdiğiniz için çok sağ olun.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bununla ilgili bir de 2'nci maddede şu geçiyor: "Deniz ve iç sulara veya bu yerlerden su alınarak karada su ürünleri yetiştiricilik bölgeleri belirlenirken Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü alınır -içimizde hukukçu arkadaşlarımız var- altmış gün içerisinde cevap verilmemesi halinde uygun görüş verilmiş sayılır."

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu, hukukun genel ilkelerine aykırılık teşkil eder. Anayasa'nın 40'ıncı maddesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sağ olun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tanal, arkadaşlarımız yani Komisyon üyeleri ve teklif sahibi sorularınızı, notlarını aldılar, yarın cevaplayacaklar.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama böyle söz kesilmez ki!

BAŞKAN – Birleşime üç dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.37

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

106 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 31 Ekim 2019 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.39